Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 175 — Ljubljana, petek 29. julija 1932 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—, za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582). Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Amerika in Evropa

Važni razgovori ameriških in francoskih državnikov Svetovna gospodarska konferenca se bo sestala meseca oktobra v Londonu

Washington, 28. julija. č. Ameriški poslanik v Londonu Mellon je došel v Washington, kjer se je sestal z državnim tajnikom Stimsonom v palači državnega departementa. O poteku posvetovanja ni v javnosti ničesar znanega, domnevajo pa, da sta oba državnika razpravljala ob tej priliki o vprašanju vojnih dolgov in mnogih drugih aktualnih mednarodnih zadevah. Poslanik Mellon se je po svojem prihodu v Washington sestal tudi s predsednikom Hoovrom.

Po sestanku s Stimsonom je sprejel zastopnike tiska ter jim izjavil, da se bo svetovna gospodarska konferenca gotovo vršila v Londonu, in sicer letos meseca oktobra. Zaradi imperijske konference v Ottawi angleški vladi namreč ni mogoče, da bi svetovno gospodarsko konferenco sklicala že prej. O svojem razgovoru s predsednikom Hoovrom, ki se tudi v ameriški javnosti živahno komentira, je izjavil, da sta govorila o splošnih vprašanjih. O lausannskem dogovoru in njegovih posledicah nista govorila, ker sta bila Hoover in državni departement sproti obveščena o poteku konference in ni imel ničesar več poročati.

Pariz, 28. julija. č. Ameriški poslanik v Parizu Walter Edge, ki se je po večtedenskem bivanju v Zedinjenih državah zopet vrnil, je imel včeraj razgovor s Herriotom. Državnika sta razpravljala o dogodkih, ki so se pripetili v času odsotnosti Edgea, zlasti pa o izidu mednarodnih konferenc v Lausanni in Ženevi. Poslanik Edge je obrazložil Herriotu stališče ameriške vlade ter pojasnil naziranje ameriških politikov o pogajanjih v Lausanni in Ženevi. Izid lausannske konference se vsekakor v krogih ameriške vlade ugodno presoja. Ameriško javno mnenje se je postavilo na isto stališče kakor lausannska konferenca. Poslanik Edge je tudi obrazložil bistvo Hoovrovega predloga za razorožitev. Predsednik Herriot mu je pojasnil, da bo v kratkem mogoče Franciji predložiti ostalim državam predlog, ki bo v svojem bistvu predstavljal zbližanje z ameriškim predlogom. Oba državnika sta razpravljala tudi o angleško-francoskem dogovoru, pri čemer je poslanik Edge poudaril važnost četrte točke tega sporazuma, po katerem se obe vladi zavzemata za podaljšanje trgovinskih odnošajev. Poslanik Edge je opozoril predsednika vlade Herriota, da želi tudi ameriška vlada podaljšati in ojačiti trgovinske odnošaje s Francijo.

»Information« javlja iz Washingtona, da je ameriški poslanik v Parizu, Edge, dobil od svoje vlade nalog, naj informira francosko vlado o tem, da bi se mogla izvesti revizija vojnih dolgov le tedaj, ako se bodo prej izvedli dalekosežni ukrepi na polju razorožitve.

Pariz, 28. julija. AA. Zunanje ministrstvo je izdalo naslednji komunike: Včeraj je posetil predsednika vlade Herriota poslanik Zedinjenih držav v spremstvu Normana Armouria. G. Edge je predsedniku francoske vlade izrazil zadovoljstvo nad lausannskimi in ženevskimi uspehi. Herriot je nato izjavil, da je srečen, ker je mogel delati v duhu medsebojne lojalnosti z ameriško delegacijo ter izrazil upanje, da bo mogoče uspešno izvesti miroljubne želje ameriškega predsednika Hoovra. Ameriški poslanik vidi v doseženem delu bodrilno jamstvo za bodoče sodelovanje med obema državama.

Pristop Španije k francosko-angleški pogodbi

London, 28. julija. Španski odpravnik poslov v Londonu je včeraj obvestil angleško vlado, da je Španija pristopila k francosko - angleški konzultativni pogodbi.

PAPEN O BODOČI NEMŠKI VLADI

Papen zahteva revizijo versailleske pogodbe in pravico Nemčiji do moderne oborožitve — Komunistična stranka ne bo razpuščena

New York, 28. julija d. Državni kancelar Papen je podal dopisniku »United Pressa« daljšo izjavo o namenu svoje vlade na političnem in gospodarskem področju.

Predvsem je poudarjal, da smatra kot najvažnejšo nalogo svoje vlade, priboriti Nemčiji v gospodarskem in političnem mednarodnem življenju stališče, do katerega ima pravico. To ne bi povečalo po njegovem mnenju samo življenjske sposobnosti Evrope, temveč bi tudi znatno pripomoglo k rešitvi svetovne gospodarske krize. **Pri tem smatra kot samo ob sebi umevno, da se Nemčija oprosti krivde, ki ji je bila naložena z versailleško pogodbo.**

O bodočnosti svoje vlade zaradi negotovosti izida nedeljskih volitev ne more ničesar prerokovati, smatra pa za možno, **da bodo narodni socialisti skupaj z nemškimi nacijonalci dosegli večino v državnem zboru, ali pa da bosta ti dve stranki skupno s centrumom sestavili novo vlado, oziroma se sporazumeli za podpiranje sedanje vlade.** Kljub pretiravanjem v sedanjem volilnem boju misli, da drugim strankam niso zaprta vrata do sporazuma s pristaši Hitlerja ali pa za podpiranje sedanje vlade.

Vprašanje, ali pomeni nemška zahteva po enakopravnosti v oboroževanju, da se hoče Nemčija oborožiti, če se druge države ne razorože, je zanikal ter **izjavil, da hoče imeti Nemčija vojsko samo za lastno varnost in varstvo svojih mej, ki nikakor niso tako zavarovane, kakor francoske.** To pa ne pomeni, da zahteva vojsko, ki naj bi bila prav tako močna, kakor francoska, temveč zahteva le moralično enakopravnost in pravico do moderne vojaške oborožitve.

O nemško-francoskih odnošajih je izjavil kancelar Papen, da nikdar ni predlagal vojaške zveze med Nemčijo in Francijo, vendar pa je Herriotu predlagal priložnostne razgovore med generalnima štaboma Nemčije in Francije, ki naj bi imeli namen, da se odstrani nezaupanje in zagotovi obema državama varnost. Po njegovem mnenju bi bili informacijski sestanki med zastopniki generalnih štabov od časa do časa uspešnejši, kakor pa obširne razprave na velikih mednarodnih konferencah.

Na vprašanje, ali bi po njegovem mnenju prinesla obnova Nemčije uvedbo monarhije, je izjavil Papen, da ima Nemčija rešiti druga vprašanja, ki so mnogo bolj važna, zaradi česar izključuje v Nemčiji obstoječe razpoloženje sedaj vsako razpravo o vprašanju zonetne uvedbe monarhije. S tem pa noče reči, da nima vsakdo pravice do lastnega naziranja. **Sam je bil vse življenje monarhist, toda ta zadeva danes ni aktualna.**

Glede na notranje razmere Nemčije je poudarjal, da je država vedno v stanju prepreči komunistično nevarnost. Borba njegove vlade proti komuznimu je usmerjena proti duševnemu in kulturnemu boljševizmu. Pristavil je tudi, **da komunistična stranka po državnozborskih volitvah ne bo razpuščena in postavljena izven zakona.**

Kot glavni vzrok sedanje svetovne krize smatra neenako razdelitev zlatih zalog. Po njegovem mnenju je potreben dogovor o novi razdelitvi zlatih zalog na svetu, kjer je zaradi valutnih težkoč Nemčiji in drugim državam nemogoče zavzeti pripadajoče jim vloge v gospodarskem življenju sveta. Istočasno je poudarjal, da Nemčija ne namerava opustiti zlatega standarda.

Ob koncu svoje izjave je še izrazil razočaranje, ki se je pojavilo v Nemčiji, ko se je zdel uspeh lausannske konference na ta način uničen, da je prišel na dan gentlemen's agreement, sklenjen med Anglijo, Francijo, Italijo in Belgijo ter francosko-angleška konzultativna pogodba, ki so ju napačno razumeli. Kar se tiče ratifikacije lausannskega dogovora je kancelar Papen mnenja, da Nemčiji ni treba hiteti in da bo počakala, da store to prej druge države.

Odmev v Franciji

Pariz, 28. julija. AA. Dopoldne je predsednik francoske vlade in zunanji minister Herriot sprejel nemškega poslanika v Parizu v. Hoescha in se dolgo z njim razgovarjal.

Čeprav uradno niso nič objavili o tem razgovoru, so listi mnenja, da sta razpravljala o govoru nemškega vojnega ministra Schleicher in izjavi kancelarja Papena dopisniku agencije »United Press«.

»La Liberte« pravi glede na to, da je Hitlerjev program sprejela tudi sedanja nemška vlada in da se sedaj začenja dramatična doba francosko - nemških odnošajev. Iz Schleicherjevega govora in Papenove izjave, sklepa »La Liberte«, da obstoji program nemške vlade iz teh-le točk:

1.) Nemčiji se mora z uradno izjavo odvzeti odgovornost za svetovno vojno; 2.) reparacije se morajo brezpogojno ukiniti; 3.) vprašanji poljskega koridorja in poljsko-nemške meje se morata čim prej urediti; 4.) Posaarje se mora vrniti Nemčiji brez plebiscita; 5.) Nemčiji se morajo vrniti njene prejšnje kolonije; 6.) Nemčiji se mora priznati enakopravnost v oboroževanju, in 7.) izvesti se mora priključitev Avstrije k Nemčiji.

»La Liberte« pravi, da je sedaj tudi Herriot izgubil iluzije, ki jih je mogel doslej imeti glede Nemčije in njenih načrtov.

Dr. Beneš o mednarodnem položaju

Ekspoze čsl. zunanjega ministra o mednarodnih odnošajih in dogodkih v Nemčiji

Praga, 28. julija. g. V svojem ekspozeju o dogodkih v zunanji politiki je zunanji minister dr. Beneš na današnji seji ministrskega sveta izjavil med drugim:

Lausannski sporazum pomeni, da se bo do konca leta izvedel poizkus rešitve vprašanja evropskih vojnih dolgov in da se bodo takoj nato pričela skupna pogajanja z Ameriko o ureditvi evropskih vojnih dolgov v Zedinjenih državah. Poleg tega bo za oktober sklicana konferenca o vzhodnih reparacijah. K lausannskim pogajanjem morajo še priti pogajanja o avstrijskem posojilu. O morebitni udeležbi Češkoslovaške pri teh pogajanjih se bo kasneje odločilo. Nadalje bodo sledila pogajanja posebnega odbora za promet agrarnih proizvodov srednjeevropskih držav, ki bodo sklicana za mesec september najbrže v Ženevo. Češkoslovaška se bo teh posvetovanj udeležila. Ako se bodo razmere še dalje normalno razvijale, bi seveda nastopilo precejšnje politično olajšanje. To bi imelo tudi velik vpliv na razvoj gospodarske krize. Naravno je, da bo na ta razvoj odločilno vplivalo tudi vse, kar se je sedaj dogajalo v Nemčiji in kar se bo še dogajalo. Razumljivo je, da bo od tega razvoja odvisen tudi mednarodni položaj v Evropi in da bo ugoden ali neugoden razvoj nemških razmer imel bistvene posledice za vse, kar je izjavil o položaju, o evropskih in ameriških dolgovih, o pogajanjih v Ženevi in o omenjenih konferencah. Minister je poudarjal, da je potrebna pripravljenost na razne možnosti, ki bi nastale iz raznih vprašanj. Češkoslovaška se na noben način ne bo vmešavala v te dogodke ter bo ohranila svoje dosedanje zadržanje in postopanje napram Nemčiji. S svojega stališča pa mora zelo pozorno zasledovati dogodke ter biti pripravljena na vsa splošna in na evropska vprašanja.

Burna seja avstrijskega parlamenta

Spor zaradi lausannskega protokola še nepojasnjen — Obstrukcija velenemcev

Dunaj, 28. julija, g. Današnja seja parlamenta, ki je bila v znamenju velike napetosti, še ni prinesla zaželjene razjasnitve. V pričetku seje je ostala vlada pri glasovanju o vladnem predlogu za znižanje akcijskega kapitala delniških družb trikrat v manjšini. Trije socialno-demokratski predlogi so bili sprejeti z večino enega ali dveh glasov. Po glasovanju je zvezni kancelar v svojem govoru prosil, naj parlament sprejme lausannski protokol, kar je utemeljeval z že znanimi argumenti. Med drugim je zagotovil, da bo v smislu predloga Landbunda predložil zbornici pred končno ratifikacijo pogoje posojila in odplačevanja. Na koncu je izjavil da glasovanje za protokol ni izdajstvo naroda, temveč je izdajstvo njegova odklonitev.

Takoj po govoru zveznega kancelarja je prišlo do razburljivih prizorov med krščanskimi socialci in velenemci, ki so protestirali proti očitku izdajstva. Krščanski socialci so jim klicali razne psovke. Slišale so se besede kakor »Lopov! Nesramnež! Izdajalec!« Trajalo je precej časa, dokler ni predsedniku dr. Rennerju uspelo vzpostaviti reda in miru.

Nato se je pričela debata, v kateri je prvi govoril socialno-demokratski poslanec dr. Ellenbogen, nato pa velenemški poslanec Straffner, ki je imel obstrukcijski govor.

Seja je trajala do 19.15, nakar je bila prekinjena in se bo jutri ob 11. dopoldne nadaljevala, ko bo poslanec Straffner nadaljeval svoj obstrukcijski govor.

Danes je prišlo v parlamentu do notranje-politične senzacije Trije poslanci Heimatbloka Hueber, Hainzl in Werner kljub povelju kneza Starhemberga niso prišli na sejo zbornice. Starhemberg je nato izjavil, da morajo ti poslanci takoj odložiti svoje mandate, kar pa odločno odklanjajo. Glede na to je položaj Heimatbloka popolnoma nejasen. Starhemberg želi, da bi njegova frakcija v celoti glasovala za lausannski protokol, dočim so trije poslanci proti temu.

Imenovanja in premestitve

Beograd, 28. julija, p. S kraljevim ukazom je imenovan za upravnika kaznilnice v Mariboru g. Niko Vrabel, upokojeni kaznilniški upravnik.

Na predlog direkcije državnih železnic v Ljubljani so bili po odredbi prometnega ministra premeščeni po lastni prošnji prometni uradniki: Evstahij Joštrl iz Logatca na glavni kolodvor v Mariboru, Adalbert Vrhovšek s Tezna na glavni kolodvor v Mariboru, Alojzij Kokot s Pragerskega na glavni kolodvor v Mariboru, Slavko Bregant od Sv. Lovrenca na Pohorju v Logatec, Anton Lengar iz Ponikve v Hoče; po službeni potrebi pa Anton Šijanec s koroškega na glavni kolodvor v Mariboru, Karel Kokot s Tezna na Pragersko, Jožef Orehek s prometno-komercialnega oddelka ljubljanske direkcije na glavni kolodvor v Ljubljani, Štefan Ulčnik z direkcije na postajo v Zidanem mostu, Ciril Adam s Tezna v Hrastnik in oficijal Alojzij Ilovar z direkcije na glavni kolodvor v Mariboru; po lastni prošnji končno prometni uradniki Mihael Vrabec z Jesenic na glavni kolodvor v Ljubljani, Ivan Klepec z Zidanega mosta na glavni kolodvor v Ljubljani, Jožef Pirc iz Grobelna na glavni kolodvor v Ljubljani, Friderik Bernot iz Hrastnika na Jesenice, Maksimilijan Remor z Zidanega mosta na Pragersko, Karel Gračner s Tezna na glavni kolodvor v Mariboru in Alojzij Cafuta iz Škofljice k prometno-komercijalnemu oddelku direkcije v Ljubljani.

Volilna borba v Nemčiji

Prevratni nameni hitlerjevcev — Združitev pruskih in državnih vladnih poslov

Berlin, 28. julija. g. Socialno-demokratski in komunistični lisu nadaljujejo s svojimi odkritji alarmantnih ukrepov narodno-socialističnih napadalnih organizacij. Socialno-demokratski »Vorwärts« poroča, da so iz Monakovega odredili v Stuttgartu in v drugih južnonemških mestih za dan volitev najstrožjo pripravljenost. Glede na pokrete teh napadalnih organizacij samih, se je komunistična stranka v nasprotju s svojo prejšnjo taktiko to pot pridružila po socialnih demokratih izdanemu geslu najstrožje rezerve. Centralni odbor komunistične stranke Nemčije je izdal proglas na vse antifašistične delavce, v katerem priporoča največjo pripravljenost proti nameravanim napadom, obenem pa je energično odredil, da se ne smejo pustiti izzivati, ker bi individualni teror ali borbeni ukrepi manjših skupin mogli dati desničarskemu terorju poved, da izvede že davno nameravani razpust komunistične stranke Nemčije. Delavstvo se ne sme spuščati v nobene posamezne akcije, temveč mora biti disciplinirano v povečanem skupnem pokretu.

V zadnjih dneh je kljub prepovedi demonstracij prišlo v mnogih mestih Nemčije do krvavih spopadov med političnimi nasprotniki. Tako je v turinškem industrijskem mestu Ruhla prišlo do spopadov med brezposelnimi in policijo ter je bil neki delavec ubit. Tudi v predmestju Kölna je prišlo do spopadov. Pri tem je bil ranjen z rožem neki narodni socialist, ki je podlegel poškodbi. Tudi v drugih mestih je bilo več ranjenih.

Berlin, 28. julija, s. Pooblaščeni pruski notranji minister dr Bracht je napovedal koncentracijo vseh centralnih kompetenc v pruski vladi ter se pogaja z državno vlado o tesnejšem sodelovanju in primerni razdelitvi vladnih poslov med državo in Prusijo. »Vossische Zeitung« javlja, da se bo združilo več ministrov. V poštev prihajajo ministrstva za poljedelstvo, trgovino in socialno politiko, katerih posle bi prevzela ministrstva za prehrano, gospodarstvo in za delo. Nova pruska vlada se razen tega izvedla več nadaljnjih osebnih izprememb. Več deželnih svetnikov, vladnih predsednikov, policijskih predsednikov itd. je bilo začasno upokojenih, med njimi je tudi policijski prefekt v Magdeburgu, dr. Bärensprung, ki je pristaš socialno-demokratske stranke.

Berlin, 28. julija. d. Dočim kažejo vrhovni voditelji narodnih socijalistov sedaj pred volitvami nekako rezerviranost in vnovič poudarjajo svojo legalnost, govore podrejeni voditelji mnogo bolj svobodno. Na nekem shodu narodnih socijalistov v Berlinu je izjavil njihov govornik Rutschke dobesedno: **»Ako bomo napadeni in žaljeni po morilski tolpi, se bomo branili, ker smo močnejši. S kakimi sredstvi bomo to storili, nam je vseeno. Zahtevamo, naj ulica pripada narodnim socijalistom. Do nedelje naj Papen še vodi posle, v ponedeljek pa bo politična oblast prešla na Adolfa Hitlerja. Ako nam ne bodo hoteli dati oblasti, smo pripravljeni, da se je polastimo s silo!!«** Te besede so zborovalci sprejeli z burnim odobravanjem. Nadalje je izjavil narodni socijalist Rutschke: **»Naša sveta volja je, da si oblast priborimo z zakonitimi sredstvi, kakor so si jo možje 9. novembra 1918. V prihodnjih dneh se lahko zgodi, kar hoče, mi bomo povsem jasno priborili bitko, bodisi z volitvami ali brez njih.«**

Otvoritev novega rumunskega parlamenta

Maniu odločno odklanja mandat za sestavo nove vlade in zopetno vodstvo narodne kmetske stranke

Bukarešta, 28. julija. č. Slovesna otvoritev novega parlamenta bo jutri dopoldne. Ob 11. bo svečana maša, ki ji bodo prisostvovali razen poslancev in senatorjev zastopniki civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti ter diplomatski zbor. Po službi božji bodo poslanci in senatorji odšli v parlament, kjer bo kralj Karol prečital svoj prestolni govor v spremstvu svojega sina prestolonaslednika Mihaela. Ob tej priliki bo izstreljen 101 topovski strel. Po prečitanju prestolne besede bo otvoritvena seja brez debate takoj zaključena.

Zadnje dni so se vršila zelo težavna pogajanja med vodstvom narodne kmetske stranke in bivšim voditeljem stranke dr. Maniujem, ki so ga skušali na vse mogoče načine pregovoriti, da bi ponovno prevzel vodstvo stranke in predsedstvo vlade. Maniu je vztrajal na svojem stališču, da se več ne vrne v politično življenje. Včerajšnja avdijenca dr. Mania pri kralju je trajala nad tri ure. Po avdijenci ni hotel Maniu dati novinarjem nikake izjave.

Iz dobro poučenih krogov poročajo, da je kralj vplival na Maniuja, naj prevzame mandat za sestavo nove vlade, ker je narodna kmetska stranka izšla iz volitev kot najmočnejša parlamentarna skupina.

Medtem je tudi dosedanji začasni predsednik stranke Mihalake podal ostavko. Mihalake je novinarjem izjavil, da se Maniu še ni odločil, ali sprejme mandat za sestavo nove vlade. Rumunska politična javnost z zanimanjem zasleduje nadaljnji razvoj dogodkov in vztrajno pričakuje končno odločitev dr. Maniua.

Bukarešta, 28. julija. g. Maniu je danes nadaljeval svoja posvetovanja z voditelji narodne kmetske stranke. V nasprotju s časopisnimi vestmi odklanja slej ko prej prevzem sestave vlade ali pa predsedstvo narodne kmetske stranke. Kakor se doznava, postavlja nesprejemljive pogoje. Tudi Mihalake vztraja pri svoji ostavki na mesto poslevodečega podpredsednika. V teh okoliščinah bo najbrž zopet Vajdi Vojevodu poverjena sestava vlade. Ker Maniu vztraja pri svojih sklepih in ker tudi Mihalake noče več prevzeti vodstva stranke, je bil sklican njen glavni odbor, ki bo odločal o nadaljnji usodi vodstva v zvezi z izidom poslednjih volitev in mandatom za sestavo nove vlade.

Oporoka Bat'e

Praga, 28. junija. s. Danes so postale znane imovinsko-pravne določbe oporoke ponesrečenega Baťe. Vdova Marija dobi delnice zlinske tvornice v vrednosti 25 milijonov Kč, grad in dve posestvi z vsemi premičninami. Sin Baťe dobi delnice v vrednosti 22 milijonov Kč, polbrat pa, kakor je že znano, vodstvo tvornic. Ako bi dediči želeli, da se jim delnice že sedaj izplačajo, se sme to zgoditi, ako ne bi postal ogrožen obstoj podjetja. Mestu Zlin je Baťa zapustil 3.3 milijona Kč, ki jih je svojčas mesto najelo kot posojilo.

Naša letošnja žitna letina

Beograd, 28. julija. p. Po poročilih, ki prihajajo v Beograd iz vseh delov države, je pšenica skoro povsod že požeta. V nekaj dneh bodo že znani definitivni podatki o stanju naše žetve. Upravnik Privilegirane družbe za izvoz naših poljedelskih pridelkov g. Milivoj Kostić je mnenja, da žetev niti po količini niti po kakovosti ni dosegla obsega, ki so ga prvotno pričakovali. Vzrok temu je pojav rje na pšenici, ki je tedaj baš dozorevala. To je bil vsekakor vzrok, da se je v naših najbolj žitorodnih krajih letina zmanjšala za 30 do 40 odstotkov napram prejšnjim letom. V ostalih krajih, kjer pšenica ponavadi ni tako zelo uspevala, kakor v Sremu, Slavoniji in v Srbiji, pa je žetev zelo dobro izpadla. Zanimivo je, da je letina pšenice v takozvanih pasivnih krajih dosegla celo svoj višek, tako da pasivni kraji letos ne bodo rabili toliko žita iz rodovitnejših dežel.

Zelo dobro pa se razvija koruza, kar bo nadomestilo primanjkljaj pšenice. Vsekakor bo tudi letos ostalo precej pšenice za izvoz, zlasti ker imamo še iz lanskega leta na razpolago 10.000 vagonov pšenice za izvoz. G. Kostić je ugotovil, da je kakovost žita ponekod slabša, nego lani, da pa je koruza tudi po svoji kakovosti odlična. Pričakovati je, da bo letos preostalo za izvoz okrog 100.000 vagonov koruze. Rja pa ni napravila škode na pšenici samo v naši državi, marveč tudi na Češkoslovaškem in v Avstriji. Zaradi tega je pričakovati, da se bodo ohranile sedanje povoljne cene. V Srbiji stane kg pšenice 80 do 135 par, kg stare pšenice 150 od 155 kg, koruze pa 120 do 125. Tako visoke cene so se ohranile zaradi slabotnih ponudb in večjega povpraševanja. Tudi ječmen je ohranil ugodno ceno in se plačuje 150 do 160 par za pivovarski in 90 do 100 za krmilni ječmen.

Spremembe v italijanski upravni službi

Rim, 28. julija. ž. Spremembi vlade je sledila sedaj še obsežna sprememba v italijanski višji upravni službi. Mussolini je kot notranji minister deloma upokojil, deloma premestil prefekte iz 36 pokrajin. Upokojenih je bilo 16 prefektov, postavljenih na razpoloženje 4, premeščenih 11, na novo je bilo imenovanih za prefekte 10 dosedanjih podprefektov in 3 fašistični veljaki. Izmed 16 prefektov, ki so bili upokojeni, pozdravljajo fašistični listi takozvanega »skvadristovskega« krila zlasti prefekte Terzija, Rivellija, De Turo, Vivorija, d'Adama in Vigliarola, ki so bili znani pristaši odstavljenega državnega podtajnika Giunte in drugih bivših ministrov in podtajnikov.

Stavka v angleških predilnicah

London, 28. julija. Do nemirov je prišlo v Burnleyu v grofiji Lancashire, kjer je približno 20.000 tekstilnih delavcev pričelo stavkati, da protestirajo proti ukinitvi pogodb o delovnih pogojih. 4000 stavkajočih delavcev je demonstriralo pred predilnico, v kateri so še delali. Posredovati je morala policija, ki je razgnala demonstrante in zaščitila delavoljne.

Velik vlom v Haagu

Haag, 28. julija. V stanovanje bogatega haaškega meščana, ki je na letovišču v morskem kopališču, je bil preteklo nedeljo izvršen vlom, pri katerem je prišlo vlomilcem v roke mnogo dijamantov in drugih dragocenih predmetov v vrednosti nad 000 holandskih goldinarjev, med njimi tudi ogrlica, vredna 80.000 holandskih goldinarjev, ter 1000 funtov šterlingov v zlatu. O vlomilcih manjka vsaka sled.

Amerika in vojni dolgovi

Senator Borah, predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve ameriškega kongresa, eden najvplivnejših politikov Amerike, je te dni čisto nepričakovano sprožil tesnobno vprašanje vojnih dolgov, v katero se na reparacijski konferenci v Lausanni zbrani državniki niso upali niti dognati, čeprav predstavlja po razvoju reparacijskega vprašanja njegov sestavni del in se rešitve tega vprašanja brez rešitve vprašanja vojnih dolgov sploh ni mogoče zamisliti. Upniki Nemčije, zbrani ob ženevskem jezeru, si iz taktičnih razlogov, mogoče tudi iz strahu pred vplivom, ki ga izvršuje Amerika v današnjem svetu, niso upali sami načeti na reparacijski konferenci tega vprašanja ter so raje počakali, da se oglasi Amerika sama in pove osnove svojega stališča in svoje smernice v tej zadevi. Razni važni dogodki na reparacijski konferenci, kakor osnovanje skupne fronte nemških upnikov, gentlemens agreement, in francosko angleška pogodba, so bili le migljaj, da Evropa že nestrpno čaka, da se washingtonska vlada izreče za celotno ali vsaj delno črtanje vojnih dolgov.

Moment, da se pokrene v Zedinjenih državah ameriških vprašanje črtanja vojnih dolgov, sedaj gotovo ni prikladen. Prosperity je še samo zlat spomin in ameriški narod se mora boriti s kruto stvarnostjo, ki ubija vsako nado. Milijoni brezposelnih tavajo po ulicah ameriških milijonskih velemest in trume tisočev nezaposlenih vojnih invalidov so prižie celo pred washingtanski Kapitol zahtevat svoje pravice. Toda država ne more in ne more pomagati. Kdo naj bi bil oni človek, kje ona stranka, ki bi si upala nastopiti v takih razmerah za črtanje dolgov, ki predstavljajo v očeh ameriškega malomeščana in delavca pravo posojilo Evropi, katero je Evropa v bratomorni vojni lahkomiselno zapravila. Še važnejše pa je dejstvo, da bodo v nekaj mesecih v Ameriki predsedniške volitve in da se niti demokrati niti republikanci, ki se bore za oblast, ne upajo odkrito priznati svojim volilcem, da se vprašanje vojnih dolgov ne bo dalo večno vzdrževati v sedanjih rigoroznih koncesijah. Republikanska stranka v svojem volilnem programu vojnih dolgov sploh ne omenja, demokratska stranka pa o kakem črtanju dolgov noče niti slišati.

Ni čuda torej, če je v takem ozračju nastop senatorja Boraha presenetil vso svetovno javnost, in to tembolj, ker je nastopal senator Borah dosedaj kot najbolj nepomirljivi nasprotnik ne samo črtanja, temveč celo vsakega znižanja vojnih dolgov. Nehote se vsilii tu vprašanje, ali je govoril Borah sedaj zopet samo v svojem imenu, kakor se je že večkrat proslavil s svojimi izpadi, ali pa ima za seboj ameriški zunanji urad ali celo mogoče predsednika Hoovra. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da nastopa Borah nedvomno kot govornik odločujočih činiteljev, kar je za poznejši razvoj vprašanja vsesakor zelo ugodno znamenje.

Seveda pa si niti Borah ni zamislil črtanja vojnih dolgov kot čisto darilo Evropi. On je hladen računar. Prepričan je, da so naraščajočo gospodarsko stisko na svetu v nemajhni meri povzročile ravno ameriške težave. Če si bo torej opomogel ostali svet, se bo po njegovem mnenju tudi v Ameriko kmalu vrnila »prosperity«. Vir vseh nadlog Evrope vidi dalje Borah v njenem silnem oboroževanju, ki požre ogromne milijarde narodnega premoženja in bi se dalo uporabiti v produktivnejše svrhe, s čemer bi se tudi ameriško gospodarstvo poživelo. Znižanje vojnih dolgov naj bi bila torej nekaka nagrada za znižanje oboroževanja, od česar pričakujejo Amerikanci zopet v prvi vrsti ravno za svojo domovino največje koristi. Gotovo pa je, da se taki svetovno gospodarski problemi ne dajo urediti enostavno z izjavo te ali one države, temveč bi bila za to potrebna nova svetovna konferenca, ki bi se poleg ureditve vojnih dolgov bavila tudi z vprašanjem razorožitve, obnovitvijo zlate valute, stabilizacijo srebra v vzhodnih državah in slednjič s carinami.

Predlogi ameriškega senatorja Boraha so torej zaenkrat še preobširni in premegleni, da bi jih lahko takoj vzeli praktično v pretres in zato je tudi ameriška vlada razpravo o njih odgodila na nedoločen čas. Vsekakor pa je nastop tega vplivnega voditelja ameriške zunanje politike najboljši dokaz, da tudi v odločujočih ameriških krogih vedno bolj prodira prepričanje, da gospodarska reakcija izvirajoča iz vojnih dolgov, zelo resno ovira trgovino in blagostanje Zedinjenih držav in da bi se zato izplačalo žrtvovati del teh dolgov za občo ureditev mednarodnega gospodarstva. Primer senatorja Boraha, ki je postal iz zakrknjenega Savla Pavel, je najbolj zgovoren dokaz za to. Upajmo, da bo kmalu sledila njegovemu zgledu tudi ameriška vlada, in se odločila za sodelovanje pri gospodarskem in političnem obnavljanju sveta.

Obletnica smrti vožda Karadjordja

Te dni pred 115 leti je končal svoje življenje kot žrtev zločinske politike in najetih morilcev srbski narodni vodja in junak Petrović, imenovan Karadjordje. Karadjordje je personifikacija težnje srbskega naroda po svobodi in neodvisnosti, knez Miloš Obrenović, ki ga je dal umoriti, pa je zasledoval cilj neomejene oblasti samega sebe in svoje rodbine za vsako ceno v naziranju, da je potrebna narodu, ki se nahaja v otroški dobi političnega in kulturnega razvoja, na vsak način močna roka, ki naj ga vodi, če ne drugače, tudi z brutalno silo. Knez Miloš Obrenović je od Turkov sprejel knežji naslov in se je popolnoma zadovoljil s stopnjo turškega vazala, da bi sebi in svojim potomcem pridobil nasledstveno dinastijo. Sodobnika Karadjordje in Miloš Obrenović sta bila veliki sili popolnoma nasprotnega značaja. Prvi je zastopal nacionalno revolucijo, drugi pa ozkosrčni oportunizem in je bil tako v eni osebi združen in predstavljen ves altruizem, v drugi pa egoizem, med katerima je moralo priti do obračuna. Ta obračun se je moral izvršiti tako, da je zmanjkalo enega od obeh silnih tekmecev. Usoda je hotela, da p dleže Karadjordje, uredila pa je istočasno tako, da je s svojo smrtjo postal on to, kar se je kruto maščevalo nad zmagovalcem in ubijalcem. Karadjordje je postal mučenik žrtev narodnih teženj in idealov, svetnik srbske narodne misli in znanilec narodnega osvobojenja.

Leta 1817. dne 20. julija se je Karadjordje nenadoma vrnil iz Rusije v Srbijo in zatekel se je k svojemu kumu in prijatelju knezu Vujici Vuličeviću, do katerega je imel največje zaupanje. Ker ni bilo varno, da bi ostal pri njem za stalno, se je že drugi dan podal k prijatelju Dragiču Vojkiću v Radovanje. Takoj, ko je odšel, pa je Vujica Vuličević poslal svojega pomočnika Protiča iz Smedereva v Beograd, naj javi knezu Milošu Karadjordjevo vrnitev. Še vedno ni ugotovljeno, ali je izvršil Vuličević to iz lastnega nagiba, ali pa, kakor pravijo nekateri zgodovinarji, po naročilu samega Karadjordja. Gotovo je samo to, da je bila ta prijava usodna za Karadjordja. Knez Miloš se je hudo ustrašil njegovega nenadnega povratka in to zlasti zaradi tega, ker se je malo poprej pobotal s Turki in bi mogli upori, ki bi jih organiral Karadjordje, do temelja pokvariti težko pridobljeno zaupanje kneza pri turški vladi. Knez Miloš je takoj sklical svoje najintimnejše prijatelje, da bi se z njimi posvetoval, kako bi se dalo spraviti Karadjordja s poti. Prej pa je že sam sklenil, da bi bilo najboljše, če bi se ga na kak način uničilo za vedno. Na posvetovanju sta bila tudi Naum Ičko in Pavle Sretenović-Lisović ter je na knezovo vprašanje, kaj naj se napravi s Karadjordjem, odgovoril Ičko: »Kakor s prašičem za božič«. — Knez in njegovi zaupniki so skovali odvraten morilski načrt, po katerem naj bi bil morilec sam Vujica Vuličević, da bi se umor potem lahko predstavljal narodu kot delo sovraštva, ki je nastalo med nekdanjimi dobrimi prijatelji. Knez Miloš je Sretenoviću-Lisoviću poveril nalogo, naj dopove Vujici Vuličeviću, da mora na vsak način v par dneh izročiti knezu glavo Karadjordja, če hoče sam ostati pri življenju.

Istočasno pa je knez Miloš obvestil tudi turškega vezirja Ali-pašo Marašliju o vrnitvi Karadjordja. Ali paša mu je dal na razpolago večjo četo za ugonobitev nevarnega nasprotnika, a je knez Miloš iz previdnosti turško vojaštvo, pustil za enkrat v rezervi. Karadjordje je prebival tedaj v radovanjskem gozdu v koči svojega prijatelja Dragiša Vojkiča. Do te koče je bilo od Palanke tri, od nekdanje glavne carigrajske ceste pa komaj uro hoda. V istem gozdu, kjer se je skrival knez Karadjordje s svojim služabnikom Naumom, je bil pred 13 leti tudi sestanek narodnih prvakov za veliki, od Karadjordja organizirani upor proti Turkom. Zvečer 25. julija na praznik sv. Arandjela Gavrila je obiskal Karadjordja Vujica Vuličević, katerega je spremljal Nikola Novaković, ki je iz dna duše sovražil Karadjordja, ker je ta pred leti zaradi nekega zločina obsodil na smrt nejgovega brata. Karadjordje in Vujica sta večerjala, potem pa se je Vujica podal k počitku, dočim je Karadjordje bdel pozno v noč. Svojemu služabniku Naumu je naročil, naj ne gre iz koče. Ko pa je Karadjordje proti jutru zaspal, je Naum le zapustil kočo, da bi prinesel vodo za zajutrek. Novaković, ki je z Vujico tudi prenočeval v koči ter ves čas mislil, kako bi umoril Karadjordja, je spečega kneza s sekiro udaril po vratu, potem pa mu je z jataganom odsekal glavo. Služabnika Nauma, ki se je tedaj vračal od studenca, pa je ustrelil. Potem sta Vujica in Novaković Karadjordjevo glavo zavila v vrečo ter jo z njegovo obleko in orožjem vred v Palanki izročila Lisoviću, da jo odnese knezu Milošu v dokaz izpolnitve njegovega povelja. Miloš je še drugi dan izročil glavo vezirju Ali paši. Turki so z lobanje odrli kožo, jo nasolili, napolnili s predivom in poslali v Carigrad. Knez Miloš je poskrbel, da so bili skrbno izbrisani vsi sledovi naročenega zavratnega umora, ljudstvu je objavil, da je postal Karadjordje žrtev osebnega maščevanja in oskrbel je tudi za slovesen pogreb trupla svoje žrtve.

Prelita kri je vpila po maščevanju. Obrenovići, ki so začeli s krvjo, so v krvi tudi končali, veliko delo osvobojenja in uedinjenja, ki ga je začel Karadjordje, pa ni z njim zaspalo. Konkretno obliko je dal njegovi ideji sin, knez Aleksander, oživotvoril pa jo je junak, kralj Peter I. Osvoboditelj. Usoda je odločila, da je bilo od deda začeto delo slavno dovršeno z žrtvami naroda po vnuku in pravnuku.

Seja glavnega odbora JRKD

Beograd, 28. julija. p. Popoldne se je nadaljevala seja glavnega tajništva JRKD pod vodstvom glavnega tajnika ministra dr. Kramerja. Na seji so posamezni funkcionarji tajništva poročali o položaju v posameznih banovinah. Iz poročil vseh funkcijonarjev je razvidno, da napreduje organiziranje stranke v vseh banovinah z lepimi uspehi in da narod povsod z odobravanjem pozdravlja akcijo za zbiranje poštenih Jugoslovenov, ki stoje na stališču programa JRKD v skupno in enotno fronto. Obenem so na seji tudi razpravljali o gradivu, ki bo predmet jutrišnje seje glavnega odbora stranke.

Razvoj našega Aerokluba

Ljubljana, 28. julija.

Nocoj ob šestih se je v prostorih ljubljanskega Avtokluba vršil šesti redni občni zbor oblastnega odbora »Aerokluba Naša krila«. Zbor je otvoril predsednik industrijec g. Rado Hribar in pozdravil zlasti delegata osrednje uprave g. inž. Meglerja ter zastopnike tiska, nato pa je g. Kuhar prečital vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju kot vrhovnemu zaščitniku domače avijacije, pozdrave Nj. Vis. princu Pavlu, ministru vojske in mornarice ter komandantu zrakoplovstva divizijskemu generalu Nediću v Petrovaradin. Brzojavke so bile toplo sprejete. Inž. Megler je sporočil pozdrave osrednje uprave in izrazil željo, da bi se delo ljubljanskega kluba poslej vršilo še z večjim elanom in še z večjimi uspehi, kakor se je doslej; posebej je naglasil potrebo, da naš oblastni odbor čimprej pride do svojega terena.

Ko je nato predsednik opravil ostale otvoritvene formalnosti in razdelil konstitucijske funkcije, je podal predsedniško in — v imenu službeno odsotnega tajnika poslanca g. dr. Rapeta — tajniško poročilo, v katerem je nazorno prikazal krizo, razvoj in rast našega Aerokluba v zadnjih dveh letih. Po težkih in dolgotrajnih naporih je predsedniku in odboru uspelo, da se je materialni položaj kluba saniral in utrdil. Najpomembnejši dogodki v tej dobi so dograditev popularnega letala »Lojze« in nakup letal »Dietrich« in »Pelikan«, s katerimi je bilo mogoče uvesti intenzivnejše propagandno letanje in si je tako klub priskrbel nov vir dohodkov. Iz pilotske šole kluba je v tem času izšel prvi civilni pilot Aerokluba v vsej državi — izšolal ga je g. Vodišek. Letala so bila precej zaposlena: »Lojze« je napravil 44 poletov, »Pelikan« 380, »Dietrich« 39, »Ljubljana« 21. Klub je živahno sodeloval pri različnih letalskih prireditvah ter je dosegel lepe uspehe. Tesnejše stike je navezal z oblastnima odboroma v Mariboru in Zagrebu. Z vso vnemo se je zavzel za zgraditev aerodroma v Ljubljani, za kar so ukrenjene že vse priprave. Eden najvažnejših dogodkov v minilem letu pa je fuzija kluba z Udruženjem rezervnih avijatikov, kar pomeni združitev vseh moči, ki delajo na polju avijacije pri nas. — Število članov znaša: 8 velikih dobrotnikov, 17 dobrotnikov, 35 ustanovnikov in 241 rednih članov. Fuzija z rezervnimi avijatiki vzbuja upravičene nade, da bo delo kluba v bodoče kar najuspešnejše.

Načelnik sekcije za brezmotorno letanje g. inž. Kuhelj je poročal o poizkusih z brezmotornim letalom v Ljubljani in na Blokah. Letalo je bilo izdelano doma, na Blokah je sekcija našla odličen teren, zaradi finančnih težav pa je morala poizkuse opustiti. Gospodar g. Deter je poročal o hangarju, ki je v zelo slabem stanju. Letala ima klub sledeča: 1. Bloudek 15 »Lojze«, 2. »Pelikan«, 3. »Sraka«, 4. »Ljubljana«, ki pa zaradi defektnega motorja začasno ni uporabno ter 5. rezervni motor za »Pelikan«.

Iz obširnega, prav temeljitega poročila blagajnika g. Šabca povzemamo, da je ob zaključku bilance pri aktivih 147.442.02 Din znašala čista imovina kluba 59.969 Din. Za relativno ugodnost te bilance gre v veliki meri zahvala gg. predsedniku Hribarju in na inž. Bloudku, ki sta požrtvovalno odpisala nekaj svojih računov. Iz članarine klub svojega poslovanja nikakor ne bo mogel vzdržati. Po približnem proračunu, ki ga je blagajnik predložil za prihodnje leto, znašajo najnujnejši izdatki 48.000 Din, članarina pa bi v najugodnejšem primeru lahko znesla samo 6000 Din, torej bo moral klub neizogibno doseči 42.000 Din podpore. — Po teh poročilih je g. Sterlekar v imenu nadzorstvenega odbora predlagal blagajniku, tajniku, gospodarju in predsedniku absolutorij s prisrčno zahvalo, enako pa tudi vsem ostalim funkcionarjem. Ko je bil ta predlog sprejet, se je predsednik g. inž. Zupančič v prav toplih besedah posebej še zahvalil g. blagajniku, ki je s svojo strokovno in svetovno izobrazbo in s svojo požrtvovalnostjo klubu izredno mnogo pomagal. Tej zahvali so se vsi zborovalci pridružili z iskrenim, navdušenim aplavzom.

Po nekaterih pojasnilih in pogledih v bodoče delovanje, ki jih je podal predsednik, (nadaljevanje pilotske šole, gojitev brezmotornega leta, za katerega je v Sloveniji najodličnejši teren, propaganda in mali mitingi na deželi, ustanovitev aerodroma — sedanji v Šiški že skoraj ni več uporaben), je inž. Megler ponovno poudaril ugodnost terena za brezmotorno letanje pri nas in izjavil, da bi se moral v Sloveniji razviti center te vrste letanja.

Po petminutnem odmoru je bila predložena in sprejeta lista novega odbora, ki se je po zboru takoj na seji konstituiral takole: predsednik industrijec Hribar, I. podpredsednik polkovnik Nedeljković, mesto II. podpredsednika se rezervira zastopniku vojske, III. podpredsednik Kuhar, tajnik inž. Kuhelj, blagajnik Pregelj, gospodar Deter, dr. Rape, inž. Zupančič, inž. Bloudek, inž. Bevc, inž. Mačkovšek, Colnar, Vodišek, Ermenc, Miklavec, nadzorstvo pa svetnik dr. Marn, Sterlekar in Pogačnik. Ljubljanski klub bo v plenumu centrale zastopal predsednik Hribar, njegov namestnik je dr. Rape.

Iz vrst fašistične hierarhije

Rim, 28. julija. ž. v pokrajini Benevento, kjer je prišlo lani do protirežimskih incidentov, je bil sedaj odstavljen od takrat že drugi pokrajinski fašistični tajnik Albert Varano. Kmalu po omenjenih incidentih je bil Varano imenovan za pokrajinskega tajnika z nalogo, da pomiri ljudstvo, ki se je zaradi gospodarske stiske neprestano upiralo. Varano svoje naloge ni izvršil. Na njegovo mesto je bil imenovan dr. Štefan de Simone.

Masaryk vseučiliški mladini

Poslanica predsednika ČSR mednarodnemu dijaškemu kongresu v Brnu – Dr. Beneš o nalogah univerz

Brno, 28. julija, d. Včeraj so v Kaunitzovem kolegiju otvorili 11. mednarodni dijaški kongres, ki ga je sklical International Students Service in se ga udeležujejo zastopniki dijaštva iz Avstralije, Avstrije, Belgije, Kanade, Bolgarije, Kitajske, Češkoslovaške, Danske, Francije, Nemčije, Vel. Britanije, Nizozemske, Madžarske, Indije, Italije, Jugoslavije, Poljske, Rumunije, Južne Afrike, Španije, Švedske, Švice, Zedinjenih držav in Turčije.

Kongres je otvoril ob prisotnosti zastopnikov državnih in avtonomnih oblasti ter raznih dijaških društev in organizacij dr. Kulmann iz Ženeve, ki se je v svojem govoru spominjal pokrovitelja dijaštva predsednika Masaryka, nakar je prof. Hejman, zastopnik prosvetnega ministrstva, prečital poslanico predsednika Masaryka, ki pozdravlja predvsem inozemske goste ter želi kongresu popoln uspeh. Med drugim pravi:

Poznam cilje vaše organizacije in program letošnjega kongresa. Poleg vaših strokovnih študij imate časovne probleme, kakor jih imamo vsi, ki se resno bavimo z javnimi zadevami. Poudaril bi rad, kakor sem že prej večkrat storil kot akademski učitelj, da se vestno izobrazujte v svoji stroki. Tako zvana kriza inteligence izvira tudi odtod, da mnogi akademski izobraženci na svojem delovnem področju ne zadovoljujejo, zaradi česar ne pridobe zaupanja državljanov. Temu je vzrok tudi dejstvo, da akademsko izobraženi ne le samo ne izkoriščajo pravilno in intenzivno visokih šol, temveč tudi ne korakajo v praktičnem delu kot zdravniki, uradniki, inženjerji, duhovniki itd. sporedno z napredujočo znanostjo. Zdi se mi, da ni vprašanje, kako naj se inteligenci omogoči redno nadaljevanje študija oziroma šolanja samo v interesu inteligence, temveč je tudi zelo nujno za koristi vseh državljanov.

Inteligenca tudi na političnem področju ne uživa posebne cene, ker pada primeroma lahko in pogosto v splošno politično diletantstvo in amaterstvo. Tudi politika je znanost in tudi politična praksa zahteva strokovna znanja, kakor vsaka druga stroka. Lahko je v politiki operirati z velikimi gesli in programi, težko pa je svetovati, kako naj se stvari pravilno izpremene, kako naj se program res in častno uresniči. Ne trdim, da ne bi smela inteligenca imeti nobenega političnega navdušenja intenzivnosti in čustvovanja, svetujem pa mladini naj bi tudi politično mislila. Prava znanost ne duši resničnega čustvovanja in resničnega navdušenja, vendar pa ni vsako čustvo in vsako navdušenje pravo in upravičeno. Mladina naj se vedno in povsod varuje fraz. V programu kongresa čitam, da je sedaj zdravje mnogih dijakov ogroženo z bedo, zaradi česar postajajo pustolovci in iščejo rešitve v socialnih in političnih ekstremih. Radikalizem na levi vodi do radikalizma na desni, kar nam je zelo izrecno poudaril Havliček. Ne spuščam se v analizo povojne dobe, razmere so dovolj slabe in zato moramo tem več misliti. Pazite, da ne storite nikjer in nikdar ničesar nečastnega ali celo nizkotnega, za kar bi se morali sramovati do pozne smrti. Če se že pečate s politiko, potem se pečajte s pametno in pošteno politiko.

Poslanica predsednika Masaryka je bila sprejeta z živahnimi manifestacijami.

Po raznih pozdravih oficijelnih zastopnikov je bil prečitan pozdrav zunanjega ministra dr. **Beneša**, ki poudarja najprej pomen dejstva, da se kongres vrši v državi, v kateri so univerzitetne tradicije med najstarejšimi v Evropi in kjer je kulturni razvoj tesno zvezan z zgodovino univerzitetne vzgoje. Univerze morajo posvečati posebno pozornost vzgajanju k onemu preciznemu naziranju in ustvarjajočemu razumu, ki omogoča po Masarykovih besedah ljudem, da se ne oproste samo razmer, iz katere jih vežejo navade, temveč predvsem v nacijonalno, evropsko in splošno človeško bistvo. Današnja gospodarska kriza se more rešiti le s svetovnim sodelovanjem in univerze so po svojem imenu in socialnem udejstvovanju poklicane, da so nositeljice duha sodelovanja vseh skupin ne glede na narodnost, pleme ali vero. Univerze, ki imajo pripadnike iz vseh slojev, ustvarjajo iz raznih razredov družbe nov razred, ki prodira v vse sloje in izoblikuje duhove povsod, čeprav morda neposredno. Univerze so poklicane sodelovati pri izobrazbi širokih množic, važna njihova naloga v moderni demokraciji pa je tudi ta, da dajejo vladi, parlamentu in strankam strokovnjake, specializirane v gospodarskih in političnih vprašanjih. Ako hočejo izpolnjevati svojo nalogo, morajo korakati sporedno s čim dalje večjo zapletenostjo političnih in gospodarskih vprašanj, prodreti morajo v življenje, kazati živahno zanimanje za aktualne socialne probleme in ne smejo zapirati oči pred socialnimi zli ter se izogibati razpravam o njih.

Odmev šenčurskih dogodkov

Beograd, 28. julija. M. Kakor se doznava, je državno sodišče izpustilo iz zapora kranjskega župnika Matijo Škrbca in duhovnika lazarista Josipa Godino. Preiskava proti obema je bila zaključena in zaslišane so bile vse priče, zaradi česar je sodišče uporabilo določbe zakona, po katerih se more dovoliti ljudem, ki niso sumljivi možnosti pobega, da se branijo iz svobode, čim so bile zaslišane pri njihovi zadevi v poštev prihajajoče priče. Na podlagi izida preiskave bo državno tožilstvo sedaj izdelalo obtožnico ter se bo sodna razprava proti omenjenima gospodoma, kakor tudi proti njihovim tovarišem vršila bržkone sredi septembra.

Iz zaporov so bili izpuščeni vsi oni duhovniki, ki bodo obtoženi po onih členih zakona o zaščiti države in javne varnosti, ki določajo najvišjo kazen do 5 let ječe, dočim ostanejo še nadalje v zaporih vsi ostali, ki bodo sojeni po členih zakona o zaščiti države in javne varnosti, kateri določajo kazen od 5 do 20 let ječe.

Župnik Barle pri papeškem nunciju

Beograd, 28. julija. p. Dopoldne je papežev nuncij Pellegrinetti sprejel v dveurni avdijenci bivšega narodnega poslanca in šentjakobskega župnika g. Janka Barleta iz Ljubljane. Avdijenca je potekla zelo zadovoljivo in v prijateljskem razgovoru.

Iz veterinarske službe

Beograd, 28. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je upokojen g. Franjo Pirnat, višji veterinarski svetnik obmejne veterinarske postaje v Mariboru v 4. skupini 2. stopnje. — Premeščen je kot veterinarski nadzornik h banski upravi dravske banovine v Ljubljani v 4. skupini 2. stopnje dr. Josip Stegu, višji veterinarski svetnik pri sreskem načelstvu v Celju.

Naš izseljenski komisar v Düsseldorfu

Beograd, 28. julija. p. Minister za socijalno politiko in narodno zdravje je imenoval za izseljeniškega komisarja v Düsseldorfu duhovnika g. Maksa **Goričarja** iz **Mozirja.**

Odlikovanja

Beograd, 28. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za gozdove in rudnike so odlikovani: z redom sv. Save 4. stopnje Stjepan Prpič, gozdarski svetnik v p., z redom Jugoslovenske krone 4. stopnje Emil Oberejsner, višji gozdarski svetnik v. p. in Juraj Franješ, gozdarski svetnik v p.; z redom sv. Save 5. stopnje Franjo Jindra, gozdarski svetnik v p., Dušan Vajner, gozdarski svetnik v p.; z redom Jugoslovenske krone 5. stopnje Mata Medvedović, Oskar Gremil, Dane Stanišić, Josip Hekner in Pavle Arpad, gozdarski svetniki v p.; z zlato kolajno za vestno službo Mata Stepanović, Zahrije Zjalić in Andrija Mladenović, podgozdarji I. razreda v p.

Samomor zagrebškega turista v Beljaku

Zagreb, 28. julija. n. Policija je dobila obvestilo iz Beljaka, da je tam zagrebški turist Dragutin Srebre, ki se je nastanil v nekem hotelu izvršil samomor. Vzroki njegovega koraka niso znani.

Smrt slovitega angleškega inženjerja

Kairo, 28. julija. AA. Tu je za pljučnico umrl inž. Willcocks, ki je znan zlasti po zgradbi orjaškega jezera na Nilu pri Assuanu. Pokojnik je tudi vodil velika dela za namakanje Egipta in Mezopotanije.

Zbor jahačev in vozačev

Ljubljna, 28. julija.

V prostorih Kmetijske družbe se je nocoj vršil občni zbor Kola jahačev in vozačev v Ljubljani. Poleg članstva so se občnega zbora udeležili tudi general Popović in več častnikov. Zborovanje je otvoril predsednik g. dr. Lukman, ki je pozdravil vse navzoče in takoj prešel na dnevni red, poudarjajoč, da se je občni zbor letos nekoliko zavlekel, ker je društvo čakalo na odgovore glede denarnih podpor. Intervencija v Ptuju glede denarne podpore ni imela uspeha, pač pa je centrala v Beogradu obljubila za eventualno dirko 3000 Din, dočim je lani prispevala 15.000 Din. Težko gospodarsko krizo društvo zelo občuti.

Blagajniško poročilo je podal g. Janušič, iz poročila je razvidno, da je finančni položaj društva kljub hudim časom razmeroma še dovolj ugoden. Sledila je daljša debata in je bilo sklenjeno, da se bodo 18. septembra vršile na vojaškem vežališču in dirkališču v D. M. v Polju jahalne in vozaške dirke. Izvoljen je bil poseben prireditveni odsek. Odbor je ostal isti kakor dosedaj, le na mesto polkovnika Popovića, ki je bil službeno premeščen, je bil v odbor izvoljen g. Kocijan. Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da se bodo poslej vršili redni odborovi sestanki vsak prvi torek v mesecu. Vsako nedeljo ob 6. zjutraj pa bodo v Linhartovi ulici na prostoru, kjer je bil sokolski zlet, članske jahalne vaje. K tem so vabljeni tudi vsi prijatelji jahalnega sporta. Prvo jahanje bo že to nedeljo.

Gorgulov po obsodbi

Pariz, 28. julija. AA. Zgodaj davi so odvedli obsojenega Gorgulova s sodišča nazaj v ječo in ga zaprli v celico za obsojence na smrt. Kakor je navada pri obsojencih na smrt, je v obsojenčevi celici neprestano, noč in dan stroga straža

Kakor znano, je *sodišče obsodilo Gorgulova na smrt na podlagi pravdoreka porotnikov, ki so z 10 glasovi proti 2 potrdili obtoženčevo krivdo.* Gorgulov ima sedaj še tri dni časa, da se pritoži na kasacijsko sodišče. Doslej se še ne ve, ali bo Gorgulov prošnjo za pomiloščenje podpisal. Gotovo je le, da ga je skušal njegov zagovornik Henry Geraud danes popoldne k temu pregovoriti. Govorenje in vedenje Gorgulova v ječi je prav tako nezvezno in brez glave, kakor je bilo pred porotniki. Zdi se, da ga je strah le giljotine. Zakaj, neprestano ponavlja besede, ki jih je včeraj izrekel pred sodiščem: »Nočem na morišče! Nočem pod giljotino! Hočem, da me ustrele!«

Iz šolske službe

Beograd, 28. junija. p. Z odlokom ministrstva prosvete so napredovali v VIII. položajno skupino naslednji učitelji, odnosno učiteljice: Milena Pehani na Viču, Ivan Cvetko v Mariboru, Janko Sicherl v Škofji Loki, Marija Vodušek v Mežici, Franja Jerala-Moljk v Igi vasi, Marija Ogrizek v Pristavi Alojzij Jenko v Slovenjgradcu, Marija Vider v Zagorju ob Savi, Maks Kos v Bučah Gabrijela Zupančič v Dupljah, Janko Moder v Šmartnem pri Slovenjgradcu, Peter Golobič na Primskovem pri Litiji, Alojzija Jančič v Cirkovcih pri Ptuju, Marija Marok v Mežici, Josipina Jelc v Šmartnem pri Slovenjgradcu, Valerija Kamenšek pri Sv. Križu, Vida Uršič-Benedičič v Horjulu, Franjo Kovšek v Dragatušu, Franc Železnik v Loškem potoku in Gabrijel Lumbar v Velesovem. Za učitelja-pripravnika sta imenovana Josip Erniša v Hodošu in Ivan Šiftar v Kruplivniku.

VREMENSKA NAPOVED

Dunajska vremenska napoved za petek: Spremenljivo oblačenje, lahno nagnjenje k nevihtam, nekoliko topleje.

Naši kraji in ljudje

Nj. Vel. kralj pri svoji družini na Bledu

Včeraj zjutraj je dospel na Bled tudi Nj. Vel. kralj Aleksander I. in je tako v poletni jugoslovenski prestolnici zbrana vsa kraljeva družina. Prestolnice: Beograd, Zagreb in najlepši del slovenske zemlje — Bled po svoji izbiri najlepše dokazujejo, kako je ves kraljevski dom najtesneje združen s troimenim jugoslovenskim narodom. Z beograjsko prestolnico je vezana tradicija vseh jugoslovenskih žrtev in hrepenenj po svobodi in narodni samostojnosti, prestolnica v Zagrebu nas spominja na slavno preteklost nekdanjega mogočnega slovanskega rodu, blejska prestolnica pa daje vsem tem slavnim spominom in tradicijam idiličen okvir. Bled je bil že od nekdaj kraj, kjer je naš rod v prirodni krasoti iskal duševnega miru, da bi iz globine svojih src izrazil svoje želje ter se z novimi nadami povrnil v vsakdanje življenje. Naša vroča želja po svobodi je dobila pač najlepši izraz na ta način, da se je, kakor pravi pesem, v kinču nebeškem in v biseru slovenske zemlje nastanil naš narodni kralj s svojo rodbino. Kraljevići preživljajo v tem prelepem kotičku svoje najsrečnejše dneve in tako bo naš Bled za vedno ostal tesno zvezan z našo narodno vladarsko rodbino.

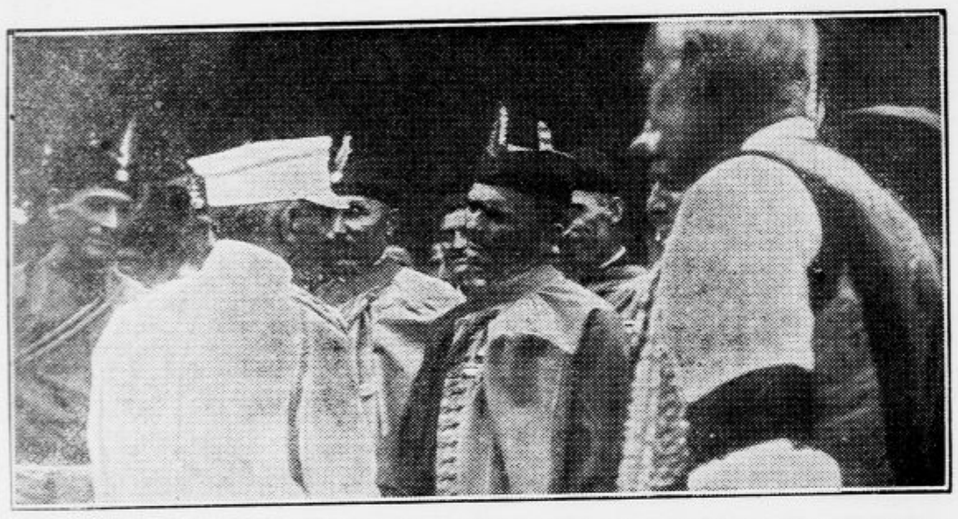

Nj. Vel. kralj Aleksander med narodom: s lika prikazuje vladarja, ko se je na nedavnem potovanju po Crni gori, povsod sprejet z navdušenjem in ljubeznijo, ustavil v Danilovgradu, kjer so ga poleg ostalega prebivalstva takoj obkolili Sokoli in stari črnogorski junaki

Poglavje o upokojencih hrastniške tovarne

Pokojnine delavcev kemične tovarne v Hrastniku

Hrastnik, 28. julija.

Pokojninski fond za delavce kemične tovarne bo kmalu izčrpan in pravijo, da se bodo iz tega fonda izplačale pokojnine dosedanjim upokojencem samo še za avgust in da bodo ostali ti reveži, ki so vedno v redu plačevali svoje prispevke v pokojninski fond, meseca septembra brez vsake pokojnine, če fond ne dobi novih sredstev. Zanimivo je razlaganje vzrokov te velike nevarnosti za upokojeno delavstvo.

Leta 1924 je nastal spor med vodstvom kemične tovarne in med delavci. Tovarna, odnosno delniška družba baje ni nekaj let plačala svojih prispevkov v pokojninski fond in na novo sprejete delavce je smatrala samo za dninarje, ki po zakonu niso podvrženi starostnemu zavarovanju. Če bi bilo tudi res tako, da se na novo sprejeti delavci lahko smatrajo za navadne dninarje, je pa vendarle vsega upoštevanja in uvaževanja vredno dejstvo, da se je kader delavstva pri kemični tovarni zelo zmanjšal. Danes ima namreč kemična tovarna le še okrog 100 delavcev, od katerih naj bi bilo, kakor že rečeno, nekaj sprejetih le v dninarsko službo ali zaposlitev, pri kateri se ni treba brigati za starostno zavarovanje. Število upokojencev je v zadnjem času narastlo na 68 oseb. Na eni strani prihaja zaradi tega manj prispevkov v pokojninski fond, na drugi strani pa se zaradi naraščanja števila upokojencev naglo prazni blagajna fonda.

Ob nedavni intervenciji je predlagal zastopnik Delavske zbornice glede pokojninske blagajne naslednje: Od strani delavcev se naj zvišajo prispevki in zavarujejo naj se vsi delavci, ne pa samo nekateri, ker se ne da več natančno ugotoviti, pod kakimi pogoji so bili ti in oni sprejeti. Primanjkljaj pokojninske blagajne naj krije delniška družba. O tem predlogu noče delniška družba ničesar slišati, češ da je izpolnila predpisane dolžnosti ter da daje upokojencem še več, namreč brezplačno stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Družba pošilja svoje upokojence občinam v breme. Trboveljska občina mora že doslej znatno podpirati upokojence kemične tovarne, ker ti s svojimi minimalnimi pokojninami nikakor ne morejo izhajati. Naprošena je bila tudi dolska občina, ki doslej še ni v toliki meri podpirala teh revežev, da bi prispevala v pokojninski fond mesečno po 2000 Din. Ta zadeva še ni rešena, potrebno pa je na vsak način nekaj ukreniti, da upokojenci kemične tovarne, ki so od svojih skromnih zaslužkov redno prispevali k pokojninskemu fondu, kar naenkrat ne bodo ostali brez skromnih pokojnin.

Pomožna akcija emigrantov

Ljubljana, 28. julija.

Gospodarsko-socialni odsek delavskega prosvetnega in podpornega društva »Tabor« se obrača na našo javnost, posebej še na primorske rojake z naslednjim pozivom:

Izkušnje pretekle zime nas uče, da dobra volja, narodna zavest in sočustvovanje, ki ga gojimo do svojega bližnjega s tem, da mu pomagamo bodi materijalno ali moralno, rešijo marsikaterega nesrečneža pred duševno in telesno propastjo. Primorski emigranti, ki so morali pretrpeti vso Golgoto neizrekljivega trpljenja na zasužnjeni zemlji, se nahajajo danes v največji bedi, ki jo povzroča današnja svetovna kriza. Ta bedni položaj pa dobi svojo najžalostnejšo sliko z nastopom zime. Bolehav, gol in bos, lačen in brez zaslužka je tak revež prisiljen tavati v najhujšem mrazu okrog, ne da bi se vedel kam zateči. Obdaja ga nevarnost razmer, ki mu groze, da ga strejo še duševno, da zaide na kriva in napačna pota, da mu ošibijo ono silno zavest vere v svobodo in življenje.

Emigrantska mladina je dobro razumela ta položaj svojih bratov. V tej zavesti je podvojila svojo delavnost ne samo na kulturnem poprišču, ampak predvsem na človekoljubnem. Njen smoter ni samo rešiti brezdomca telesnega trpljenja, ampak ji pritiče tudi naloga ohraniti mu neomajno vero v končno zmago v borbi, ki jo vojuje. Tudi letos hoče emigrantska mladina nadaljevati svoje delo v pravcu lanskega. Bratje! Apeliramo na vašo narodno zavest, na Vašo velikodušnost. Pomagajte nam! Nočemo, da nas prehiti zima, da nas zaloti v času največje bede nepripravljene. Zbiramo obleke, perilo, obutev, posteljna pokrivala, ki nam služijo za prenočišče bednih, čeprav obrabljena in obnošena, kar je za vas morda odvišno. Preglejte doma in našli boste marsikaj, na kar ste morda že pozabili. Dobrodošel nam je najmanjši dar, ki ga sprejmemo z iskreno hvaležnostjo, svesti si, da hočemo pomagati onim, ki so nam porok za boljšo bodočnost in narodovo svobodo.

Za sledovi davnih vekov

Dolnji Logatec, 28. julija.

Ljubljanski in logaški jamarji, med njimi strokovnjaki in znanstveniki iz Ljubljane so od ponedeljka dalje na terenu *kaliških jam*, južno od Logatca, in naša javnost z zanimanjem spremlja njihove izsledke. Nosorog, katerega prve ostanke so našli nekateri tukajšnji domačini v ilovici ene izmed mnogih novo odkritih jam, je postal glavni predmet zanimanja.

Jama, v kateri so izsledili znamenito najdbo, je globoka jedva 7 metrov, vsa tla so ilovnata. Delo z izkopavanjem nikakor ni lahko. Le zato ker je vse okostje v debeli plasti ilovice in zrak ni imel dostopa, se je lahko ohranilo, sicer bi zaradi silne starosti pač kmalu razpadlo. O pomenu najdbe pripada beseda strokovnjakom.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolelosti žlez, izpuščanju na koži, tvorih uravnava **»Franz Josefova« voda** izborno toli važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenesejo **»Franz Josefovo« vodo. »Franc Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Denar v omarah postaja plen vlomilcev

Ptuj, 28 julija.

Številni vlomi, ki so se izvršili v zadnjem času v našem okraju v razna stanovanja, še niso ljudi spametovali toliko, da bi spravili gotovino na varno. Na poljih so se začela dela s žetvijo in oranjem, domovi ostanejo brez nadzorstva in je zato treba še večje previdnosti.

Tako je bilo nedavno vlomljeno pri belem dnevu v stanovanje posestnika Franca Draškovića v Dragonji vasi. Vsi domači so se bili podali na polje k žetvi in oranju. Gospodinja, ki je zadnja zapustila hišo, je za seboj zaklenila hišna vrata in ključ vzela s seboj. Tudi dvoriščna vrata, ki vodijo na cesto, je za seboj dobro zaprla. V odsotnosti pa sta obiskala dva nepridiprava hišo. Eden je menda vlamljal, drugi pa stal na straži. Z nekim orodjem je bil odstranjen spodnji zapah na vratih nakar se je prvi vlomilec podal v sobo in izmaknil iz nezaklenjene omare gotovino 1300 Din, in druge omare pa iz neke škatle tudi gotovine 1500 Din, dočim je vse ostale predmete pustil na miru.

Ko so se Draškovići zvečer vrnili domov, so zapazili tatvino in zadevo javili orožnikom v Cirkovcih. Vlom sta izvršila dva taka, ki dobro poznata domače razmere, da sta vedela, kam Draškovič spravlja denar.

Prijeta roparska družba

Novo mesto, 28. julija.

Nevarno roparsko družbo so po dolgem zasledovanju spravili na varno v zapore novomeškega okrožnega sodišča. Šestčlanska družba, ki jo je vodil 23letni Bernard Gognjavec, doma iz Mirne peči na Dolenjskem in nekdanji rudar v Nemčiji, je izvršila ne samo po Dolenjskem, temveč tudi okrog Zagreba v teku zadnjih mesecev več predrznih roparskih napadov, vlomov in tatvin. Rop in vlom sta bila članom te družbe že nekakšna obrt, kakor je bilo to v stari rokovnjaški dobi. Zločinci so se šele s časom pri nečednih poslih spoznali in organizirali v tolpo, ki je prebivalstvu v tamošnjih krajih prizadela mnogo škode in strahu. Takoj po aretaciji so zločinci precej zločinov že priznali, ostale pa bodo gotovo spravile na dan obsežne preiskave

Pohod na Mirno goro

V nedeljo se odpravi z belokrajinskim turistovskim vlakom večja družba ljubljanskih turistov na Mirno goro v Beli Krajini. Od postaje v Semiču je dve dobri uri le-

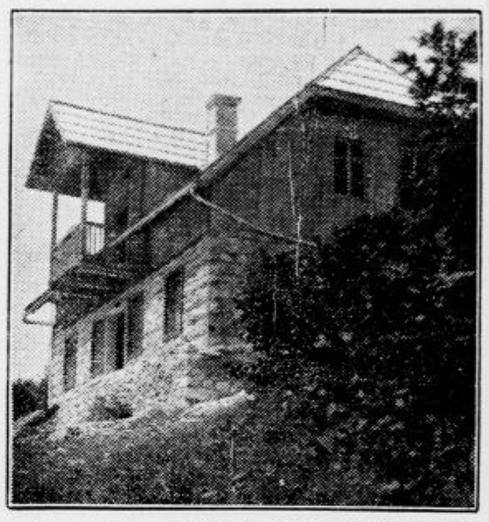

pega, deloma senčnega pota do planinske koče. Razgled je tako lep in nudi toliko belokrajinskih zanimivosti, da ga človek nikoli več ne pozabi. Vas Planina ima že popolnoma planinski značaj, vendar se loči po vsem od gorenjskih vasi. Zelo lep je pogled na Klek, ki igra v naših narodnih pripovedkah tako važno vlogo pri čarovnicah. Tipična oblika Kleka je zelo zanimiva in tako markantna, da je že to vredno pota v Belo Krajino.

Koča, ki jo je postavila podružnica SPD v Črnomlju po tolikih ovirah in težkočah, je prijazno zatočišče zlasti onim, ki si žele miru. Opozarjamo ljubljanske turiste, da izkoristijo lepo priliko belokrajinskega turistovskega vlaka in polovične vožnje in naj posetijo najvišjo in najlepšo točko belokrajinskih vrhov, ker bodo ta dan na Mirni gori najboljši poznavalci obširnega razgleda in bodo turistom z vso ljubeznivostjo na razpolago.

Danes ob 4., 7 ¼ in 9 ¼

Ljubka opereta ljubavnega čara:

Logarjeva Krista

V glavnih vlogah pojeta

IRENE EISINGER

znana dunajska primadona, in

PAUL RICHTER

Elitni kino Matica

Telefon 2124

KAM KJE V ZAGREBU?

HOTEL MILINOV

Zagreb

NA JELAČIĆEVEM TRGU

Tekoča topla in hladna voda v vseh sobah. Telefon v sobah in ves ostali komfort. — ZMERNE CENE. 219

RESTAVRACIJA BURZI

Plastnik i Bršner, Zagreb

Draškovićeva ulica 28,

priporoča prvorazredno hrano, kavo in ostale pijače po najnižjih cenah. 243

HOTEL IN RESTAVRACIJA KOVAČ,

ZAGREB, GAJEVA ULICA ŠT. 31. TELEFON 73-35.

Zajamčeno čiste sobe po 25—35 Din. Prvovrstna domača kuhinja. Izbrana naravna vina. Velik in hladen vrt. Pri bivanju preko 24 ur 15 % popusta. — Priporoča se lastnik DJURO PAJIĆ. 261/a

Vlom v grad Grič

Novo mesto, 28. julija.

V idiliční mirenski dolini stoji izven vasi, kakih par km stran, na lepo oblikovanem stožčastem hribčku popolnoma na samem grad Grič, last znanega tovarnarja in gostilničarja g. Franca Bulca iz Mirne. V eni izmed preteklih noči, ko je bil iz gradu odsoten oskrbnik, ekonom Martin Jesenek, je dobil grad nezaželjene obiskovalce. Izpod lope, ki stoji tik gradu, so vzeli vlomilci dolgo lestev, katero so prislonili k oknom na severovzhodni strani prvega nadstropja. Vlomilci so šipe razbili in tako poskakali v prvo sobo. Tu so si prisvojili 70 suhih svinjskih klobas in več starih avstrijskih srebrnih novcev. Iz druge sobe so vzeli nad 30 l starega žganja in razne malenkosti. Iz tretje sobe pa so odnesli posebno obilen plen: 15 svinjskih gnjati, 2 lovski puški z municijo in sukanec, dočim so srebrno jedilno orodje, ki je bilo poleg, za čudo pustili pri miru. Lastnik gospod Bulc, trpi na tem vlomu okrog 7000 dinarjev škode. S plenom so vlomilci pobegnili v noč in zaenkrat ni za njimi nobenega sledu.

Julij Betetto zna – če hoče...

Ne samo briljirati v arijah, kolikor jih premore njegov sonorni bas, temveč tudi drva sekati, kolikor se to poljubi njegovi

junaški roki. V družbi nekaterih drugih odličnih članov monakovske državne opere je prebil počitnice na bavarskem podeželju in eden izmed njegovih tovarišev je bil tako ljubeznivo zloben, da nam je poslal pričujočo sličico.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Za napredno kmetovanje

Na naš članek v zadnjem »Jutrovem« »Kmetijskem vestniku« (24. tega meseca) pod naslovom »Več žita« smo dobili od več strani vprašanja, kako je res z vso stvarjo. Kakor čujemo, se za opisani način pridelovanja žita zanima tudi neka naša ugledna socialna ustanova. Ugleden trgovec in posestnik iz Domžal pa nam je poslal naslednje pismo:

»Nekje sem pred dobrim letom čital bolj površno opisan isti način sajenja in obdelovanja žita, kakor ga opisuje člankar v »Jutru«. Moram reči, da sem tudi jaz to stvar sam poizkusil, da bi kmetu pokazal, koliko se pridela na novi način. Res sem dobil iz vsakega zrna cele grme pšenice in rži. Ves vesel sem ogledoval to reč. Tistega prostora na svojem vrtu nisem nalašč nič pognojil in sem izbral tudi bolj slabo zemljo, da bi bil uspeh bolj viden. Priznati moram, da sem imel prav mnogo veselja na uspehu. Radoveden sem pričakoval, da mi setev dozori. Nisem namreč mislil žita požeti, temveč ga lepo izruvati in ga ob priliki jesenske razstave razstaviti v Ljubljani. Sreča pa mi ni bila mila. Lani je v Domžalah trikrat pobila toča, ki mi je uničila ves moj poskus. Letos sem ga pozabil ponoviti.

Zelo vam bomo hvaležni, če se nekoliko pomudite in spišete točno navodilo ravnanja o sajenju žita. Navodila se bo z menoj vred še marsikdo natanko držal. Ni mi do tega, da bi vlekel sam kakšen dobiček, temveč bi napravil poizkus za to, da bi kmetje videli, kaj se da napraviti, če gredo s tokom časa. Članek namiguje, da je treba kmeta k novotarijam z raznimi naredbami prisiliti. To čitam sedaj prvič in sem istega mnenja. Jaz kmetom že več let to trobim. Kar za kaznovanje pa nisem, ker je izsesan kmet že itak sam siromak, čeprav nekaj po lastni krivdi. Moje mnenje je, da ga pozove sreski kmetijski referent in ga najprej pouči, da je napačno ravnal s pripombo, da bo drugič postopal po naredbi.

Prav boli me, ko vidim, da se kmetsko dekle in fant ravnata v noši po najnovejši modi, delata pa po prastarem načinu, kakor je ravnal njun prapraded. Saj ne rečem, da bi se kmetsko dekle ali fant ne smela ravnati po modi. Le to želim, da bi se zavedala, da morata tudi pri delu biti moderna, napredna. Njun prapraded je lahko živel s svojim pridelovanjem na stari način, ker so bile tudi njegove zahteve prav skromne. Ker je pridelal doma tudi srajco in hlače, mu ni bilo treba toliko denarja šteti in gledati, kje bi ga dobil. Koliko bi se lahko prištedilo in bi bil pridelek večji, če bi se delalo danes po toku časa! Tako staro obdelovanje pa pridelek le podražuje, da tarna kmet, ko mora vse pod ceno prodati.

Prav važen vzrok tega kmetskega stanja je to, da ima premalo šole, da bi znal preračunati uspehe in neuspehe svojega dela, da bi delal tudi z glavo in ne le z mečjo. Naši ljudje še ne razumejo dovolj, čemu so šole. Marsikateri, ki dovrši meščansko ali pa kmetijsko, že misli, da bo držal vse življenje v roki samo svinčnik in pero, namesto da bi spretno prijel za plug, koso in motiko. Za naprednega, četudi ne imenitega kmeta da še tudi danes zemlja dovolj kruha, le žalostno je, da so ti pravi napredni možje tako redki. Namesto, da bi se ravnal po novejših načinih, raje gara in dela po starem in ga stane pridelovanje pšenice 4 Din kg, dočim dobi belo moko že po 3 Din. Kakor že rečeno, uspeh bi bil takoj, če bi se po oblastvih kaj ukrenilo v tej stvari. Našemu kmetu je treba predvsem pravih navodil in tudi malo pritiska za pridelovanje in obdelovanje po novem načinu, kakor so pokazale izkušnje mnogih strokovnjakov. Z umnim kmetijstvom bi dosegel kmet večkratni sedanji pridelek, kar bi pridelovanje zelo pocenilo, izkupiček za pridelek pa zvišalo. Ko bo prišel kmet do spoznanja, da bo obdeloval tako kakor vsaj nekoliko ustreza današnjim razmeram, bo tudi za vse druge stanove bolje, ker bo kmet zopet lahko kupoval njihove izdelke in redil ves narod.«

Tako pismo. Na splošno željo bo prihodnjo nedeljo v Kmetijskem vestniku prejšnji člankar opisal podrobno novo obdelovanje žita in navedel tudi stroške v delu in denarju.

Pismo iz Bele Krajine

Črnomelj, 28. julija.

Zanimanje za Belo Krajino, ki je v zadnjem času močno naraslo v Sloveniji, je dovedlo v sami Beli Krajini do začetka nekega duhovnega preokreta, ki kaže, da je usmerjen po najboljši poti. Mnogo je k temu pripomoglo društvo »Bela Krajina«, združujoče v Ljubljani mnogo odličnih prosvetnih delavcev, belih rojakov, ki zalagajo svoje rojake doma s tako potrebnimi iniciativami in idejami. Videti je, da vse to ne bo ostalo ničevno. Začetki gibanja za preosnovo gospodarstva na racijonalnejši osnovi v kraju, v obliki zadrug in raznih združb so našli najugodnejša tla, ki obetajo bogatih in plemenitih sadov. Kriza vinogradništva, ki je dosegla letos v vsej Sloveniji ter ostalih krajih naše države kulminacijo, dela tudi Beli Krajini hude skrbi. Belokrajinska vina, ki so si šele v zadnji dobi utrla pot na vinski trg, po večini še ne morejo ob današnjih cenah preživljati vinogradnika, ki je ponajveč odvisen samo od tega izkupička. Čeprav je »standard of life« belokrajinskega kmetovalca zelo nizek, mu često zmanjka kosa kruha za obilno družino. To daje osnovo za zamisel, da je nujno potrebno delovanje za uresničenjem često izraženih besed: Bela Krajina je druga Vipava.

Najugodnejše klimatske prilike in skoroda deviška zemlja, so činitelji, ki docela odgovarjajo onim v Vipavi. Namesto Vipave, ki je s tem, da je prešla v sedanji državi na sever, izgubila na pomenu, ki ga je imela nekoč, lahko stopi Bela Krajina na trg s svojimi breskvami, češnjami, kostanjem in drugimi ranimi plodovi. Praprotje naj se umakne tej flori, pa bo zasijalo Beli Krajini lepše solnce. Ne bo več treba klicev na pomoč, ne prošenj za podporo pasivni Beli Krajini. Vračali se bodo tudi izseljenci, ker jih bo z njihovo pomočjo lahko preživljala domača gruda. Za to pa je potrebno še mnogo dela in zgledov, da bi povlekli s seboj ostale, ki tega še ne razumejo. Oblastva in vsi javni činitelji bi prav gotovo podpirali taka stremljenja za preosnovo gospodarstva v Beli Krajini, ki podaja roko blagostanju naroda.

Novo za Belo Krajino je živahno sportno življenje, ki je v zadnjem času pognalo močne korenike. Posebno velja to za Črnomelj, ki v sportnem pogledu ne naredi baš vtisa najbolj provincialnega mesteca. Divji nogometni klub si je nadel pravno uniformo ter se predstavil javnosti pod imenom SK Belokrajina. Pod vodstvom dr. Borisa Malneriča ter s trenerjem znanim zagrebškim sportnikom »Luko«, so se ustanovili poedini odseki, v katerih se prav marljivo vežba od ranega jutra do večera. Njim ne gre za rekorde, ostati hočejo samo sodobni ter korakati z duhom časa. Mestna občina je dala sportnemu društvu brezplačno na razpolago prostor na Kaplanici, ki je namenjen za novo meščansko in osnovno šolo, da ga preurede v sportno igrišče. V kratkem je nastala na tem prostoru krasna šola na prostem, v kateri se urijo člani in članice v nogometu, hazeni, lahki atletiki in drugem, dočim nebogljenčki, katerim je namenjen ta prostor, hudomušno pomežikujejo, češ, saj za šolo je še čas.

Slovesna otvoritev igrišča, ki se bo vršila pod pokroviteljstvom mestnega župana g. Müllerja to nedeljo, obeta, sodeč po programu, ki je zelo šaren, mnogo sportnega užitka. Zastopane bodo vse panoge sporta, počenši od motociklističnih in kolesarskih dirk do hazene. Na sporedu je tudi nogometna tekma med SK Belokrajino in SK Novo mesto. Za to tekmo so se Črnomeljci temeljito pripravili, saj so šli v svoji požrtvovalnosti trenirat celo v Metliko s tamošnjim sportnim klubom. Pri otvoritvi in tekmah bo sodelovala mestna godba iz Črnomlja. Vse prijatelje sporta vabimo, da se udeleže sportnega slavja v Črnomlju, posebno zdaj, ko so tako ugodne železniške zveze.

V nedeljo zvečer bo gostovala tudi sokolska četa iz Podzemlja v Sokolskem domu v Črnomlju s Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. Skoro nemogoče je doumeti, da je mogel vodja in ustanovitelj te sokolske čete, šolski upravitelj Ljubič, v tako kratki dobi razgraniti v četi tako delovanje. Že ob zadnjem sokolskem nastopu v Semiču smo opazili njegovo četo, kako je žela za izborno izvedene vaje živahno odobravanje. Sedaj, ko se nam predstavijo isti fantje na odru, je naša dolžnost, da podpiramo agilnost te kmetske omladine, ki ne išče več zabave ob popivanju po gostilnah nego v društvenem življenju

Domače vesti

• **Francosko odlikovanje podpredsednika senata. Gospod dr. Fran Novak, podpredsednik senata Jugoslavije in advokat francoskega konzulata v Ljubljani, je bil imenovan od g. Lebruna, predsednika francoske republike, za oficirja častne legije. Čestitamo!**

• **Z ljubljanske univerze.** Profesor Marc Vey je na novo imenovan za kontraktualnega lektorja francoskega jezika na filozofski fakulteti ljubljanske univerze za dobo 5 let.

• **Shodov v Žireh in Dolnjem Logatcu** se bodo udeležili posl. iz Srbije in Hrvatske, med drugimi posl. Dragović in dr. Kuntarič. Predvidoma se bo udeležil shoda en aktivni minister, da tako manifestira razumevanje vlade za gospodarska in politična vprašanja obmejnih srezov.

• **Teniški turnir na Bledu.** Društvo »Fruška gora« priredi skupno z družbo »Putnik« izlet na Bled v dneh od 6. do 8. avgusta. Istodobno se bo pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice vršil na Bledu velik mednarodni teniški turnir za prvenstvo dravske banovine. Pri turnirju bodo sodelovali svetovni prvaki v tenisu Menzel, Artens Kehrling in Matejka ter jugoslovenski prvaki.

• **Našim letalcem-zmagovalcem se pripravlja lep sprejem.** Jugoslovenski avijatiki na mednarodni tekmi v Curihu se prihodnji ponedeljek vrnejo v domovino. V Zagrebu se jim pripravlja prisrčen sprejem zlasti še odličnemu zmagovalcu Zlatku Šintiću. Avijatiki ostanejo v Zagrebu do torka zjutraj, ko odlete v Novi Sad, kjer jih čaka še posebno navdušen sprejem.

• **Iz krogov upokojencev in upokojenk** smo prejeli v zadnjem času mnogo dopisov, v katerih nam slikajo svoj kritični položaj. Vsem njim sporočamo, da smo vsebino njihovih dopisov sporočili pristojnim činiteljem v Ljubljani in Beogradu.

• **Okrožna strelska tekma v Ljubljani.** Bliža se državno tekmovanje strelskih družin kraljevine Jugoslavije, določeno za čas od 4. do 9. septembra v Ljubljani. To bo ena izmed najlepših in najpomembnejših jugoslovenskih manifestacij, ker se bo istočasno razvil in blagoslovil prapor jugoslovenske strelske zveze, katerega je poklonil najvišji zaščitnik Nj. Vel. kralj Aleksander I. in prapor ljubljanske okrožne družine. V pripravo za to priredi ljubljanska strelska družina v nedeljo 7. avgusta na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti celodnevno okrožno strelsko tekmo. Ta je zamišljena kot glavna preizkušnja za vse strelce ljubljanskega okrožja, ki nameravajo tekmovati, odnosno sodelovati pri državnih strelskih tekmah. Velike važnosti je za vsakega posameznega strelca, da se pravočasno prilagodi terenu in vsem lokalnim prilikam in neprilikam na strelišču. S to tekmo bo nedvomno ustreženo v prvi vrsti strelcem zunanjih družin, ki ne razpolagajo s primernim strelliščem. — Program prireditve obsega 4 vrste tekmovanj, in sicer: za vojaško puško 7 ali 7.9 mm dve tarči: »Zmagovalna« in »Meddružinska« na razdaljo 200 m. Na prvi tekmujejo člani ljubljanskega strelskega okrožja za naslov okrožnega prvaka. Druga tarča je določena za družinske ekipe in je za nagrado razpisan prehodni pokal. Za malokaliberske puške je pripravljena tarča »Golovec«. Tekmuje se po mednarodnih predpisih na razdalje 50 m. Da pa lahko tudi lovci pridejo na svoj račun, jim bo na razpolago tarča »Srnjak« na 150 korakov. — Municija za vojaške in malokaliberske puške se more nabaviti po znižani ceni pri blagajni na strelišču, municijo za lovske puške pa je treba prinesti s seboj. Vpisnina je v propagandne svrhe skrajno nizka. Razdelitev nagrad in častnih diplom bo po končani tekmi na strelišču.

• **Kmetijske razstave v dravski banovini.** Minister za kmetijstvo je v sporazumu z ministrskim svetom določil, da se bodo v teku letošnjega leta v dravski banovini priredile tri kmetijske razstave in sicer v Kranju, v Krškem in v Murski Soboti. Odborom za prireditev razstave se dovoli preko banske uprave prispevek v znesku 10.000 Din za vsako razstavo.

• **Povratek nadškofa dr. Bauerja v Zagreb** Zagrebški nadškof dr. Bauer je preteklo sredo prispel na Bled, kjer se je prijavil v avdijenco pri Nj. Vel. kraljici. Nadškof, ki je štirinajst dni bival pri Sv. Ani, se je predvčerajšnjim vrnil v Zagreb.

• **Duhovniška vest.** Provizor pri Sv. Marjeti ob Pesnici g. Jakob Sajovic je imenovan za župnika na dosedanjem službenem mestu ter bo dne 1. avgusta slovesno inštaliran.

• **Nov grob.** V Slovenjgradcu je umrl po daljšem bolehanju g. Ivan Merčun, orožniški kapetan v pokoju, lastnik informacijske pisarne v Zagrebu. Žalujoči vdovi zapušča dva otroka. Blagemu pokojniku bodi ohranjen lep spomin, družini naše iskreno sožalje!

• **Novice z Bleda. JČ liga na Bledu** priredi to soboto zvečer v prostorih hotela Triglava družabni večer s pestrim sporedom. Prijatelji Čehoslovakov so vabljeni, da se udeležijo te prireditve. — V blejski okolici je letos mnogo tabornikov. V Ribnem, na desnem bregu Save Bohinjke tabori Ljubljanski Sokol. Na bodeški gmajni med Savo Dolinko in Bohinjko so taborili do 25. t. m. trboveljski gozdovniki. Blejski Sokol je poslal na taborenje k Mrzlemu studencu večje število sokolske dece, da se v planinskem zraku okrepi. — Blejci se opozarjajo, da pri veliki mednarodni dirki, katero priredi v nedeljo kolesarsko društvo »Zarja« na Jesenicah skozi Bled v Bohinj in nazaj, na cestah ne bodo ovirali dirkačev in da pokažejo naklonjenost do te sportne panoge.

Poizkusiti je najbolje. Več ko 6 milijonov ljudi uporablja dnevno prijetno osvežujočo Chlorodont zobno pasto, da ohrani svoje lepe bele zobe. Poizkus vas bo prepričal. Tuba 8 Din. 7828

• **Dragotin Srebre izginil brez sledu.** Že celih šestnajst dni ni nobenega sledu o izginlem zagrebškem planincu Dragotinu Srebretu, ki je doma iz Maribora. Kakor smo že poročali, je odšel iz planinskega hotela Kanzelhöhe na Koroškem in nihče ne ve, kaj se je ž njim zgodilo. Domneva se, da se je Srebre v gorovju smrtno ponesrečil. Znanci pogrešanca zatrjujejo, da je samomor izključen, ker za to ni bilo nikakega razloga.

• **Opozorilo staršem, ki imajo slepe otroke.** V pričetku septembra bo sprejetih v Dom slepih kralja Aleksandra I. v Zemunu petnajst slepih otrok v starosti 4 do 6 let. Starši, ki imajo slepega otroka in mu želijo nuditi potrebno izobrazbo v tem humanitarnem zavodu, naj takoj pošljejo omenjenemu zavodu kolkovano prošnjo z naslednjimi prilogami: krstni list otroka, domovnico ter izkaz o premoženjskem stanju. Interesenti, ki bodo postopali po tem navodilu, bodo od uprave Doma slepih prejeli brezplačno prijavni list, katerega naj izpolnijo. Vsi oni, ki se jih tiče, so dolžni, da brez odlašanja postopajo v tem smislu ter s tem svojemu otroku nudijo možnost, da se izšola in usposobi za zaslužek. Rešitev došlih prošenj se bo po službeni poti pravočasno poslala prosilcem.

Pri pokvarjenem želodcu in bolečinah v želodcu pomore Vam takoj SALVACID
Dobiva se v vseh lekarnah
Odobreno od Min. soc. politike in nar. zdravja S. br. 1780.30.6. 1932.

• **Delavska stanovanja v Zagrebu.** Zagrebška mestna občina je te dni dovršila sedmo trinadstropno stanovanjsko hišo v Cankarjevi ulici. Poslopje je bilo, kakor prejšnja, zgrajeno s pomočjo fonda, ki ga je dalo ministrstvo za socialno politiko v svrho zgradbe delavskih stanovanj. Nova zgradba ima 16 stanovanj z dvema sobama kuhinjo, kopalnico in z ostalimi potrebnimi pritiklinami. Stanovanja se oddajo izključno le delavcem. Cena za ulična stanovanja znaša po 420 Din, za dvoriščna stanovanja in stanovanja v pritličju pa po 370 Din mesečno. Stranke se bodo lahko vselile s 1. septembrom.

• **Petnajst let je bil proglašen za mrtvega** kmet Jordan Milenković iz vasi Žitni potok blizu Prokuplja, sedaj pa se je svojemu bratu na domačiji javil z lakoničnim pismom iz Bukarešte. Pismo je podpisal samo z začetnicama. J. M., brat je pa pismo po pisavi spoznal. Jordana je zmanjkalo ob neki bitki na solunski fronti in ko se sedaj po tolikih letih javlja brez naslova, mu bo pač težko sporočiti, da se je njegova žena že drugič poročila in da je poročen tudi njegov sin, o katerem je povpraševal v par vrsticah svojega pisma. Brat, ki je prejel pismo, je zaprosil oblasti, naj bi one v Bukareští poiskale Jordana, ker želi to tudi njegova žena Jelica, ki bi rada razveljavila svoj drugi zakon, v katerem pa ima tudi že par otrok. Oblastem in rodbini bo oživetje 15 letnega uradnega mrliča na vsak način nakopalo dosti dela in skrbi.

Zapeka. Zdravniške strokovnjaške sodbe poudarjajo, da se izkaže naravna »Franz Josefova« grenčica pri ljudeh, ki se zelo malo gibljejo, kot zelo koristna.

• **Zločinsko početje neznanih zlikovcev.** V torek zvečer okrog pol 22. ure so naleteli avtomobilisti na državni cesti Zagreb-Novo mesto na velike prometne ovire, ki so ležale preko ceste. Avtomobil novomeškega trgovca Ogrizka, ki ga je šofiral lastnik sam, je naletel nanje par sto metrov od vasi Gradišča, odnosno dobrih 100 metrov od pokopališča. Na tej poti, vrh malo vzpetega klanca, sta ležala preko ceste dva trama v razdalji pol metra. V to oviro se je avtomobil zaletel z vso silo (50 km). Duhaprisotnosti avtomobilista, ki je imel v vozu več potnikov pa se je zahvaliti, da je obdržal voz v ravnovesju. Slični primeri so se na tej prometni cesti že večkrat pripetili, zato opozarjamo pristojna mesta na to početje, da se ne bo lepega dne čulo o kaki večji nesreči.

• **Še daljnogled so ukradli.** Na Boču je izginil iz restavracije SPD kakih 7 kg težki in pol metra dolgi, dvoočni, škarjasti Zeissov daljnogled 16 kratne povečave. Uravnavalna priprava v spodnjem delu je pokvarjena, zaščitni, okrogli rob ene zgornjih leč pa nekoliko vzbočen. Daljnogledov te vrste je videti malokje in njih oblika vzbuja pozornost ob prvem pogledu. Kdor ga izsledi, naj o tem obvesti varnostne organe pa tudi odbor SPD pošta Podplat. Vrnitvi bo sledila nagrada.

DR. MERČUN
specialist za notranje bolezni
Aleksandrova cesta 4 9416
ne ordinira do 2. avgusta t. l.

• **Ljubezen, ki ubija.** V Čačku se je mlada frizerka Anka Križanovićeva pred meseci spoznala z mladim Djordjem Jevtićem Vinklerjem, bančnim uradnikom iz Beograda, ki je v Čačku služil pri vojakih. Parkratnemu srečanju in zabavi so sledile ljubezenske zaobljube, kmalu pa se je začel on nje izogibati in tudi za njena pisma s prošnjami in grožnjami se ni več zmenil. V sredo je Anka nezvestega ljubimca našla v kavarni »Sarajevo«, kjer se je začela kratka ljubezen, in po kratkem razgovoru brez prič mu je zasadila v prsa že prej pripravljen in ostro nabrušen kuhinjski nož. Po nesrečnem naključju ga je pogodila naravnost v srce. Kavarnar, ki je slučajno prišel v bližino obeh osamljenih gostov, je še videl iz prs krvavečega mladeniča, ki je v rokah držal krvav nož, ter se po besedah: »Anka, kaj si storila« — zgrudil mrtev na tla. Mladenko, ki je bila po svojem strašnem dejanju na kraju svojih duševnih in fizičnih sil, so takoj odvedli v zapor.

• **Strela ubila seljaka.** V slavonskem selu Pridvorju je predvčerajšnjim divjala huda nevihta. Seljak Ilija Živković je iskal zavetja pod košatim drevesom. Strela je udarila v drevo in Živkovića na mestu ubila. Njegova žena, ki je stala poleg njega, se je onesvestila.

• **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.**

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8 padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

28. julija

Ljubljana 7, 761.5, 18.0, 80, E1, 9, 0.1, dež; Ljubljana 13, 764.1, 18.0, 80, mirno, 10, 0.1, dež; Maribor 7, 761.2, 19.0, 70, mirno, —, —; Zagreb 7, 761.6, 20.0, 80, N4, 0.1, dež Beograd 7, 759.6, 22.0, 80, W2, 8, —, —; Sarajevo 7, 759.3, 18.0, 60, mirno, 1, —, —; Skoplje 7, 759.6, 22.0, 60, SE2, 2, —, —; Split 7, 759.9, 24.0, 60, mirno, 8, —, —; Kumbor 7, 759.0, 24.0, 80, N2, 3, —, —; Rab 7, 761.1, 21.0, 80, S2, 6, —, —

Sonce vzhaja ob 4.38, zahaja ob 19.33.
Luna vzhaja ob 23.56, zahaja ob 16.18.

Iz Ljubljane

u— **Izlet ljubljanskega Avtokluba na Jezersko,** ki je bil zaradi nezanesljivega vremena zadnjo nedeljo preložen, se bo vršil z istim programom to nedeljo. Za izlet vlada med našimi avtomobilisti slejkoprej veliko zanimanje in se ga bodo udeležili gotovo v prav velikem številu, kar je razumljivo, saj bo to največji praznik naših avtomobilistov in motociklistov, ko bodo ob tej priliki praznovali svojega zaščitnika sv. Krištofa. Pomen tega slavja pa je še posebno važen zaradi razvitja in posvetitve krasnega novega klubskega prapora sekcije ljubljanske, ki bo ta dan prvič zaplapolal nad zbranimi člani našega agilnega Avtokluba. Kakor čujemo se pripravlja tudi vsa kokrška dolina na sprejem naših avtomobilistov, ker je izlet obenem tudi propaganda za poset enega naših najlepših gorenjskih predelov. Izletniki ne odpotujejo skupno, temveč prispejo posamezno do 11. ure dopoldne na vrh sedla, kjer bo ob pol 12. uri razvitje prapora in počastitev sv. Krištofa, po tej svečanosti pa taborenje in zabava na travniku poleg restavracije. Večina ljubljanskih motociklistov članov kluba odpotuje skupno ob pol 8. uri zjutraj izpred sedeža tvrdke Harley Davidson Motors Import, Miklošičeva cesta 17.

u— **Vsi v Belo Krajino!** Društvo »Bela Krajina« v Ljubljani vabi vse svoje člane in prijatelje, da se v nedeljo udeleže skupnega izleta v Belo Krajino. Gremo z izletniškim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.25 zjutraj. Ker velja polovična vozna cena, je vsakomur omogočeno, da si ogleda ta lepi košček naše domovine. Kdor želi, lahko svobodno izstopi že v Semiču in gre peš na poldrugo uro oddaljeno Mirno goro, od koder se mu nudi krasen razgled na vse strani. Komur pa je morda ljubše, da pokuša pristnost belokrajinske kapljice naravnost iz soda, bo imel za to dovolj prilike po vsej Beli Krajini od Semiča do Metlike. Zato naj nihče ne zamudi te ugodne prilike, ampak naj vsak, kdor le more, pohiti v nedeljo v Belo Krajino.

u— **Povratek kolonistov iz Mednega.** Počitniška kolonija mestne občine ljubljanske se vrne iz Mednega danes ob 16.30. Starši kolonistov naj jih pričakujejo na glavnem kolodvoru.

u— **Imenovanje pri sodišču.** Z ministrskim odlokom z dne 15. t. m. je bil imenovan za sodnega pripravnika g. Miran Petrovčič, znani režiser in igralec pri Šentjakobskem gledališkem odru.

u— **Tržaško cesto posipajo.** Tržaška cesta, ena najbolj prometnih žil, se je v zadnjem času hudo obrabila. Na cesti se vrsti kotanja za kotanjo, zaradi česar trpe posebno avtomobilisti, pa tudi drugi vozniki se na tej cesti ne počutijo sijajno. Tehniški oddelek banske uprave je zdaj odločil, da so pričeli cesto posipati. Skušali bodo zamašiti vsaj največje kotanje, kar je bilo res že skrajno potrebno. Morebiti bi v doglednem času kazalo cesto, vsaj oni del ki je v mestnem območju, tlakovati, kakor se zdaj tlakuje Gosposvetska cesta.

u— **Manjša kolesarska nezgoda** se je dogodila včeraj zjutraj blizu hotela »Uniona« S kolesi sta trčila skupaj po naključju neki obrtniški vajenec in poštni uslužbenec g. Alojzij Forstnerič, ki prosi priče dogodka, da bi mu javile svoje naslove po poštni upravi.

u— **Navihana ženska.** V Ljubljano se je pripeljal po opravkih trgovec Matevž z dežele in se pomudil s svojimi znanci v gostilni dalje v večer. Tako dolgo, da je zamudil vlak. Ni mu kazalo drugega, kakor poiskati si sobo v hotelu, da prespi noč in se odpelje z vlakom šele naslednje jutro. Ker pa ura ni bila baš pozna, se je Matevž odločil, da stopi še v kavarno, kjer se mu je kmalu pridružila navihanka Milka Z. Matevž že popreje ni bil popolnoma pri sebi, zaradi česar ga je prav hitro raznežila. Obšla sta še par lokalov, pa je Matevž v zadnjem omagal in je ostal naenkrat sam. Čisto sam, brez listnice v žepu. Oditi tudi ni mogel v hotel, kajti zmanjkalo je novcev in si je mogel kupiti za drobiž, ki ga je imel v žepu zjutraj, le vozovnico do doma. Milko zasleduje sedaj policija, ona pa najbrž druge Matevže.

u— **Otvoritev kopališča v Kolodvorski ulici.** Mestno kopališče v Kolodvorski ul. se bo otvorilo jutrišnjo soboto. Cene običajne.

u— **Društvo »Tabor« — pevski odsek** ima skupno vajo drevi ob 20. v predsobi telovadnice na realki (Vegova ulica). Nastop v Laškem 7. avgusta, zato vsi in točno!

u— **Dancing v hotelu »Tivoli«** vsak večer do jutra, ob slabem vremenu pa v dvorani.

Iz Maribora

a— **Obiščite Maribor** ob priliki Mariborskega tedna v času od 6. do 15. avgusta, ko bodo velike muzikalne, sportne in zabavne prireditve ter razne razstave. Udeležencem Mariborskega tedna je dovoljena polovična vožnja. Legitimacije in informacije pri »Putniku« in denarnih zavodih.

a— **Razstava v Mariborskem tednu.** V skladišču pivovarne »Union« bo v času od 13. do 15. avgusta razstava konj ameriške pasme. Razstava bo odprta od 8. do 18. ure. V času od 6 do 15. avgusta bo v gozdarski šoli gozdarska razstava. V »Vesni« bo velika razstava od 6. do 15. avgusta pod geslom »Dom in ženska domača obrt« V mestnem muzeju bo zanimiva zgodovinska razstava. V delavnici meščanske šole v Krekovi ulici pa bo v času od 11. do 15. avgusta aeronavtična razstava.

a— **Iz Narodno strokovne zveze.** Podružnica Narodno strokovne zveze vabi svoje članstvo, da se udeleži v nedeljo prireditve »Nanosa« pri Renčlju na Pobrežju Zbirališče bo ob 15. na Kralja Petra trgu

a— **Vpisovanje v trgovski tečaj.** Enoletni trgovski tečaj na državni trgovski akademiji v Mariboru vpisuje dnevno od pol 10. do 10. v šolskih prostorih na Zrinskem trgu 1/1. Zaradi splošne gospodarske krize je v tekočem letu znatno znižan mesečni prispevek. Za malenkostno odškodnino se poučuje poleg vseh trgovskih predmetov tudi jezike in se polaga posebna važnost na strojepisje in stenografijo. Vodstvo sprejema tudi pismene prijave.

a— **Gasilski jubilej.** Gasilsko društvo Radvanje slavi to nedeljo 40 letnico svojega obstoja. Ob tej priliki bo tudi sestanek mariborske gasilske župe.

a— **»Pogodba« na odru radvanjskega Sokola.** V nedeljo 13. t. m. uprizori sokolska četa ob 15. v radvanjski šoli gledališko predstavo »Pogodba« Sokoli in prijatelji, pridite!

a— **Ponesrečen šofer.** Pri popravljanju traktorja se je hudo ponesrečil šofer Alojzij Keberl, uslužben pri mestnem gradbenem uradu. Kolo mu je zlomilo desno nogo pod kolenom. Z rešilnim avtom so ponesrečenega šoferja prepeljali v bolnico.

a— **S kolesa je padla** včeraj na Tomšičevi cesti hišnica Karolina Gselmanova in se hudo potolkla na glavi in na desnem kolenu. Iskati je morala pomoči v bolnici.

a— **Nezgoda pri podiranju drv.** Na Smolniku se je pri podiranju drv hujše ponesrečil drvar Jakob Seda. V hipu, ko je zamahnil s sekiro, mu je spodrsnilo in se je hudo vsekal v levo roko. Zdravi se v bolnici.

a— **Zasačen tihotapec.** Na Vodnikovem trgu je včeraj zasačil varnostni organ nekega mlajšega moškega, ki je nosil poln nahrbtnik vžigalnikov. Pozval ga je na stražnico, kjer so ugotovili njegovo identiteto, mu zaplenili vžigalnike, njega pa izročili finančni oblasti.

Iz Celja

e— **Važno za kmetovalce.** Mestno načelstvo v Celju opozarja, da je dobila Privilegirana agrarna banka od ministrstva za poljedelstvo, nalog, da zbere podatke o zadolženosti kmetovalcev v naši državi s pomočjo vprašalnih pol, ki jih je banska uprava poslala občinam. Mestno načelstvo v Celju poziva vse kmetovalce, ki imajo v mestni občini poljedelska zemljišča obremenjena z dolgovi, da se v svrho vpisa v vprašalne pole zglasijo v soboto 30. t. m. med 9. in 12. dopoldne na mestnem načelstvu v sobi št. 19. v dvoriščnem traktu. Mestno načelstvo opozarja na določila § 6. zakona o zaščiti kmetov in uveljavljenju predpisov zakona o izvršbi in zavarovanju.

e— **Drzna tatvina kolesa.** V zadnjem času so tatovi koles v Celju pridno na delu. Podoba je, da izvršuje tatvine organizirana družba, ki porabi vsako priliko, da izmakne kolo kakemu neprevidnemu lastniku, ki pusti kolo v veži, na dvorišču ali celo pred hišo. Posebno drzna tatvina je bila izvršena včeraj okrog pol 9. dopoldne. Neznan tat je odpeljal iz mizarske delavnice g. Janka Vodičarja v Gosposki ulici novo, črno pleskano, 2000 dinarjev vredno moško kolo znamke »Waffenrad« št. 3,900.166. Izkoristil je priliko, ko slučajno ni bilo nikogar v delavnici.

e— **Nasilen gost.** V torek okrog 23. je prišel v gostilno g. Razborška v Arji vasi pri Petrovčah neki moški ter brez povoda napadel nekega gosta in ga začel pretepati. Tudi domačo hčerko je večkrat udaril po glavi. Siroveža so s pomočjo nekaterih gostov spravili iz gostilne. Ozadje tega dogodka tvori baje neka ljubezenska zadeva. Z zadevo se bo bavilo sodišče.

Iz Kranja

r— **Šestdesetletnica Jakoba Bajžlja.** Te dni praznuje sestdesetletnico rojstva trgovec z živino g. Bajželj Jakob iz Stražišča, brat g. Ivana Bajžlja, načelnika Sokola KJ. Slavljenec je znan naprednjak, njegova rodbina slovi po vsej domači vasi, širni kranjski okolici in drugod. Bil je ustanovitelj in dolgoletni načelnik Gasilskega društva ter ustanovitelj Sokolskega društva v Stražišču. Mnogo je storil tudi za občinske reveže. Kot človek je zelo družaben, temperamenten mož in še vedno mladeniško prožen. Želimo mu, da bi doživel v krogu svoje rodbine še lepo vrsto let.

r— **Nesreča na Storžiču.** V torek ponoči so pripeljali k zdravniku g. dr. Josipu Bežku Štefana Č., ki se je ponesrečil na poti s Storžiča. Nenadoma se je vsul nanj kup kamenja, ki ga je ranil na obeh nogah in desnem ramenu. Kamenje so najbrž sprožili kakšni turisti. K sreči so Štefana zadeli samo manjši kosi, sicer bi bil na mestu mrtev. Komaj je prišel v dolino, odkoder so ga z vozom pripeljali v Kranj.

r— **Aretacija nevarnega tatu.** Znanega tatu koles Lojzeta Tepino je aretiral pretekli torek orožniški vodnik g. Ivan Javornik. Srečala sta se ravno na Gašteju, ko je bil Tepina namenjen v Kranj. Ker ga že dalj časa zasleduje ljubljanska policijska uprava zaradi mnogih tatvin, so ga poslali takoj v Ljubljano.

Iz Novega mesta

n— **Kino »Dom«** v Sokolskem domu predvaja danes in jutri, obakrat ob 20.30 ter v nedeljo ob 18.30 in 20.30 zvočni film »Nesmrtni potepuh«. Predigra zvočna.

Menda niste pozabili svojega ASPIRINA?
Proti prehladu, revmatizmu in bolečinam
Aspirin tablete
pristno samo v originalnih omotih.
»Odobreno od Ministarstva Socijalne politike i narodnog zdravlja S. Br. 8104 od 16. 5. 1932.

n— **Godbeno društvo** bo imelo po dolgi pavzi svoj promenadni koncert pod vodstvom novega kapelnika g. I. Golobiča drevi ob 21. na trgu kraljeviča Petra.

Iz Zagorja

z— **Okrožni zlet.** V nedeljo 31. t. m. bo v Zagonju sokolski okrožni zlet zgornjesavskega okrožja. Dopoldne ob pol 10. bodo izbirne okrožne tekme v odbojki med Zagorjem, Trbovljami in Hrastnikom. Zagorjani, ogljete si tekme v lepi igri, saj tekmam lahko prisostvuje vsak brezplačno. Ob pol 13. bo sprejem gostov, ob 13. povorka in točno ob pol 16. pa javna telovadba. Po telovadbi bo prosta zabava.

Iz Ptuja

j— **Kino »Društveni dom« bo predvajal** v soboto ob pol 21. in v nedeljo ob 18. in pol 21. 100 odst. zvočni film »Kadar srca spregovori« z Gitto Alparjevo in Gustavom Fröhlichom. Pripravlja se film »Plavi angel«.

j— **Huda nezgoda.** Kakor vsako leto, je tudi letos obiskalo polno romarjev Sv. Ano v Halozah. Pri tej priliki pripeljejo tudi kramarji svojo robo. Ko se je 26. t. m. vračal Šimenko Jožef, posestnik iz Zabovcev pri Sv. Marku, z vozom, naloženim s kramarijo, je padel pod kolesa ter dobil take notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnico.

Iz življenja na deželi

VODICE. V nedeljo je bil pri nas shod vsedržavne stranke JRKD. Kot govorniki so se ga udeležili gg. poslanec Cerer iz Kamnika, poslanec Koman iz [illegible] Vseh udeležencev je bilo 100. Govorniki so temeljito podali ves razvoj današnjega parlamentarizma, delo v skupščini in načela, po katerih bi se lahko delno ublažila kriza. Za govore so želi odobravanje. Želimo, da se večkrat oglasijo v kraju. Ljudstvo samo ni nenaklonjeno in po večkratnih prepričevalnih govorih bi se pridobili vsi. Posebno je ožigosal nezainteresiranost posameznikov tajnik krajevne organizacije g. Jenko. V živih dokazih, za katere je žel burno odobravanje, je prikazal posamezne vzroke ne dovolj velikega odziva. Upamo pa, da bo on kot župan občine pomagal, da se ljudem oči odpro in da se bodo pričele vse plasti tukajšnjega ljudstva kulturno dvigati. Istega dne smo imeli tudi obisk bratov Sokolov iz Št. Vida, katerih društvo je matica tukajšnje čete. Ob 10. uri so prišli bratje in sestre z deco, da si ogledajo naše vasi in pokažejo namen dela v telovadnici. Popoldne so se odpeljali še v Šenkov turen, da si ga ogledajo in da se v mirnem zatišju poveseli mladina. Navdušeni po lepem izletu so se zvečer vračali domov. V svrho propagande želimo, da bi se taki izleti še večkrat vršili.

Nasledniki ponarejalca Bebra

Trije bratje, ki so se vozili z motorjem — Kako se je vdal prvi osumljenec — Zviti ponarejevalci pa še bolj prekanjeni čuvaji postave

Litija, 28. julija.

Današnje »Jutro«, ki je prineslo poročilo o razpečevalcih krivega denarja iz našega sreza, je bilo mahoma razprodano. Saj so ljudje, ki so v zadevo vpleteni, pri nas dobro znani. Ob tej priliki pa starejši ljudje obujajo spomine na dogodke pred desetletji, ko je stanoval v ponoviški soseski kmet Beber. Ta je takisto bil veleindustrijec krivega denarja in je zalagal ž njim svoje prijatelje iz Zasavja in drugod. Mnogo jih je takrat obogatelo, Bebra pa so zalotili in je moral v ljubljanske sodne zapore, ki so bili takrat na Gradu. Iz celice ga je rešil potres. Ko se je vračal možak iz ječe, je našel na svojem gruntu novega gospodarja. Oškodovani erar je prodal vso Bebrovo domačijo, imenovano pri »Lipavcu«, ki je bila podobna pravcati graščini. Še danes najdeš tam v hlevih temen, zapuščen kot, kjer je bila izdelovalnica denarja. Obubožani Beber je na stara leta bridko obžaloval svoj lahkomiselni postopek, ki mu je prinesel samo pogubo. V sivih letih je mož žalostno končal.

Taki lahkomiselneži so tudi v sedanjo afero vpleteni bratje D. iz Gore, pol ure hoda pod Slivno pri Vačah; na robu našega sreza in nedaleč od vasi Konja, kjer je bil doma njihov prednik Beber. Tudi oni imajo doma bogatijo: mlin, posestvo, kmetijske stroje na motorni pogon. Fantje so imeli svoja motorna kolesa, ob vsaki priliki so radi švigali na obiske. Zato so potrebovali le še denarja, mnogo denarja. Pa so znali biti tudi previdni: Z doma izdelanimi novci sami niso silili v kupčije, zato so imeli druge pomagače. In kaj radi so tarnali o krizi.

Še nedavno je eden izmed teh treh bratov dovažal svojo ženo z motorjem v prikolici k litijskemu zobotehniku Glaviču. Res, mala senzacija za Litijo: kmet s svojo ženo se vozi iz kamniškega okraja k nam z motorjem. Kakor pa se zdaj čuje, je imel g. Glavič precej truda, da je dospel do svojega honorarja... D. je tožil o krizi.. njegovi pomagači pa so skušali krivi denar spraviti v promet.

Kmet U. s Slivne, ki je takisto zapleten v afero, se je pri zaslišanju kaj kmalu vdal. Kakor smo že poročali, je bil on med prvimi osumljen in aretiran. V nedeljo, dne 24. t. m. je bil v Litiji prečitan rezervistom vojaški razpored in ob tej priliki se je zbralo pri nas mnogo moškega sveta. Gostilne, trgovine, pekarije so imele posla več kakor običajno. Med izkupičkom so našli zvečer tudi bankovce sumljive izdelave. Ko je orožniški narednik Kurnik po aretaciji velel, naj se U. zaradi identifikacije obleče v obleko, ki jo je imel v nedeljo v Litiji, da ga predstavi litijskim trgovcem, je možak takoj priznal svojo krivdo.

Bolj trdovratni so bili bratje D. Domače fante so kot osumljence že odvedli z doma. Še le zvijača orožnikov in detektivov je zalegla. Po odhodu orožnikov in detektivov se je zglasil pri Dolinarjevih popotni mož, ki je prinesel domačim sporočilo aretiranega sina: denar in »mašine« so preslabo skrite, zato naj takoj premenjajo skrivališče. Domači so bili za sporočilo hvaležni in so hoteli takoj ustreči. Mož popotni pa je bil varuh postave. Tako je zaloga ponarejenih bankovcev z orodjem vred prešla v prave roke.

Ponarejevalci so vsak bankovec, preden so ga oddali v promet, pomazali, upogibali in malce natrgali. Pa vse zaman. Naša varnostna oblastva so s pomočjo ljubljanskih detektivov naglo izpraznila ponarejevalsko gnezdo, kolikor ga je bilo tudi v litijskem okolišu. Vodnik g. Rebernik in vsi njegovi pridni pomagalci zaslužijo pohvalo.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Ponovno razkrivanje grdega zločina

Učiteljica Rističeva in ostali osumljenci umora geometra Vešovića zopet v preiskovalnem zaporu — Ugotovitve sodišča v Velikem Orašju

Beograd, 28. julija.

»Jutro« je v zadnji četrtkovi številki precej obširno poročalo o škandaloznem zločinu, ki ga je po šestih mesecih razkril in razjasnil preiskovalni sodnik v Velikem Orašju, Trajko Antonijević. Šlo je za umor geometra Milinka Vešovića, ki sta ga najeta morilca Nikola Milić in Dragoljub Ivanović-Babič zadavila v stanovanju učiteljice Čire Ristićeve v Starem Adžibegovcu in sta ga nato naročilec umora študent Zarija Milovanović in njegov zločinski drug Stanimir Stanojlović z nekim še neznanim tovarišem prepeljala do železniške proge, da je potem mrtvo truplo povozil vlak. Preiskavo o najdbi Vešovićevega trupla na železniški progi je v začetku vodil sreski poglavar v Velikem Orašju, Radiša Stojković, ki je ugotovil nesrečo, češ da je po progi hodečega Vešovića povozil vlak. Preiskavo je namenoma zavlačeval in celo odsvetoval pričam, naj ne izpovedo, kar vedo o dogodku. Vse to se je vleklo in vleklo, dokler ni tisk posegel vmes in je bil Stojković premeščen v Novi Sad in potem v Tešanj.

Po njegovem odhodu je prevzel preiskavo sodnik v Velikem Orašju, ki je z novim sreskim načelnikom kmalu razsvetlil stvar. Kakor je »Jutro« poročalo, so bili v preiskovalnem zaporu vsi, ki so bili udeleženi pri zločinu, izvzemši enega ali dveh. Pri zaslišavanju so osumljenci seveda tajili ali pa sploh molčali. Med pričami je pač deloval denar milijonarja Milovanovića, da preiskovalni sodnik ni mogel dobiti od njih točnih izpovedi. V zaporu je bil tudi Radivoje Todorović, za katerega je bilo dokazano, da je podkupoval priče. Izpovedba glavne priče, matere Stanojlovića, ki je pomagal pri umoru geometra Vešovića, a je bil tri mesece nato v prepiru ubit prav tam, kjer so našli Vešovića, pa je bila tako jasna, da je bil vsak dvom izključen.

Osumljenci v preiskovalnem zaporu so živeli zelo dobro, ker jih je Milovanovićeva mati zalagala z najboljšo hrano in so imeli vse, česar so želeli; vedli so se zelo samozavestno, kakor da jim nihče nič ne more. In res se je zgodilo, česar nihče ni pričakoval. Vkljub vsemu, kar je dognal preiskovalni sodnik v Velikem Orašju, je okrožno sodišče v Smederevu odločilo, da se vsi osumljenci razen Zarije Milovanovića izpuste na svobodo. Glavna priča, stara Stanojlovička, ki je točno opisala, kako se je izvršil zločin in kdo so bili udeleženci pri njem, sedaj kar izlepa ni bila več pri pravi pameti.

Tako je bilo, kakor je obširno poročala beograjska »Pravda«, tudi z raznimi zločini, ki jih je zagrešil Milovanovićev starejši brat, a so ostali vse do danes, ko je on že davnaj mrtev, še vedno »nerazkriti«, dasi vsa najširša okolica, ves velikooraški srez dobro ve, da je bil on tisti zločinec.

In še nekaj se je zgodilo, kar ves ta škandalozni zločin na geometru Vešoviću postavlja še v prav posebno zagonetno luč. Sreski načelnik v Tešnju, Radiša Stojković, tisti, ki je prvi vodil na vse mogoče zavlačevalne načine preiskavo o Vešovićevem umoru, najboljši prijatelj Zarije Milovanovića in njegov intimni drug v občevanju z učiteljico Ristićevo, obenem pa ž njim vred sovražnik Vešovićev, je na lastno pest zaplenil v Tešnju »Pravdo« od 20. t. m., v katri je bil obširno opisan ves zločin in ves uradni postopek ž njim.

Že je kazalo, da se bo iz te skrajno žalostne zadeve izcimil poleg moralnega tudi pravni škandal, ko je nenadoma spet nastopil preokret. Preiskovalni sodnik Trajko Antonijević je zbral nove podatke, ki obtežujejo učiteljico Čiro Ristićevo in ostale osumljence. In jim je znova odvzel svobodo. Tako sta bila v torek zvečer aretirana in odgnana v preiskovalni zapor Nikola Milić in Dragoljub Ivanović-Babić, v sredo zjutraj pa učiteljica Rističeva. Sodišče v Velikem Orašju je ugotovilo, da se izpovedbe glavne priče Veljke Stanojlovićeve krijejo z vsemi dokaznimi okolnostmi in da ni razloga, da se ji ne bi verjelo. Ob ponovni aretaciji je bila učiteljica Ristićeva povsem ravnodušna. Pričakuje pa se še ena aretacija, ki bo baje mnogo pripomogla k pojasnjenju tega zapletenega zločina.

Gospodarstvo

Velika lesna konferenca v Beogradu

Na pobudo ministra za trgovino in industrijo g. **Ivana Mohoriča** se je v ponedeljek, torek in sredo vršila v Beogradu velika konferenca predstavnikov naše lesne industrije, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki zainteresiranih ministrstev. Prizadevanje našega trgovinskega ministra, da prouči vse možnosti za sanacijo te važne gospodarske panoge, je izzvalo v naših gospodarskih krogih živahen odmev. V zagrebških »Novostih« je bil objavljen ob tej priliki daljši članek, ki pravi v uvodu: Naš sedanji minister za trgovino in industrijo gosp. Ivan Mohorič se je lotil z veliko energijo in s še večjo požrtvovalnostjo in ljubeznijo težkega posla, da najde nova pota za ozdravljenje in ponovni procvit naše tako oropane in prizadete lesne trgovine in industrije. Njemu ne gre za popularnost, ki se najlažje doseže z demagogijo, temveč le za stvarno pomoč in povzdigo našega gospodarstva. Že doslej se je v razmeroma kratkem času kot pomočnik ministra in kot minister odlikoval s svojim strokovnim znanjem in odkritim nastopom na raznih konferencah in javnih skupščinah. Naj opozorimo le na njegov govor na ljudskem shodu na Jesenicah in lahko ugotovimo, da je on pravi mož, ki je prišel v pravem času na pravo mesto.«

Na tej tridnevni konferenci, ki so ji iz dravske banovine prisostvovali za Zbornico za TOI inž. Joško Kobi in inž. Lenarčič, za Zvezo industrijcev pa tajnik g. Danilo Goriup, so po vrsti prišla v razpravo vsa pereča vprašanja lesne stroke. O poteku prvega dne, ki je bil posvečen železniškim tarifam, smo že kratko poročali. Minister g. Mohorič je ob tej priliki podal kratek pregled naše lesne trgovine. Navedel je vse težave, s katerimi se mora naša lesna industrija boriti, zlasti pri izvozu. Nato je razpravljal o načinu stanja in proračunski politiki naših železnic ter o stalni zahtevi naše lesne industrije, da se železniške tarife za les znižajo, ker bi samo pod tem pogojem mogle naše lesne tvrdke uspešno konkurirati na tujih trgih. G. minister Mohorič je nadalje poudaril, da je izvoz lesa v zadnjih letih padel v veliko večjem obsegu, kakor v drugih državah. Ker je nedvomno, da je za kalkulacijo višina železniških tarife največje važnosti, zato je sklicana konferenca, ki naj zlasti utrdi, kako visoke železniške tarife naš les sploh prenese.

Po temeljiti in podrobni razpravi o železniških prevoznih tarifah za posamezne vrste lesa in posamezne relacije in o visoki obremenitvi zaradi raznih pristojbin, stojnin in ležarin, je konferenca sklenila, da posebna deputacija predloži prometnemu ministru utemeljen referat o tarifnem vprašanju in da razloži zahteve lesne industrije v pogledu železniških tarif.

Drugi dan je bila razprava posvečena ostalim perečim problemom naše lesne stroke, zlasti vprašanju gozdnih taks in ostalih stroškov, ki bremenijo našo lesno industrijo in slabijo njeno konkurenčno zmožnost. Razpravljalo se je tudi o potrebi drugih olajšav za pospeševanje domače lesne industrije.

V nadaljnjem poteku je konferenca razpravljala o stališču naše države v vprašanju mednarodnih ukrepov za omejitev ponudbe lesa v uvoznih državah, predvsem o predlogih, ki jih je izdelala češkoslovaška delegacija v smislu dogovora 6 srednjeevropskih držav (Poljske, Češkoslovaške, Jugoslavije, Rumunije, Avstrije in Letonije) na dunajski mednarodni lesni konferenci. Načrt statutov glede ustanovitve stalnega mednarodnega odbora za les s sedežem na Dunaju je bil po daljši razpravi odobren, čeprav predstavlja finančno obremenitev za našo lesno industrijo.

Obširna razprava se je razvila o drugem predlogu češkoslovaške delegacije, namreč o načrtu konvencije 6 srednjeevropskih držav za sporazumno reguliranje izvoza lesa. Predstavniki lesne industrije in trgovine iz Slovenije so v razpravi zastopali stališče, da more tudi tak delni sporazum brez sodelovanja nordijskih držav in Rusije prinesti koristi v pogledu pomirjenja konkurenčne borbe na nekaterih zunanjih tržiščih. V smislu naziranja večine je bilo nato sklenjeno, da bo naša država pristopila k sporazumu šele po vsestranski proučitvi možnih posledic. Vsekakor pa se naj tak mednarodni aranžma odkloni, če se prej ne doseže zagotovilo Francije glede bistvenih koncesij za uvoz lesa v primeru izvajanja sporazuma. Če takega zagotovila ne bo, tedaj more naša država pristopiti h konvenciji le v primeru, če se tudi severne izvozne države (Rusija, Švedska, Finska) dogovorijo glede reguliranja izvoza na sličnih bazi, ker bi sicer redukcija izvoza iz naše države koristila predvsem Rusiji.

Končno je konferenca vzela v razpravo vprašanje **ustanovitve centralne organizacije jugoslovenskega gozdnega gospodarstva.** Taka organizacija je potrebna zlasti za primer, da pride do mednarodnega sporazuma glede lesa. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je za konferenco pripravil načrt uredbe, s katero se naj ustvari taka centralna organizacija. Predstavniki iz Slovenije in iz Gorskega Kotara so zagovarjali tak način ustanovitve z uredbo, predstavniki iz Sarajeva pa so zahtevali, da se najprej ustanovi ta organizacija brez ingerence države in da se o uredbi razpravlja šele, če pride do definitivnega mednarodnega sporazuma. Potem, ko je konferenca pristala na zahtevo sarajevskih delegatov, je bila sklenjena ustanovitev centralne organizacije, v katero so delegacije iz posameznih pokrajin imenovale svoje člane. Pred zaključkom konference so bili izvoljeni še delegati za mednarodno konferenco šestih držav, ki se bo vršila v Pragi. V delegacijo so bili izbrani gg.: inž. Milan Lenarčič, predsednik šumsko - gospodarskega sveta za Slovenijo: dr. Sava Ulmanski, generalni ravnatelj »Šipada«; kot eksperti pa gg.: inž. Katić, svetnik ministrstva za šume in rudnike in dr. Milan Marinović, profesor beograjske univerze.

V dravski banovini imamo 1487 zadrug

Po podatkih iz zadružnih registrov pri trgovskih sodiščih v Ljubljani, Novem mestu, Mariboru in Celju smo imeli v dravski banovini ob koncu preteklega leta 1487 zadrug, od tega 825 kreditnih in 662 nekreditnih. V okolišu trgovskih sodišč v Ljubljani in Novem mestu ter v okolišu trgovskih sodišč v Mariboru in Celju je bilo registrirano naslednje število zadrug.

Zadruge:	V okolišu trg. sodišč Ljubljana, Novo mesto	Maribor, Celje	Skupaj
kreditne	237	280	825
nekreditne	588	382	662
skupaj	517	970	1487
od nekreditnih:			
mlekarske	62	18	80
živinorejske	70	47	117
kmet. strojne	40	7	47
zadr. elektrarne	27	33	60
vinarske	2	13	15
agr. zajednice	1	27	28
vodovodne	17	9	26
druge kmetijske	11	15	26
pašniške	140	59	199
nabavlj. kons.	86	66	152
stavbne	60	28	88
obrtne	41	39	80
razne	31	21	52

Gornja statistika je zlasti zanimiva glede nekreditnih zadrug. Te so neprimerno bolj razvite v okolišu trgovskih sodišč v Ljubljanski oblasti (kjer jih je 588), kakor pa v bivši mariborski oblasti (kjer jih je le 382). Tako je v okolišu trg. sodišč Ljubljana — Novo mesto 62 mlekarskih zadrug, v okolišu Maribor — Celje pa le 18; glede kmetijskih strojnih zadrug je razmerje celo 40 proti 7, glede živinorejskih 70 proti 47, glede vodovodnih 17 proti 9 in glede stavbnih 60 proti 28. Glede agrarnih zajednic in vinarskih zadrug pa je razmerje nasprotno, namreč pri agrarnih zajednicah 1 proti 27 in pri vinarskih zadrugah 2 proti 13.

Lani se je število zadrug povečalo kar za 288, kar pa je v veliki meri pripisati ustanavljanju gozdnih in pašniških zadrug v zvezi z razlastitvijo veleposestniških gozdov po agrarni reformi. Takih zadrug je bilo lani ustanovljenih 199, tako da znaša prirastek ostalih zadrug le 89. V gornjih številkah so seveda upoštevane tudi vse zadruge, ki so v likvidaciji in tudi one zadruge, ki praktično ne delujejo, ker se zadruge izbrišejo iz registra šele, ko je likvidacija končana.

K vprašanju pomanjkanja bencina

Poročali smo že o pomanjkanju bencina v raznih krajih naše države. Sedaj smo prejeli od bencinskih družb k temu poročilu pojasnilo, ki pravi med drugim: »Do pomanjkanja bencina je prišlo zaradi tega, ker je carina, uvedena v juniju preteklega leta na sirovo olje, onemogočila rafinerijam obratovanje. Bencinske družbe so od tedaj opetovano opozarjale merodajne faktorje na to, da bo v doglednem času primanjkovalo bencina in drugih derivatov mineralnega olja in da je izključeno, da bi rafinerije pod pogoji nove carine mogle delati brez škode za konsumenta, v prvi vrsti avtomobilista, ki je že itak precej obremenjen z raznimi davčnimi dajatvami. Že v avgustu pr. l. je posebna komisija pregledovala poslovanje rafinerij in samih petrolejskih družb. Glavni namen te preiskave je bil, da se ugotovi, ali more sirovo olje prenesti novo carino ali ne. Kljub delu te komisije je ostalo pri starem. Petrolejske družbe so do sedaj pokrivale potrebe države z velikimi zalogami, ki so jih imele, a pogosto tudi uvažale gotovo blago, dočim rafinerije, kjer je investiran stomilijonski kapital, niso mogle obratovati in so tako utrpele veliko škodo. Sedaj pa so zaloge pošle in uvoz gotovega bencina je zelo težak. Tako je tudi prišlo do tega, da je v nekaterih krajih naše države pošel bencin.« — To pojasnilo, ki ga objavljajo v sličnih obliki tudi zagrebški listi, nam ni povsem razumljivo. Če smatrajo petrolejske družbe, da je carina na sirovo olje previsoka, potem je to razumeti le tako, da je zaradi tega doma rafinirani bencin predrag nasproti uvoženemu. Gornje pojasnilo pa istočasno trdi, da je uvoz bencina iz inozemstva zelo težak. Če pa je temu tako, potem imajo domače rafinerije vsekakor dovolj možnosti, da sirovo olje same rafinirajo. Z gori iznešenim pojasnilom se naša javnost nikakor ne more zadovoljiti in si bo stvar gotovo razlagala po svoje.

Z vprašanjem pomanjkanja bencina se v včerajšnji številki peča na uvodnem mestu tudi »Trgovski list«, ki pravi med drugim naslednje. Medtem ko je šel pred leti boj med petrolejskimi družbami za nova ležišča nafte, gre danes njihovo stremljenje zaradi nadprodukcije za tem, da se najdejo novi prodajni trgi. Ko ves svet trpi od preobilice nafte in njenih derivatov, je v naši državi zadonel klic »bencina ni«, češ zaloge bodo skoro izčrpane in se bo moral ustaviti ves motorni promet. Toda v Zemunu stoje natovorjene ladje z bencinom, ki pa se ne sme iztovoriti, ker tega ne dopuste oni, ki imajo monopol nad vso trgovino z mineralnim oljem v Jugoslaviji.

Kljub povišanim carinam in deviznim omejitvam ne bi bilo pri nas prav nobenega pomanjkanja bencina, če se ne bi rafinerije medseboj dogovorile, da ne bodo nabavljale novega blaga. Da pa je prišlo med njimi do tega dogovora v času, ko njih gospodarji izven Jugoslavije ne vedo kam z oljem in bencinom, to dokazuje, da hočejo zaradi manjše potrošnje zmanjšane dobičke na kak način nadomestiti.

Mineralno olje je danes neobhodno potreben produkt, brez katerega ne morejo obstojati ne obrati, ne ladje, ne motorji, ne avtomobili, ne aeroplani. Pomanjkanje nafte je zato narodno-gospodarska nesreča in kdor umetno povzroča tako pomanjkanje, je brezvesten škodljivec. Mineralno olje pa je tudi odločilne važnosti za narodno obrambo. Zato se mora vsaka država že vnaprej zavarovati, da je sploh ne more zadeti nepričakovano pomanjkanje nafte in v drugih državah skrbe za to. Prav tako je za našo državo neobhodno potrebno, da ji to zajamčijo vsi oni, ki prodajajo pri nas mineralno olje, kakor je to v Franciji. Posel z nafto je eden najbolj dobičkanosnih na svetu. Tvrdke, ki se bavijo s tem poslom, razpolagajo s tako ogromnimi vsotami, ki si jih človek le težko predstavlja. Vemo, da je boj s takimi tvrdkami in njih podružnicami težak, vendar ne smemo trpeti, da bi nas te tvrdke kar naenkrat prisilile k sprejemu vsakega pogoja, ker smo trenutno brez olja. List priporoča na koncu našim narodnim poslancem, da to vprašanje temeljito proučijo.

Gospodarske vesti

= **Naša trgovinska bilanca v prvem polletju.** V včerajšnji članek, ki obravnava statistiko naše zunanje trgovine, se je vrinila neljuba pomota. Aktivno bilanco smo imeli le za junij, ko je izvoz presegel uvoz za skoro 44 milijonov Din. Za prvo letošnje polletje pa je bila trgoivnska bilanca pasivna, toda samo za 18.2 milijona Din (ne pa aktivna za ta znesek, kar je lahko pazljivi čitatelj sam spoznal iz ostalih številk, ki so vse točne). Ker je letošnja pasivnost v primeri s prejšnjimi leti kakor rečeno malenkostna, ta pomota v stvari nič ne spreminja dedukcij, ki smo jih izvajali v pogledu letošnjega razvoja naše trgovinske bilance.

= **Monopoliziran uvoz pšenice v Češkoslovaško.** Te dni so bila v Pragi zaključena pogajanja med vlado in interesenti zaradi ustanovitve žitnega uvoznega sindikata, ki bo že 28. t. m. prevzel vse posle državne žitne uvozne komisije. Režijske stroške sindikata bo nosila država, ki pa ji bo moral sindikat odvesti ves dobiček, zlasti razliko med uvozno in prodajno ceno. Sindikat bo dolžan poslovanje tako urediti, da se uvoz popolnoma ustavi, kadar bo tržna cena v Češkoslovaški padla pod gotovo mejo, ki jo določi vlada; če pa cena to mejo prekorači, se mora uvoz dopustiti v obliki kontingentov brez večjih težkoč. Nesoglasja obstojajo le še glede razdelitve uvoza na posamezne interesente (zlasti mline in trgovce).

= **Stanje hmeljskih nasadov.** Srednjeevropski hmeljski urad (Žalec) objavlja podatke o stanju hmeljskih nasadov ob koncu julija po poročilu včlanjenih organizacij. V žateškem okolišu je stanje srednje. Hmeljarji tožijo zaradi sušenja in odpadanja listov. V nekaterih legah je rastlina do polovice skupne višine gola. Pod nobenim pogojem ni več računati s polno letino. V hallertauskem okolišu je nastopilo bistveno zboljšanje, pri čemer pa je treba upoštevati, da je letos površina nasadov za 20 odstotkov manjša nego lani in bo že zaradi tega pridelek manjši nego lani. V spalt skem okolišu je stanje ugodno, v hersbruškem pa srednje. V Franciji je razvoj neenakomeren, v Belgiji se opaža zastoj, na Poljskem pa se nasadi razvijajo ugodno.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. avgusta ponudbe glede dobave 5000 kg ovsa, do 16. avgusta pa glede dobave elektromotorjev in zaganjačev. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 4. avgusta ponudbe glede dobave vijakov z maticami ter glede dobave železa. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 25. avgusta ponudbe glede dobave dvigala. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 9. avgusta pri ekonomskem oddelku uprave državnih monopolov v Beogradu glede dobave 240.000 kilogramov papirja, 17. avgusta glede dobave ca. 40.000 kg specijalnega papirja, 25. avgusta pa glede dobave 130.000 kg šlezijskega premoga; 3. avgusta pri upravi zavoda za izdelavo oblačil za vojsko v Beogradu glede dobave 150.000 komadov cinkastih gumbov; 5. avgusta pri intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 4000 kg svinjske masti. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

28. julija

Na ljubljanski borzi je danes deviza London ponovno nekoliko popustila, dočim je bil Newyork čvrstejši. Nekoliko sta nazadovali tudi devizi Praga in Trst.

Na zagrebškem efektnem tržišču je čvrstejša tendenca v državnih papirjih prišla nadalje do veljave. Vojna škoda se je trgovala za kaso po 205, pozneje po 212 in celo po 215, potem pa zopet po 209, za avgust pa je bil promet po 204 in 208. Tudi 7% Blairovo posojilo se je dvignilo in se je trgovalo po 40, 40.50 in ob sklepu borznega prometa po 41.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2269.60 — 2280.96, Berlin 1337.27—1348.07, Bruselj 71.57 do 785.51, Curih 1097.35—1102.85, London 198.92—200.52, Newyork ček 5621.13 do 5649.39, Pariz 220.80—221.92, Praga 166.67 do 167.53, Trst 286.69—289.09.

Zagreb. Amsterdam 2269.60 — 2280.96, Berlin 1337.27—1398.07, Bruselj 781.57 do 785.5, London 198.92—200.52, Milan 286.69 do 289.09, Newyork kabel 5643.13—5671.39, Newyork ček 5621.13—5649.39, Pariz 220.80 do 221.92, Praga 166.67 — 167.53, Curih 1097.35—1102.85.

Curih. Pariz 20.1225, London 18.1550, Newyork 514.25, Bruselj 71.1950, Milan 26.17, Madrid 41.10, Amsterdam 206.8250, Berlin 122.05, Stockholm 93.25, Oslo 91, Kobenhavn 98, Sofija 3.70, Praga 15.19, Varšava 57.65, Bukarešta 3.06.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 205—209, za avg. 204—206, za december 200—210, 7% investicijsko 48—50, 4% agrarne 23 den., 6% begluške 34.75—35, 7% Blair 40—40.50, 7% Drž. hip. banka 43.75—47; bančne vrednote: Narodna banka 3950 den., Priv. agrarna banka 207 do 210.

Beograd. Vojna škoda 207.50 zaklj., 7% investicijsko 50.25 zaklj., 4% agrarne 24.50 den., 6% begluške 36, 35.75 zaklj., 7% Blair 41.50 zaklj., 7% Drž. hip. banka 45.50, 44.50 zaklj., Priv. agrarna banka 208 zaključek.

Dunaj. Dunav - Sava - Jadran 13.60, Alpina - Montan. 8.20, Sečerana 26.75.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago**, 28. julija. Začetni tečaj: **Pšenica:** za julij 50.125, za september 51.75, za december 54.75; **koruza:** za september 32.75, za december 33.375; **oves:** za julij 17.125, za december 20.50; **rž:** za december 37.25.

+ **Winnipeg**, 28. julija. Začetni tečaj: **Pšenica:** za julij 59.75, za oktober 61.75, za december 63.125.

+ **Ljubljanska borza** (28. t. m.). Tendenca mirna. — Zaključkov ni bilo. — Nudi se **pšenica** (slov. post., po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): **slavonska**, 78 kg po 185 — 190, okolica Sombor, 79 kg po 195—197.50, potiska, 80 kg po 200—202.50; **moka:** baška »0« fco Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 305 — 310; banaška »0« fco Ljubljana, plač. v 30 dneh po 310 — 315, **koruza** (slovenska postaja, plačljivo v 30 dneh): baška, po mlevski voznini — 175 do 177.50, pri navadni voznini po 180 do 182.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (28. t. m.). Tendenca nespremenjena. Promet 61 vagonov. **Pšenica:** baška, okol. Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška, baška potiska, 79 kilogramov in baška, okol. Sombor, 78 kg 155 do 157.50; baška, ladja Tisa, 79 kg 157.50 do 160; baška ladja Begej, 79 kg 155 do 157.50; banatska 79 kg 152.50 do 155, banatska, pariteta Vršac, 78 kg 150 do 155; baška, sremska nova, 76 kg 137.50—142.50; **banatska nova**, 76 kg 132.50 do 137.50; baška nova, ladja Tisa, 76 kg 143.50—145. **Koruza:** baška, sremska 124 — 126; okolica Šid 126 — 128; baška, franko vagon Sisak 136 do 138. **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 215—225, »2« 235—250; »5« 195 do 205; »6« 185 do 190; »7« 150—155; »8« 100 do 105.

Kaj vse zmorejo lutke in lutkarji

Ljubljana, 28. julija.

V prostorih Narodnega doma je od danes do nedelje otvorjena razstava lutk, scenerij in rekvizitov za lutkovne odre, ki sta jo priredila ljubljanski Sokol in Češkoslovaška obec o priliki lutkarskega tečaja, ki ga je priredil v Ljubljani SKJ za režiserje, recitatorje in igralce pri sokolskih lutkovnih odrih iz vse Jugoslavije. Otvoritvi so prisostvovali udeleženci tečaja in pa občinstvo, ki je naklonjeno Sokolu in ki se zanima za lutkovno umetnost. Zbrane je pozdravil s kratkim nagovorom načelnik lutkovnega odseka pri ljubljanskem Sokolu Kovač; slikar Narodnega gledališča Skružny, ki je predsednik lutkovnega odseka pri Češkoslovenski obci, pa je predaval o problemih te preproste, prisrčne, pa kulturno in vzgojno prav pomembne umetnosti.

Po dveh sobah je razstavljeno bogato, zanimivo gradivo iz garderobe lutkovnega odra, ki ga obe ti društvi stalno vzdržujeta v Narodnem domu: romantične scenerije iz iger Janko in Metka, Švanda dudak, Snegulčica, Gašperček prvič v Ljubljani, Faust, Vrag in Katra, V božični noči, Črni ženin, Zdravnik, smrt in vrag, potem lutke, pohištvo itd. Vse dekoracije za oder oskrbuje Skružny, bogato zalogo vsega mogočega miniaturnega pohištva, ki bi se je ne mogel nagledati noben mali interesent za to otroško lepo umetnost, sta ustvarila Skružny in Kovač, obleke za lutke pa marljivo in okusno izdelujeta hčerka g. Skružnega in Cveto Švigelj.

Vse razstavljeno gradivo priča o tem, s koliko ljubeznijo in razumevanjem in s koliko umetniško sposobnostjo se voditelji ljubljanskega lutkovnega gledališča bavijo s to stvarjo, tako da so s svojim vztrajnim delom ustvarili vzoren in bogato založen miniaturni oder, ki je vreden vse pozornosti naše javnosti. — Kdor se iskreno zanima, tega prireditelji diskretno popeljejo tudi za kulise in mu razkažejo vso zamotano aparaturo lutkovnega odra, ki razen po obsegu v ničemer ne zaostaja za vso komplicirano tehnično opremo modernega teatra: igra z lučjo je pri lutkah prav tako važna kakor v resničnem gledališču in zarja in grom in blisk in veter se na tej majčkeni sceni proizvajajo skoraj prav tako kakor v velikem gledališču. Samo prostor, v kakršnem pri gledališču šepeče suflerka, je pri lutkovnem odru malo večji in je namenjen recitatorjem, ki imajo tu zelo važno in težko vlogo, da mrtvim lutkam dajejo dušo in besedo.

V ljubljanski sokolski župi imajo lutkovne odre med drugimi Ljubljana, (Ljubljanski in Sokol I.), Zgornja Šiška, Novo mesto, Logatec, Ribnica. Najagilnejši je pač oder Ljubljanskega Sokola, ki je v zadnji seziji uprizoril 29 iger (med njimi dve prav uspeli za odrasle). Režirala sta Markič in pa Švigelj, ki je obenem marljiv pisatelj in izpod čigar peresa so lani prišli na oder Začarani princ, Črni ženin ter Gašperček prvič v Ljubljani (zadnjo igro sta skupaj napisala z načelnikom in rekviziterjem Kovačem). — Razstava v Narodnem domu je lep, redek kulturni dogodek in zato jo vsemu občinstvu, velikemu in malemu, prav toplo priporočamo v obisk.

Prazniki žetve na Murskem polju

Hrastje-Mota, 28. julija.

Iz te idilične vasice sredi Murskega polja, ležeče tik Mure, oddaljene pol ure od zdravilišča Slatine Radencev, redko prihaja glas v javnost. V Hrastju-Moti, rojstnem kraju kardinala dr. Jakoba Missije (sredi vasi je na lični hišici ob glavni cesti vzidana spominska plošča) je bilo zadnje dni kakor na vsem Murskem polju sila živahno. Zlata rž in pšenica sta padali pod kosami. Tu namreč žito kosijo; žetev s srpom bi trajala predolgo.

Po 25 in še več ljudi je zaposlenih pri enem kmetu, kajti žitna polja so prostrana. Vsak ima svoje opravilo. Moški, po štiri ali več njih, kosijo s posebnimi kosami. Za njimi stopajo ženske, ki s srpom sproti posnamejo padlo klasje v snope. Polagajo jih na že pripravljene slamnate »pante«, ki jih je pripravila za to delo določena deklina. Moški za tem snope povezujejo in že jih drugi odnašajo gospodarju, ki jih zlaga v križe (po 22 snopov v en križ). Ti snopi se precej razlikujejo od onih na Dravskem polju in v Dravinjski dolini. So dokaj večji: dva imaš prav dosti nesti. Tudi križi so izrazita podoba Murskega polja, nikjer drugod v slovenskih krajih ne vidiš takih in nudijo kaj slikovit pogled po prostranih zlatorumenih, od žgočega solnca ožganih strniščih...

Letos je klasje izredno bogato obrodilo. Kmetje veseli nudijo pridnim žecem in ženicam primerno obilno južino in večerjo. Gospodinja sežе z obema rokama v »tünko« (po meso), pečejo se gibance, pogače in toči se žlahtno vino.

V križe postavljeno žito in pšenica se osušena s polja zvozi domov v mlačev. Pa ne mlatijo s cepci (za tako množino bi bilo to prenerodno), ampak opravi to delo mlatilnica na pogon »damferja« — parnega stroja, ki roma v tem času od hiše do hiše. Tako je to ogromno delo kmetov, ki pomagajo drug drugemu, kljub številnim plugom žitnih polj, hitro in racijonelno opravljeno. Saj pa je tudi sila, kajti treba je že orati za hajetino (ajdo) in tudi dozorevajoči oves že čaka in kliče kose.

Kakor je ugodna žitna letina in kažejo izredno dobro na bližnjih gričih vinske gorice, tako slabo je spet s krompirjem, koruzo, fižolom in otavo. Suša, suša, suša... Seveda pa vročina dobro streže edino kopalcem ob Muri, ki je v teh dneh prav topla in ima na obeh bregovih mnogo obiskovalcev.

Poleg dela najde pred vsem mladina tudi časa za društveno udejstvovanje. Pred dnevi je priredilo tukajšnje kolesarsko društvo dirko; prvi je prispel na cilj Kovačič iz Hrastja. Pripravlja pa se to društvo, ki je eno najstarejših in menda edino na Murskem polju, na svojo desetletnico, ki bo v kratkem izvedena v širšem obsegu. Gasilno društvo, ki obstoja že 45 let in se ponaša z moderno motorko, pa bo imelo svojo veliko prireditev drugo nedeljo.

Burgit-obliž zoper kurja očesa, zdravniško priporočen, se je sijajno izkazal 22 let s svojim radikalnim učinkom in je skoro po vsem svetu vpeljan. Ker pokrije delujoča masa samo kurje oko, in pride zdrava koža torej samo z nevtralnim zalepilom v dotiko, so vnetja — kot se porajajo pri često enakomerno namazanih obližih — pri Burgitu popolnoma izključena in to je glavni vzrok priljubljenosti Burgita in njegove brezprimerne razširjenosti.

Burgit-obliž zoper kurja očesa
Originalni zavojček z 1 komadom 4.— Din.
Originalni zavojček z 2 komadoma 7.— Din.

Burgit-obliž zoper otiščance
Originalni zavojček z 2 komadoma 8.— Din.

Burgit nožna kopelj
Originalni zavojček . . . . . 6.— Din.

Zahtevajte izrecno **Burgit.**
Burgit pomaga zanesljivo in ne povzroča bolečin!

FOTO-EXPRES!

Vi fotografirate, mi vam naredimo po zmerni ceni slike v 6 urah!

DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 5. 9331/a

Iz življenja in sveta

Ameriški veterani zasedli Kapitol

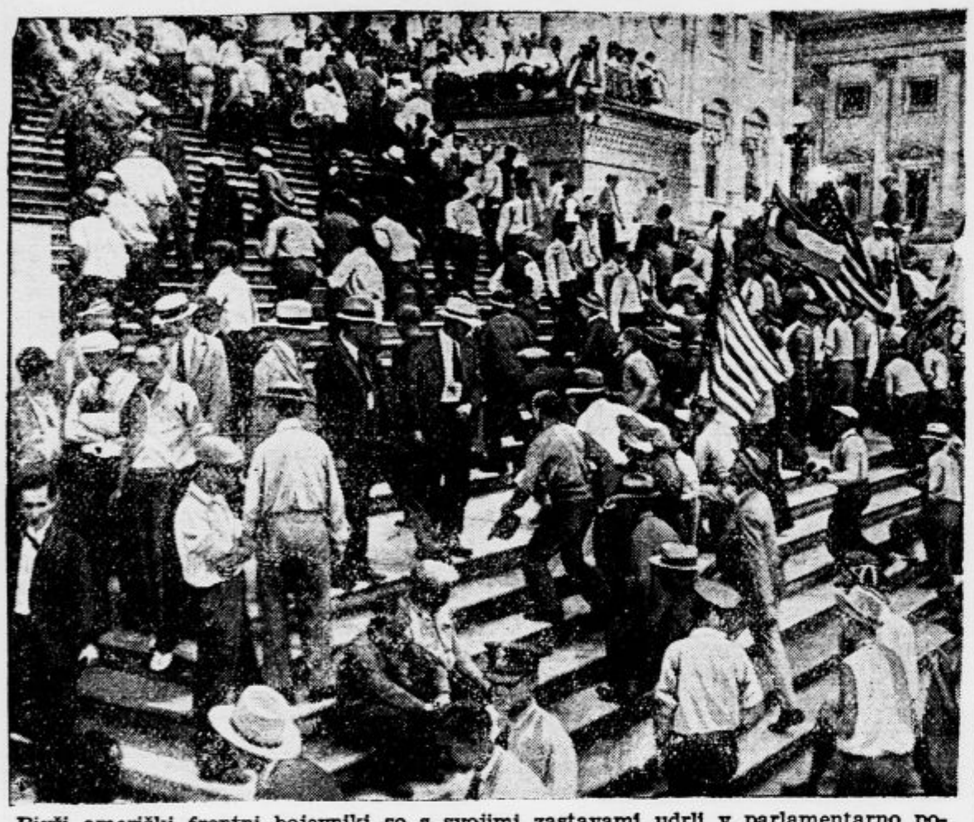

Bivši ameriški frontni bojevniki so s svojimi zastavami udrli v parlamentarno poslopje, da izsilijo od poslancev glasovanje za svoje zahteve

Aparati iščejo človeško dušo

Že od nekdaj si raziskovalci prizadevajo, da bi duševne energije napravili vidne in otipljive s pomočjo kakršnihkoli aparatov, n. pr. energije, ki se razvijajo z mislimi.

Najprimitivnejše poskuse te vrste so počeli ljudje, ki so hoteli izžarevanja miselnega procesa ujeti na fotografsko ploščo. Zlasti Francozi so se bavili s fotografiranjem »miselnih valov« in med njimi v prvi vrsti major Darjet. Objavil je celo vrsto takšnih fotografij, a je naletel na veliko skepso. Romunski raziskovalec prof. Hasdeu je nastopil celo s trditvijo, da je misli fotografiral na daljavo, in sicer miselne žarke poskusne osebe, ki je sedela več kilometrov proč od njegovega fotografskega aparata. Znanstvena vrednost teh poskusov je bila, žal, zelo majhna in isto tako je bilo s podobnimi poskusi dunajskega raziskovalci Feerhofa.

S čisto novo metodo je nastopil angleški zdravnik dr. Kilner. Ta je baje opazil, da se senčila, ki so namazana s plastjo žveplenega kalcija, v temi zasvetijo, če se jim približa občutljiva oseba, ki premišljuje z veliko koncentriranostjo. Zanimivo pa je to, da so med pričami njegovih eksperimentov le nekatere opazile ta svit, druge pa pri najboljši volji ničesar. To pomeni, da se dado Kilnerjevi poskusi razlagati tudi kot pojav preproste sugestije — in njih vrednost je potem takem neznatna. Isti polovični uspeh oz. neuspeh je Kilner imel s poznejšimi poskusi, ko si je omislil z neko kemično tekočino napolnjeno kuverto, skozi katero naj bi se to svetlikanje še bolje videlo. Končno je značilno tudi to, da se ni Kilnerju nikoli posrečilo fotografirati pojavov, o katerih je trdil, da jih vidi.

Zanimivi so poskusi francoskega učenjaka prof. Joira, ki je zgradil aparat iz zelo tenke, vodoravno nihajoče igle v hermetsko zaprti stekleni posodi. Čim so se tej pripravi približale senzitivne osebe, je trdil prof. Joire, je igla začela nihati. Poskusne osebe so morale pri tem koncentrirano misliti. Vprašanje pa je, da-li so na te nihljaje vplivale koncentrirane misli — ali pa samo toplota, mišična elektrika itd. Vsekako ni Joire svojega aparata nikoli predvajal pred kompetentnimi strokovnjaki.

Katastrofa nemške šolske ladje

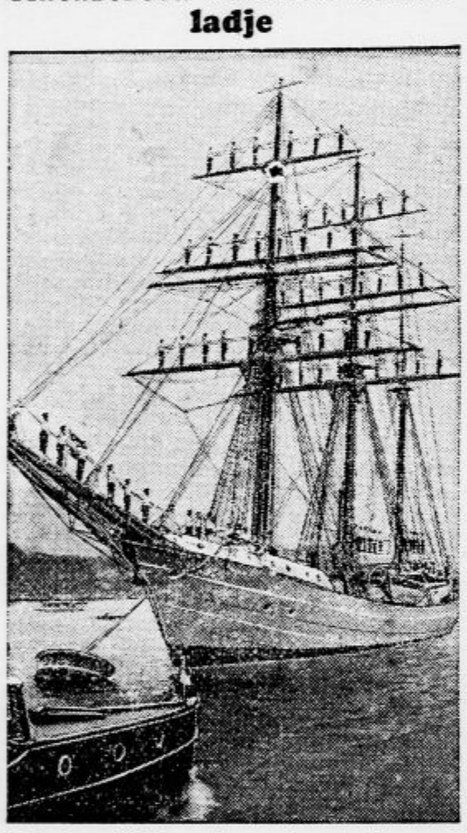

Jadrnica »Niobe«, ki se je potopila z 69 oficirji in mornariškimi kadeti. Po zadnjih vesteh ni izključena možnost, da je povzročila katastrofo zločinska politika

Zavarovanje zoper ločitev zakona

Na Dunaju se je ustanovila zavarovalnica zoper ločitve zakona. Po dvajsetletnem zakonu prejme zavarovanec znatno, vsoto, če se pa loči, mu znesek izplača takoj.

Rockefellerjeva skrivnost

Ko je John Rockefeller st. pred nekoliko dnevi praznoval, duševno in telesno popolnoma čil, svoj 93. rojstni dan, so ga oblegali reporterji, ki so hoteli zvedeti njegovo »skrivnost«, kako doživi človek sto let. Sivolasi miljarder jim je tudi rade volje povedal svoj »recept«. Ko mu je bilo 50 let, je bil bolan na želodcu in njegov telesni zdravnik mu je prisodil kvečjemu še nekoliko let. Toda Rockefeller se mu je smejal in je z njim stavil, da učaka 100 let. Seveda pa je ta zdravnik sedaj že mrtev.

Rockefeller je nadalje povedal, da se strogo drži sedmih pravil, ki naj mu obvarujejo življenje. Pred vsem si vsako bolezen izleči že v njenem početnem štadiju in če le mogoče se pred njo zavaruje že v naprej. Vsako drugo delo in skrb opusti, čim začuti, da se ga loteva kakšna bolezen.

Drugič ima svoj dan natančno urejen. vstaja vsak dan točno ob isti uri, obeduje ob isti uri, sportari ob isti ui. Znano je, da je strasten igralec golfa, a nikoli ga ljudje ne vidijo pri tej igri izven določene ure.

Tretjič spreminja svojo dijeto, ne pije alkohola, ne kadi, a dobra mu je vsaka jed, samo da je sprememba.

Četrtič opušča vse ekstreme, n. pr. težke ture itd. Rajši se vozi z dvigalom, nego da bi stopal po stopnicah. Petič se nikoli ne razburja in tudi nič v hiši ga ne sme razburjati

Šestič skrbi za razvedrilo in ima rad goste v svoji hiši.

Sedmič se zanima za vse na svetu, kar naj mu pomaga, da ostane duševno prožen.

Nemški general — bolivijski vrhovni poveljnik

General Kundt,
ki ga je imenovala vlada južnoameriške države Bolivije za vrhovnega poveljnika svojih čet. Kakor smo že poročali, vlada med Bolivijo in Uruguayem zaradi obmejnih sporov vojno razpoloženje

»Kemični tip« ženske

Med najnovejše modne traparije spada, da si elegantne Parižanke po »lepotnih strokovnjakih« dado ugotoviti svoj »kemični tip«.

Teh tipov je, kakor veli najnovejša »znanost«, devet: vodikov tip, žvepleni, apneni itd. Nadalje so »strokovnjaki« ugotovili, da kaže vsak izmed teh tipov na določene tipe značaja: žvepleni tip je n. pr. energičen, oseba tega tipa je simpatična, častiželjna, ima večinoma uspeh in mnogo — sexappeala. Jedi, ki jih uživa, morajo vsebovati čim manj žvepla. Vodikov tip ne sme piti preveč vode.

Ženske, ki se bavijo s takšnimi neumnostmi, imajo po vsej priliki mnogo skrbi v svojem življenju...

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravne **»Franz Josefove« grenčice,** ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi otekline jeter, zviša izločevanje žolča, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Olympia 1932

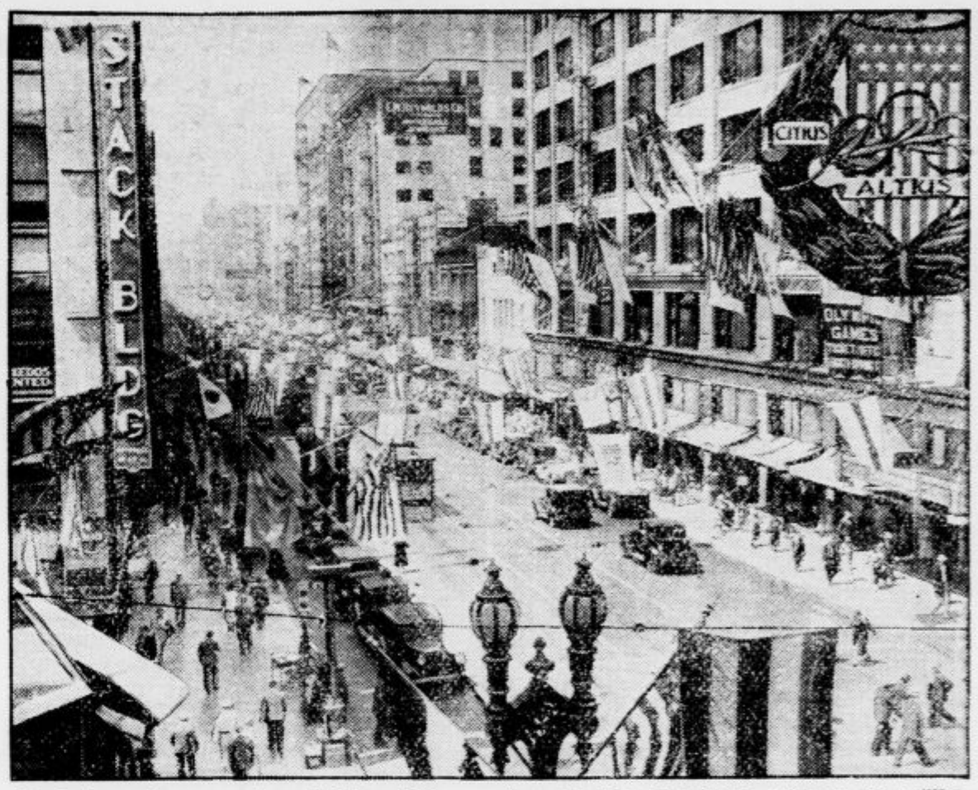

Pogled na glavno cesto v kalifornijskem velemestu Los Angelesu, kjer se bo vršila letošnja olimpiada. Zastave vseh narodov pozdravljajo sportnike in gledalce

Pravkar izišla številka ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

vsebuje naslednje zanimivosti:

BIOLOGIJA NOSEČNOSTI (Univ. prof. dr. Boris Zarnik — s slikami)
ODKOD HELIJ?
KAKŠNO VLOGO IMA NAŠA KOŽA
NEVAREN ELEMENT (slika)
ŠVICARSKA NARODNA KNJIŽNICA V BERNU (Dr. M. Pivec-Stele — s sliko)
ORANG PENDEK (s sliko)
SVETILNI PLIN IZ KAVE
UMETNIŠKE SLIKE (M. Schwind: Izlet na deželo — B. Zimmermann: Trg, lesorez — Geo Tyoller: Mestece, lesorez)
BEDAKOVA OSVETA (Iv. Podržaj)
MEDZVEZDNI POGOVORI (s sliko)
MRTVAŠKI STOLP
PRIRODNE GROZOTE (z risbami N. Pirnata)
KAKO JE PRAČLOVEK UKROTIL OGENJ
OD VAŠKEGA ČEVLJARJA DO KRALJA ČEVLJEV (Iv. Podržaj — s slikami)
RENE BAZIN † (s sliko)
ČLOVEK IN DOM (stanovanjska tehnika — s slikami)
JAPONSKA V SLIKI IN BESEDI
TRI MINUTE POTOVANJA (Luknov v Indiji — s sliko)
ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (olimpijske znamke — slika)
ŠAH
FOTOAMATER
MOTOR NAŠEGA ŽIVLJENJA
HUMOR (Adamson)
Številka vsebuje nadalje izvirno risbo N. Pirnata: Portret in lesorez N. Bellinga: Jadrnice

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča v Ljubljani, Knafljeva ulica 5. — Posamezne številke 2 Din po vseh trafikah

Skrivnostna smrt angleškega kemika

V neki londonski bolnišnici je umrl 62 letni kemik Ernest Reading zaradi težkega zastrupljenja. Snovi, s katero se je zastrupil niso mogli dognati, in simptomi te zastrupitve so bili povsem drugačni nego pri vseh obolenjih podobne vrste. Ugotovili so samo to, da je Reading vdihal neki plin, ki mu je bil po sestavi edinemu znan in ki omrtviči telo ter ga umori v najmanjših količinah.

Reading je bil nekoč imovit mož in solastnik velike kemične tovarne. Izguba imetja in razna razočaranja so ga napravila za čudaka, ki se je izogibal ljudi. Poročil se je z dvajset let mlajšo nastavljenko svojega podjetja ki mu je ušla po petih letih z nekim inženjerjem, isto tako njegovim nastavljencem.

Tega udarca nesrečnež ni mogel preboleti, začel je svoje posle zanemarjati in kmalu je moral svoje podjetje prodati za majhno vsoto. Potem je izginil neznano kam, bržkone v Indijo. Lansko leto se je vrnil v London in se udomil v samotni vili s svojim indijskim služabnikom. Obiskov ni sprejemal in okolica je slutila samo to, da se v svoji vili bavi s skrivnostnimi kemičnimi eksperimenti. In res je sestavljal novovrstne strupene pline, kakor so ugotovili pozneje. Kaj je hotel z njimi, ni znano.

Zdi se, da ni bil popolnoma normalen in da je nameraval sestaviti plin, ki naj bi uničil — človeštvo. Pred nekoliko dnevi ga je našel služabnik v njegovi sobi nezavestnega na tleh, poleg majhne razbite cevke, iz katere je bil izpuhtel strupen plin neznane sestave. Samo to, da je stopil v sobo veliko po nesreči in da sta bili obe široki okni odprti, tako da so se izgubili tudi zadnji ostanki strašnega plina, je služabniku obvarovalo življenje.

V pižami na policiji

Erika in Klaus Mann, otroka slavnega nemškega pisatelja in Nobelovega nagrajenca, sta potovala te dni v avtomobilu po Švedski in sta doživela v Stockholmu zelo neprijetno dogodivščino. Na vse zgodaj ju je namreč policija potegnila v samih pižamah iz postelje in ju na komisarijatu začela strogo zaslišavati, dasi nista imela ničesar težkega na svoji vesti. Eriki so celo pregledali zobe in so postali malce negotovi, ko so dognali, da nima nobene zlate plombe.

Njiju trditvi, da sta otroka Nobelovega nagrajenca, spočetka niso verjeli in šele, ko je policija na svoje zadevno vprašanje prejela z nemškega konzulata sporočilo, da potujeta Mannova otroka res po Švedski, so ju z mnogimi oprostili odpeljali v hotel nazaj. Obenem sta zvedela, zakaj sta bila aretirana. V Stockholmu išče namreč policija neko Eriko Mannovo, ki je razpečavala ponarejene bankovce po tisoč mark. Ta seveda ni identična z Mannovo hčerjo.

Vsak dan ena

»Papa, ali lahko rešiš tudi to križaljko?« (»Everybody Weekly«)

Filmske slike s procesa proti Gorgulovu

Levo: Zagovorniki in občinstvo v razpravni dvorani.

Desno: Žena Gorgulova in njen brat na hodniku pred vhodom v razpravno dvorano

Od leve proti desni: Gorgulov med zaslišavanjem; pod njim zagovornik Géraud in njegov pomočnik Roger. — Predsednik Dreyfus s svojimi prisedniki, spodaj: dokazilni predmeti (na desni Gorgulov). — Pisar Wilmes čita obtožnico, pod njim žena Gorgulova. — Predsednik Dreyfus posluša atentatorja. — Gorgulov s svojim zagovornikom Géraudom.

SPORT

Revanžna tekma Ilirija : Maribor

Prvi mesti v ligi sta na žalost že več ali manj zagotovljeni zagrebškima kluboma Gradjanskemu in Viktoriji. Trojici slovenskih klubov preostane le še to, da obračunajo med seboj v prestižni borbi za preostala mesta v tabeli. Ker je v interesu vsakega poedinega kluba, posebno pa Ilirije kot prvaka Slovenije, da se za vsako ceno otrese zadnjega mesta, je pričakovati ob koncu tekmovanja ogorčenih borb za še razpoložljive točke. V tem znamenju odigra v nedeljo Ilirija na lastnem igrišču prvenstveno tekmo z Mariborom ter se bo skušala pač po svojih močeh odgovarjajoče revanžirati za poraz 0 : 3 v Mariboru. Zaradi tega je pričakovati ogorčene, skrajno napete ter izredno zanimive igre.

Žalostno dejstvo, da vidimo prvaka Slovenije v početku tako zelo favorizirano Ilirijo še danes na koncu prvestvene tabele in to brez točk, je brez dvoma največje presenečenje letošnjega tekmovanja za državno prvenstvo. Res je sicer, da spremlja Ilirijo precejšnja smola, vendar tem zaporednim, deloma povsem nepotrebnim porazom ni moglo biti krivo zgolj nesrečno naključje. V nameri, da spravi svoje zrahljane vrste zopet v red, je dala Ilirija nogometni sekciji novo vodstvo, držeč se pregovora, da nova metla dobro pometa.

Večinoma zelo tesni rezultati, izvojevani tako na lastnih kot vročih zagrebških tleh, pričajo nedvoumno o izredno dobri formi Maribora. Znano je, da goji enajstorica Maribora lepo ter prikupljivo igro, ki je zadovoljila celo Zagrebčane, kar pomeni mnogo! Vsekakor bo Maribor v sedanji formi Iliriji zelo trd, če ne pretrd oreh, zaradi česar še ni prav nič gotovega, da-li bo Iliriji uspelo pretrgati neznosno verigo večnih ter zaporednih porazov. V kolikor nam je znan način ter značaj igre obeh tekmecev, moremo pričakovati z gotovostjo, da nam bo nudila ta tekma izredno ostro ter ogorčeno, pri vsem tem pa ne glede na končen izid vsekakor fair borbo, z eno besedo: dober sport!

Kdo bo juniorski prvak v plavanju?

Na to vprašanje odgovarjati danes, je nemogoče.

Sile so sila izenačene — med obema favoritoma JŠK Victorijo s Sušaka in SK Ilirijo iz Ljubljane — edino ta dva kluba namreč prihajata za prvenstvo resno v poštev.

Victoria ima juniorke, juniorji so slabši Ilirija ima tudi juniorke, dasi morda slabše kot Victoria, zato pa ima boljše juniorje. Nastane vprašanje, kaj bo pri točkah bolj odločalo. Rešitev tega vprašanja prinaša rešitev v naslovu izrečene uganke

Ostali klubi, dasi za prvo mesto ne prihajajo v poštev, bodo izdatno soodločali: splitski Jadran s svojo bogato kvantiteto, kvalitativno odlični Jug iz Dubrovnika ter ljubljansko Primorje z Majerjem, Kürbosom, Dolencem in Mikuletićem, predvsem pa z Wilfanom!

Victoria nastopi — predvsem v damskih discipilnah — s preizkušeno staro gardo: tu je Županova, Bierova, Schwarzova, Medanićeva, Letonjeva in Curtinijeva, ki so se jim pridružile še »nove pridobive« Polićeva, Schwarzova II. in Topićeva. Med juniorji so znana imena Polić, Stoker, Bier, Marčeta in drugi. Po večini mladi, sveži, nadebudni.

Jadran ima 28 tekmovalcev s seboj, same novince, med katerimi sta komaj dva, trije, ki so že kdaj poprej startali v državnem prvenstvu. O njih formi vemo le toliko, kolikor jo razodevajo poročila o par tekmovanjih, ki so se že letos v Splitu vršila, in pa trening, ki se dnevno vrši v kopališču Ilirije.

Močan je Jug z odličnima bratoma Ciganović, Dnonjakom, Dabrovićem, Tarano itd. Malo jih je Jugašev — samo 10 pa so samozavestni in odločeni doseči, kar se bo največ dalo.

Plavačem Primorja se pridružujejo še člani Bob-kluba iz Beograda, par Karlovčanov in nekaj Concordijašev iz Zagreba. Ti bodo pač marsikje zmešali štreno, močneje pa se v skupnem placementu ne bodo mogli uveljaviti.

Ilirija postavlja kompletno gardo. To pot gre zares in Ilirijani se tega zavedajo! Lampretova, Bradačeva, Severjeva itd ter Lavrenčič, Fux, Ziherl, Hribar in toliko in toliko drugih bodo pač napravili vse, da — če bo le šlo — zmagajo.

Bo li uspelo? Upanje je tu — uspeh pa se bo pokazal v soboto in nedeljo!

Službene objave LNP

(Iz seje p. o. 27. julija 1932.)

Navzoči gg. rav. Šetina, Novak, Kovač, Grošelj, Berdajs, Accetto, Petrič.

V nedeljo 31. t. m. se določi državno prvenstvena tekma Ilirija : Maribor ob 17.30 na igrišču Ilirije. Predtekma kvalifikacijska tekma Svoboda : Slovan ob 16. Službujoči odbornik LNP g. Malovrh, nadzor nad blagajno g. rav. Šetina. Vsak klub mora postaviti po tri reditelje. — V Mariboru bo prva kvalifikacijska tekma Železničar : Rapid ob 17.30 na igrišču Železničarja. Službujočega odbornika določi MO. — Odobrita se poskusni tekmi SK Laško : SK Retje, Trbovlje 31. t. m. v Laškem in SK Jugoslavija, Celje : SK Šoštanj 7. avgusta dopoldne v Celju. — Določita se prvenstveni tekmi SK Disk, Domžale : SK Elan, Novo mesto, za podeželsko prvenstvo ljubljanskega okrožja, in sicer 7. avgusta v Novem mestu in 21. avgusta v Domžalah.

Odobrijo se prijateljske tekme SK Olimp, Celje : SK Železničar, Zagreb 31. t. m. v Celju in SK Trbovlje : SK Ilirija II. 15. avgusta v Trbovljah. Naknadno se odobri prijateljska tekma SK Bratstva, Jesenice : SK Ilirija II 24. t. m. na Jesenicah. — Rezervira se 14. avgust SK Disku, Domžale za sportni dan.

Vzamejo se na znanje dopisi SK Rapid, Maribor od 22. t. m., SSK Celje od 18. t. m. dopis SK Mure, Murska Sobota od 18. t. m. in zapisnika MO Trbovlje od 25. in 27. t. m.

Verificirajo se s pravom nastopa 6. avgusta 1932. za SK Ilirijo: Zuccato Vincenc, Pavlič Pepi, Pfundner Karel. — Dvigne se suspenz igralcu Printschitzu Ediju, članu SK Rapida, Maribor, ker je poravnal svoje obveznosti napram prejšnjemu klubu Athletiku SK Celje. — Iz seznama verificiranih igralcev se črtata Istenič Alfred, član ISSK Maribor in Likar Viljem, član SK Diska, Domžale.

Verificirajo se naslednje prvenstvene tekme: ASK Primorje II. : Hermes 5:2, Reka : Disk 5:2, Hermes : Jadran 4:0, Grafika : Primorje II 5:4 in Celje : Amater 3:0. — Tajnik II.

*

Službena iz LHP. Danes seja kazenskega odbora LNP ob 18.30 v Delavski zbornici. — Tajnik II.

Službeno iz odbora za delegiranje sodnikov pri LNP. Delegirajo se za nedeljo 31. t. m. v Ljubljani, igrišče Ilirije: ob 17.30 stranska sodnika pri drž. prv. tekmi Ilirija : Maribor gg. Dolinar in Zupan; ob 16.30 kvalifikacijska prv. tekma Svoboda : Slovan g. Pevalek. — V Celju: Olimp : Železničar, delegira OZDS pri MO; v Laškem: SK Laško : SK Retje g. Janežič. V Mariboru: Železničar : Rapid (kvalifikacijska) delegira po sporazumu klubov OZDS pri JNS; rez. g. Bergant. — Za turnir v Trbovljah v soboto 30. in v nedeljo 31. t. m. delegira OZDS pri MO.

Služebne objave LHP. (Seja u. o. dne 27. t. m.) Na znanje se vzame naknadna prijava igralke Valentinnič Mici za SO. Borec, Jesenice. S pravico nastopa dne 4. avgusta se čita za SK Ilirijo Doberlet Silva. Pokalna tekma Atena : Svoboda se preloži, ker sta za 24. t. m. določeno tekmo oba kluba odpovedala. SK Tržič se kaznuje z globo 50 Din, ker ni obvestil določenega sodnika, niti podsaveza, kdaj se vrši tekma Tržič : Borec dne 24. t. m., čeprav je bil na to skupno z ostalimi klubi opetovano opozorjen. G. Seme, Tržič, se poziva, da brez odlašanja pošlje podsavezu sodniško takso za tekmo Tržič : Ilirija, ki se je vršila 10 t. m. in sodniško poročilo o tekmi **Tržič : Borec, ki se je vršila 24. julija.** SK Korotanu Kranj se pošljejo zaprošene informacije. Verificira se pokalna tekma Ilirija : Bratstvo z rezultatom 17 : 3 za Ilirijo. Za nedeljo 31. t. m. se določijo naslednje pokalne tekme: SK Svoboda : SK Tržič na Jesenicah, TKD Atena : SK Bratstvo v Ljubljani. Za vodstvo teh tekem se določata za sodnika: G. Volčini Svoboda : Tržič, g. Kušar Atena : Bratstvo. Tekmo, ki se odigra po osnutkih novih pravil, bo vodil g. Baltesar.

Atena : Ilirija. Ljubljanski hazena podsavez priredi zvečer na igrišču Ilirije hazensko tekmo, v kateri nastopita z najmočnejšima družinama stara ljubljanska rivala Atena in Ilirija. Današnja tekma bo prav posebno zanimiva, za naše sportno občinstvo pa bo brez dvoma nekaj posebnega, čisto svojevrstnega. Odigrala se bo namreč po osnutku novih hazenskih pravil, katere namerava predložiti podsavez, seveda ako se bodo danes obnesla, potom saveza v odobritev internacionalni federaciji ženskih sportov. Dosedanja pravila so zastarela, birokratična in prekomplicirana ter za moderno hazensko igro absolutno neprikladna, ker ovirajo pravi in svobodni razmah igre, na drugi strani pa ubijajo zanimanje občinstva za hazeno, ker dajejo povod za neprestano prekinjanje igre. Novi osnutek predvideva znatno poenostavljenje teh pravil, tako da bo postala ta lepa ženska igra res privlačna in zanimiva. Po novih pravilih se bo predvidoma znatno skrčila tudi obligatna visoka serija golov, kar bo močno dvignilo zanimanje za hazeno zlasti pri začetniških družinah, katerim je visoko število golov običajno vzelo vsako voljo za nadaljnje vztrajno delo; posledica tega je bila neizbežno propadanje hazenskih klubov. Današnja tekma naj pokaže občinstvu, da je tudi hazena napeta, zanimiva in privlačna igra, ako se igra po enostavnih in modernih pravilih. Ker je podsavezni upravi mnogo ležeče na tem, da prisostvuje današnji tekmi v čim večjem številu naša sportna publika, se ne bo pobirala vstopnina. Tekma prične ob 18.30.

Slovan : Svoboda. Druga kvalifikacijska tekma se bo odigrala kot predtekma k tekmi Ilirija : Maribor. V prvi tekmi je zmagala Svoboda precej srečno z 2:0 ter s tem dosegla siguren naskok, kajti Slovan bi moral visoko zmagati, če bi hotel priti v lige. Pa žoga je okrogla, zato so v nogometu vedno presenečenja.

K tekmi Viktorija : Maribor. Postavo moštva zagrebške Viktorije pri tekmi v Mariboru, popravljamo v toliko, da po izjavi Viktorije ni igral Urh, nego Zafir.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Drevi od 17. naprej obvezen trening za vse nogometaše. Ob 20.30 seja odbora nogometne sekcije istotam.

SK Svoboda, Ljubljana, Važna odborova seja danes ob pol 20. v klubskih prostorih v Delavski zbornici. Seje naj se udeleži tudi igr. Habicht I.

ŽSK Hermes vabi vse člane, ki jim je količkaj pri srcu dograditev kolesarskega dirkališča, da pridejo drevi na sportni prostor. Bliža se otvoritev in čas gre hitro; zato naj se vsi zavedajo, da je potrebna vsaka najmanjša pomoč, za kar jim bo klub iz srca hvaležen, saj gre tu za povzdigo ugleda istega v vseh ozirih. — (Nogometna sekcija). Pozivajo se igralci II. grupe, da se redno udeležujejo treningov. Juniorji naj prineso do 1. avgusta rojstna izkazila ali pa zadnje šolsko spričevalo, ki se potrebuje pri tekmovanju za prvenstvo juniorskih moštev. II. grupa in juniorji danes strogo obvezen trening.

TSK Slovan. Drevi ob 19.30 v lovski sobi pri Sokolu članski sestanek vseh igralcev. Pozivajo se člani I. moštva in rezerve, da prinesejo na sestanek vso opremo, ki jo imajo, nakar se bo razdelila vsem druga oprema. V soboto ob 20. v istih prostorih seja centralnega odbora. Ker je dnevni red zelo važen, prosijo se vsi odborniki za polnoštevilno udeležbo.

SK Jadran. Danes ob 18.30 obvezen trening za vse igrače. Ob 20.30 članski sestanek pri M. Sokliču zaradi nedeljske tekme.

Sokolstvo

Proste vaje na sokolskih nastopih

Jedro vseh sokolskih prireditev so skupni nastopi v prostih vajah. Ne glede na odlično vrednost za dobro telesno vzgojo so proste vaje najbolj primerne za skupne nastope, ker se s primernim spajanjem posameznih gibov lahko doseže ritmično gibanje, ki se more izvajati ob spremljevanju godbe. Na ta način so dane velike možnosti izražanja. Z gibom lahko primerno izrazimo spremljajočo glasbo in eventualno tudi simbolično tekst, ki je podlaga tej glasbi, tako da tvorijo glasba, tekst in vaje harmonično celoto. Zaradi tega so proste vaje neprecenljivo vzgojno sredstvo, ne le za telo telovadca, ampak tudi za njegovo duševnost. Ker zahtevajo od telovadca, da podredi svojo osebo celoti, razvijajo v njem lastnosti, ki krasijo Sokola: nesebičnost in discipliniranost. Vzgajajo ga v smislu sokolskega gesla »Oseba nič, celota vse!«

Zlasti pri izvajanju v množici se lahko dosežejo zaradi raznobarvnih delov obleke (bele srajce, modre hlače itd.) krasni barvni efekti, ker se zaradi različne lege telesa vidi zdaj ta, zdaj ona barva. Ta efekt se še stopnjuje z izpremembami formacije (razstop, strnjene kolone, krog itd.).

Kaj torej od dobrih prostih vaj zahtevamo? **Da so učinkovite.** Vaje morajo biti lepe, ko gledaš izvedbo po enem telovadcu, lepe morajo biti, ko gledaš izvedbo tisočerih. Gibi si morajo slediti logično in ritmično, da ustvarijo harmonično celoto. Ritem vaje mora popolnoma odgovarjati ritmu glasbe. Ne le v gibanju posameznega telovadca mora biti ritem, ampak tudi v gibanju vse množice. V prostoru morajo biti razgibane z izpremembami formacij, da ne postanejo enolične. Vrednost skladbe prostih vaj seveda še naraste, ako so tudi simbolične.

Vse to pa je le **zunanji efekt** za gledalca, kar je sicer važno, mora pa biti vedno podrejen glavnemu namenu prostih vaj: **notranjemu efektu na telovadca.** Res je, da ne smemo nikdar zanemariti estetske strani skladbe, vendar ne sme ta postati glavno načelo. Sestavljanje in izvajanje prostih vaj se ne sme nikdar izroditi v gonjo za zunanjim efektom, nikdar ne sme postati izvedba prostih vaj samo paša za oči gledalca. Proste vaje morajo ostati predvsem telesna vaja, od katere zahtevamo, da je telesno izdatna in koristna. Skoraj leto dni pred vsakim sokolskim zletom se vadijo zletne proste vaje pri vsaki telovadni uri. Ker torej obsegajo precejšen del vsake telovadne ure, morajo s svojo vsebino gibov vsestransko predelati mišičevje vsega telesa.

Ako presojamo s teh vidikov proste vaje ČOS na letošnjem vsesokolskem zletu v Pragi, jim moramo priznati, da so bile res vzorne. Bile so izvrstno preračunane na zunanje efekte z mogočnimi gibi iz visokih v nizke položaje in narobe, s slikovitimi izpremembami formacij in z izpremembami barv, ki so se prikazovale gledalcu. Kljub temu pa so bile glede na notranji efekt na višini. Znameniti češkoslovaški anatom in fiziolog, profesor praške univerze dr. Karel Weigner je znanstveno preiskal letošnje proste vaje in je konstatiral, da so glede na fiziološki moment sijajno sestavljene, da niti ena od 300 mišic telesa ni zanemarjena, da zaradi bogastva gibov, ki jih imajo te vaje, delujejo vse mišice enakomerno. Zunanji efekt letošnjih članskih prostih vaj, so povzdignili še mogočni korali, ki so jih zapeli telovadci in pa nov način glasbene spremljave. Na vseh dosedanjih zletih je bila godba nameščena v godbenem paviljonu, ki je imel obliko školjke. Od tukaj se je širil zvok **radijalno** in je povzročil temu odgovarjajoče postopno izvajanje, ker so oddaljenejši kasneje slišali godbo. To je povzročilo valovito izvajanje, ki se je lahko primerjalo valovanju žitnega polja, preko katerega potegne veter. Letos je bilo to valovanje usmerjeno **linearno**, ker je bila godba v notranjosti članske tribune, vzdolž katere je bilo nameščenih 9 pojačevalcev, ki so oddajali zvok na telovadišče.

Vse vidike, ki smo jih navedli, mora upoštevati tisti, ki sestavlja proste vaje. Predvsem si mora biti na jasnem, ali je skladba namenjena posamezniku (poljubna prosta vaja tekmovalca), za manjšo skupino (akademija, društveni in župni nastop) ali pa za nastope v velikih množicah.

Ker tvorijo proste vaje posameznih oddelkov glavne točke velikih sokolskih zletov, je uspeh zleta v veliki meri odvisen od primernih prostih vaj. Vaje morajo seveda odgovarjati oddelku (člani, članice, naraščaj, deca), kateremu so namenjene in tudi izvežbanosti in sposobnosti telovadečih. Ako so vaje pretežavne in preveč komplicirane, se bo število izvajajočih skrčilo in pri nastopu bi se Sokolstvo ne moglo pokazati v resnični številčni moči. Vaje na drugi strani ne smejo biti tako lahke in enostavne, da bi od telovadcev ne zahtevale truda v pripravi, ker bi s tem podpirali lenobo telovadcev in bi nastopili lahko tudi tisti, ki se niso mesece in mesece marljivo pripravljali, ampak so prišli šele tik pred nastopom in samo zaradi nastopa v telovadnico.

Prihodnje leto se bo vršil v Ljubljani pokrajinski zlet, ki bo obvezen za župe Ljubljana, Kranj, Novo mesto, Celje, Maribor, Zagreb, Varaždin, Karlovac in Sušak - Reka. Ker se bo s tem zletom proslavila 70-letnica ustanovitve Ljubljanskega Sokola in ker se bodo pri tej priliki vršile tudi savezne tekme, je pričakovati veliko število Sokolov in Sokolic iz vseh krajev države. Bratje in sestre, ki se lotijo sestavljanja prostih vaj za ta zlet, naj imajo v mislih vse vidike, ki so potrebni za dobre proste vaje, naj se zavedajo, da je uspeh zleta v največji meri odvisen od tega, kar bodo oni podali.

Natečaj, ki ga je razpisal savezni tehnični odbor za sestavo prostih vaj za pokrajinski zlet v Ljubljani, ima termin določen do konca avgusta. Naj ne stoje ob strani oni, ki čutijo v sebi sposobnost in veselje za to nalogo!

Radio

Izvleček iz programov

Petek, 29. julija

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Postanek in razvoj kinematografa. — 19.30: Gospodinjska ura. — 20: Plošče. — 20.30: Koncert iz Beograda. — 22.30: Čas, poročila, plošče.

Sobota, 30. julija

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 18: Salonski kvintet. — 19: Gimnastične vaje. — 19.30: Nekaj za starše. — 20: Koncert godbe 40. p. p. »Triglavskega«. — 22: Čas, poročila, salonski kvintet. — 22.15: Prenos zabavnega programa z Bleda.

BEOGRAD. 12.05: Radio-orkester. — 18: Pesmi. — 20: »Cavalleria rusticana« na ploščah. — 21.15: Lahka godba. — 22.30: Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Koncertni večer. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19: Godba na pihala. — 20: Pesmi. — 20.30: Mešan program. — BRNO 19: Prenos programa iz Prage. — VARŠAVA 18.45: Godba za ples. — 20: Večer lahke glasbe. — 22.05: Klavirski koncert. — 22.50: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Lahka godba. — 17: Popoldanski koncert. — 19.05: Sonate za čelo. — 20: Prenos iz Mühlackerja. — 22.35: Plesna glasba. — BERLIN 20: Narodni instrumenti. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 19.20: Bandonion klub igra. — 20: Opera »Nižava«. — Plesna glasba. — MÜHLACKER 20: Kabaretni program. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.30: Mešan glasbeni program. — 20: Orkester.

Fr. L.:

Zadnji obrok gaže

Gledališke počitnice so se pričele. Nerodno nam je hoditi brez posla po mestu, ko je bila vendar njega dni prav lepa navada, da smo jo že prvi dan počitnic pobrisali od kulis in tistih zopernikov, ki se obnašajo kakor da bi jim bili kaj dolžni.

Letos pa tega ni bilo. Kar vsi smo lepo doma obsedeli. Kadar nas kdo vpraša, zakaj ne gremo na počitnice, se izgovarjamo različno, vsak pač po lastni iznajdljivosti, ki je pri človeku najbolj bujna takrat, kadar hoče zakrivati svetu svojo revščino in polomijo.

»Eh, kaj bi hodil na morje, saj nisem ječen.«

»Na počitnice? Bežite mi no, saj smo o kresu nosili še površnike. Poletja je za letos že konec. Nekateri celo trdijo, da so lastovke že odletele na jug. Na Gorenjskem zmrzujejo!«

»Kriza, prijatelj! Letovišče je sploh nekaka povojna zabloda. Stari Ljubljančani so se prerili ob nedeljah popoldne komaj do »Race« v Šiški, kdor pa je imel korajžo do Ježice, je potem ves teden razkladal prijateljem o lepoti naše Gorenjske. Pri tej krizi se kar lepo vživimo v predvojne razmere in videli bomo, da je tudi šišenska »Raca« nekaj vredna in da Ježici ni prav nič očitati.«

»Čemu pa na počitnice? Kaj ni v Ljubljani prav prijetno? Kje na svetu imajo še Rožnik, kje kopališče kot je »na Špici« ali v Retečah, kje je sadje in mleko tako poceni in kje pod milim nebom je o počitnicah tak mir kot je v Ljubljani? Ali še niste slišali, da so pred vojno hodili Tržačani v Ljubljano na počitnice in bili polni hvale o ljubljanski vodi in ljubljanskem ostrem zraku?«

Tako se je tedaj izkazalo, da je naše mesto najbolj priporočljivo letovišče za slehernega, posebno pa za tistega, ki želi prebiti nekoliko tednov v neskaljenem miru.

Kdor bi ti med sezono kaj takega trdil, ki ga grdo pogledal, in mu še par gorkih povedal, zdaj pa se je na mah izkazalo na vsem lepem, da slovi Ljubljana kot biser svetovnih letovišč!

Tudi jaz sem proti koncu sezone rekel vsakemu, ki me je vprašal, kam da mislim na počitnice:

»Na riviero!«

Sam ne vem, kaj mu je tisti hip zaprlo sapo: osuplost ali nevoščljivost. Toda gotovo je, da me takrat niti eden ni vprašal, katero riviero imam v mislih, dalmatinsko ali francosko. Prav je storil, da me ni vprašal, zakaj jaz takrat trenotno še nisem imel prav nobene v mislih.

O, kako je svet hudoben! Da bi zdaj videli te licemerske obraze, ki me klavrnega srečavajo po mestu in me hlastno vprašujejo:

»Že nazaj? Povejte, povejte, kako je bilo na rivieri!«

»Eh, kaj bi,« odgovarjam, »do Borovnice je še šlo nekako, tam pa sem moral izstopiti in se vrniti v Ljubljano in to še peš, ker mi je zmanjkalo nekaj drobiža.«

Spomnim se vselej lanske svetovne razstave v Parizu. Dvakrat sem hotel tja, pa sem se obakrat pregnetel komaj do Št. Vida.

*

Pravi vzrok, da ostajamo letos v Ljubljani, je pač ta, da nam izplačujejo gažo v obrokih. To je grozno in naši gospodarji so že menda popolnoma pozabili, na trdi stari slovenski narodni zakonik:

»Kdor delavcem ali najemnikom zaslužka ne izplačuje ali ga zadržuje, bo na sodni dan mačjo kri lizal.«

Mar je tem gospodom mačja kri in kje je še sodni dan! In naposled: kaj bomo imeli na sodni dan od tega, če bomo videli našega blagajnika, kako mačka odira.

Prvega smo dobili prvi obrok gaže, okrog dvajsetega menda pa drugi obrok, pa še ne celega.

Po tihem povedano: jaz sem imel od tega vsaj to korist, da sem mašil zevajoča žrela upnikov z gorečo smolo:

»Nismo še dobili cele gaže.«

Pa je bilo dobro. Za koga? Zanj ne, zame tudi ne, kajti upnik je sicer odšel, toda dolg je ostal in me še zdaj drži za škric.

Toda kaj bi, saj dobim še zadnji obrok gaže! Ta obrok in morda se bo dobilo še kje kaj denarja, vsaj toliko, da se pripeljem do Sušaka, tam lastnoročno napišem par razglednic tistim škodoželjnim znancem in nato takoj v Ljubljano nazaj. Pa bo! Treba je pač malo računati in vse gre po sreči.

Da, računati! Toda jaz imam še iz šole grdo navado, da nisem znal nikoli dobro računati. Matematika mi je bila zoprna prav tako kot sem bil jaz zoprn matematik. Toda v tem je bila božja previdnost. Zakaj, glejte, gledališki igralec mora znati marsikaj, računati pa mu ni treba znati. Z denarjem ima opraviti vsak mesec samo prvega in še to samo dobre pol ure, da razdeli gažo med ujede, pijavke in ostale dobrotnike. Ti mu pa že z opomini in računi vsakega prvega gredo tako na roko, da mu je treba samo sešteti in odšteti, primanjkljaj pa izročiti na milost prihodnjemu mesecu.

Toda kdo bi opravljal in psoval, posebno če si komu kaj dolžan, ti tega res ni prav nič treba.

Saj dobim še zadnji obrok gaže!

Prihitim torej poln nad k blagajni. Komaj odprem vrata, zagledam tam vse črno obupancev, ki so imeli obraze kakor duše pred peklenskimi vrati, kadar visi na njih tablica »Razprodano«. Uboge reve sicer vedo, kaka groza jih čaka, toda vendar se ne ganejo. Nihče ni govoril, nihče nič podpisoval. Takoj sem vedel kje smo in ka k vratom me je vrglo. Blagi naš blagajnik je opazil moj obup in zaklical:

»Počakaj, tu imaš zadnji obrok gaže!« Kar po zraku je zaplaval k blagajni, kakor da se je zagnal za kakim redkim metuljem na Pokojišču.

Moj obraz je bil najbrže rdeč, kar sem čutil, vseh ostalih obrazi pa so bili rumenkasto beli, kar sem videl natanko.

»Podpiši!«

Da mi pero in v razburjenosti načečkom pod številke neke kurje krempljе, ki so bili pa še precej podobni mojemu imenu.

Takoj nato zazveni pred menoj kovani denar. Bil pa je revež čisto sam in na njem je bilo vkovano »25 para«.

»Torej to je tvoj zadnji obrok,« pravi naš blagajnik, meni pa ni kazalo, da bi še kaj govoril, kajti moj obraz je bil najbrže rumenkasto bled, kar sem čutil, vseh ostalih obrazi pa so bili od veselja rdeči, kar sem videl natanko.

Kadar gre za denar, je kameleon v primeri s človekom v preminjanju barve pravi diletant, sem si mislil, rekel pa nič. In sem šel s tistim zadnjim obrokom, ne z obrokom, z obročkom v nosu sem odšel.

*

Šel sem proti Rožniku na izprehod, ki je gotovo najlepše in najceneje zdravilo tistemu, ki obupuje zaradi denarja. Toda samo tem, ki se ne mislijo zaradi denarja obesiti. Zakaj tam je drevja navzlic krizi še dovolj na izbiro. Jaz se ne mislim obesiti zaradi denarja in zato sem se odločil na Rožnik.

»25 para!«, sem čutil v žepu kakor da imam gada v njem.

Toda tudi to je denar. Kdor bi ga imel na primer en vagon, mislim, da bi že živel nekaj časa od tega vagončka, seveda bi moral biti skromen in pa pred prijatelji bi moral skrivati tisti vagon zdaj v miznico, zdaj med perilo ali pod zglavje itd., kamor se pač lahko skrije vagon denarja. Prenašati bi ga moral kakor mačka mlade in zato je za marsikoga, posebno za slabotne, naravnost sreča, da nimajo vagon denarja.

Bil sem prav srečen pri teh mislih. Jaz imam samo 25 par. Kako sem varen življenja! Ropar, ki bi me ubil in našel pri meni samo to borno spako, tega denarnega pritlikavčka, tak ropar bi se takoj obesil in hodil strašit po smrti najmanj pol stoletja, da po malem računamo.

»25 par!«, sem čutil v žepu kakor da imam v njem čudodelno svetinjico z božje poti.

Prišel sem do vile, kjer stanuje moja kolegica. Že večkrat me je vabila, naj jo o priliki obiščem. Ljubi Rožnik, ne boš mi ušel, si mislim in stopim v vilo.

Tam vidim lepo sliko: moja kolegica pestuje in se zabava z zlato deklico, svojo vnukinjo. Med njinim razgovorom dobi mala kodrolaska dva novca, eno- in dvadinarskega. Igra se z njimi ta dveletna punčka, obrača in prestavlja. Kaka sreča za tako dete navaden dinar! In končno, kaj bi jaz z onimi »25 par«! Poleg tega so še novi, svetli, ona dva novca pa sta bila že svinčeno zamazana.

Kako vesela bo punčka! Srečni otrok, ki še ne veš, kaj je denar! Bodi srečen!

In ji dam tistih svetlih, novih 25 par. Otrok jih pogleda, pogleda mene in zaluči ogorčen na tla — moj zadnji obrok:

»Nak! Ne maram! Je premalo!«

Michel Zévaco: 104

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

»On je!«

Neučakano je stekel na stopnice, se sklonil v temo in vprašal:

»Ali si ti, sinko?«

»Da,« je rekel odsekan glas.

Res je bil Jehan.

Vest, da je Bertille izginila, ga je bila izprva strašno zadela. A bil je izmed tistih odločnih natur, ki jih nesreča še bolj okrepi, namestu da bi jih potrla. Borben človek je bil in boj mu je bil to, kar je ribi voda. Nikoli ni v boju izgubil hladnokrvnosti.

Pardaillan, ki ga je skrivaj opazoval, je kmalu videl, da se mu vrača razsodnost. Le bledica, ki mu je bila pokrila obraz, je ostala. Njegove lepe črne oči so se vročično iskrile.

Naj sta Pardaillan in Jehan še tako pestila dvornika z vprašanji, zvedeti sta mogla od njega le to, da je bila Bertille odšla z neko staro kmetico, potem ko je imela z njo skriven razgovor.

Kdo je bila ta starka? Kaj je bila natvezla dekletu? Kam jo je bila odvedla? Odgovori na vsa ta vprašanja so bili neznani.

Pardaillan, ki je bil slišal Galigajkino bahanje, da je dala deklico odpeljati, si je rekel, da je morala biti starka gotovo odposlanka Concinijeve žene. Ostalo je bilo treba šele dognati.

Vitez ni vedel, da se je Leonora zlagala, ko si je prisvojila dejanje, s katerim se je bil proti njej pohvalil luçonski škof. A tudi Richelieu je delal v tej reči samo to, česar ga je bil naučil oče Jožef. Tudi on se je bil zlagal.

Če se bralec spomni, da je bil brat Perfekt Goulard menda prvi, ki sta ga Bertille in Marijangela srečali na ulici, mu ne bo težko uganiti, odkod je bil prišel udarec.

A vse to je bil preveč zamotan klobčič, da bi si bil mogel Pardaillan v nekaj minutah naravnati nit. Omeniti moramo, da se je celo vpraševal, ali ne bi kazalo ponoviti vsega, kar je bil slišal zastran Bertille. Toda pomislil je, da bi ga to predaleč zavedlo in opustil svoj namen.

Sicer je bil pa trdno sklenil, da razvozla uganko, naj stane kar hoče. Že prijateljstvo do mlade dvojice ga je nagibalo k temu. Zavedal se je pa tudi, da preganjajo Bertille samo zaradi listin, ki so vedeli, da jih hrani. In ker so bile te listine njemu namenjene in so morale prav njega posebno zanimati, si je ponavljal, da je on sam posredni vzrok tega preganjanja. Zato si je štel v dolžnost, da ne glede na svojo simpatijo do Bertille in Jehana, popravi zlo, ki se je zgodilo.

Ker je bila Bertille odhajaje rekla, da bo o mraku spet doma, se Jehan ni hotel pred nočjo ganiti iz dvorca vojvode Andillyjskega. Pardaillan je bil sicer prepričan, da je ne bo nazaj. Vendar pa ni rekel ničesar, ampak je potrpežljivo čakal s svojim mladim tovarišem.

Jehan je naposled moral verjeti, da je ne bo dočakal. Odšla sta. Molče in s stisnjenimi zobmi je stopal mladi mož vštric Pardaillana, ki je bil sam ves v skrbeh. Ko sta prišla do gostilne pri »Velikem odpiraču,« še nista bila izpregovorila štirih besed.

V gostilni sta našla Escargassa, Gringailla in Carcagna, ki so ju brez nestrpnosti pričakovali in si preganjali čas s kockanjem in praznjenjem steklenk.

»Nu,« je vprašal Jehan, »ali je tisti človek prišel? Kdo je bil?«

Escargasse, ki mu je bilo to vprašanje namenjeno, se je široko zasmejal, kakor da bi hotel reči: res pameten posel ste mi naprtili!

»Menda je prišel!« je odvrnil. »In kdo je bil? Vaš oče!«

Pri teh besedah je Jehan nalahno zgrbančil čelo in krivo pogledal Provansalca. Rekel mu pa ni žal besede, samo vprašal je:

»In kam je šel potem?«

»K vam,« je dejal Escargasse. »Videti je bilo, da je v skrbeh. Nu, saj se ni čuditi.«

Jehan se je zdrznil in se za nekaj trenutkov srepo zagledal predse. Stresel se je, kakor da bi hotel odpoditi nadležne misli, se obrnil k Pardaillanu in mu vprašujoče pogledal v oči.

Vitez je bil vse slišal. Tudi on se je bil zdrznil, ko je slišal Escargassev prvi odgovor. Opazil je bil tudi Jehanov pogled, njegov zdrzljaj in njegovo trenutno zamišljenost. Na nemo vprašanje mladega moža je odvrnil, kakor da bi vstajal v njegovi duši dvom:

»Tedaj je bil to vaš oče?«

»Menda,« je odvrnil Jehan in jezno skomignil z rameni.

»Potem so bili moji dvomi brez podlage,« je resnobno dejal Pardaillan. »Zelo mi je žal, da sem jih izrekel.«

»A vendar,« je vztrajal Jehan, »kaj vam je bilo na umu? Ali mi ne morete povedati?«

»Čemu?« je rekel Pardaillan s takim glasom, kakor da bi se bil nenadoma ohladil. »Očividno sem se motil — ko gre za vašega očeta.«

Jehan je že hotel vzklikniti: »Saj ni moj oče!« A molčal je. Zakaj, ne bi bil mogel povedati. Prijel je Pardaillana za roko, jo stisnil v svojih dveh in prisrčno dejal:

»Ne zamerite mi, gospod, da se vam ne zahvalim tako, kakor bi se moral. Saj vidite, da nimam svoje pameti.«

Pardaillan ga je dolgo in sočutno gledal v obraz in nato zmajal z glavo, kakor da bi hotel reči: »Vidim, vidim!«

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temi rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Da ne bo zamude!

Če želite poslati ponudbo na katerikoli oglas, za katerega pove naslov oglasni oddelek „Jutra", pošljite ponudbo kar na oglasni oddelek, da ne bo zamude. Prilepite na kuverto znamko, poleg nje pa napišite številko od oglasa, mi pa bomo napisali naslov in pismo takoj oddali na pošto. Tako bo hitro ustreženo Vam in oglaševalcu.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Dekle
pošteno in nepokvarjeno, ki zna pospravljati tudi sobe, prati in likati, sprejmem k dvema otrokoma. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29657-1

Korespondentinjo
z znanjem slov., srbohrv. in nemškega jezika, stenografije ter strojepisja, sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 29576-1

Trg. sotrudniku
ki razpolaga z gotovino od 20—30.000 Din, odstopim radi odpotovanja svoj delež v dobro idočem podjetju. Ponudbe pod značko »Edino v Sloveniji« na oglasni oddelek »Jutra«. 29178-1

Sprejmem pošteno in vestno
blagajničarko in knjigovodinjo
obenem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Sposobne«. 29748-1

Dva brivska pomočnika
sprejme takoj Matija Bukovšan, Celje. 29768-1

Natakarico
dobre zunanjosti, ne pod 24 let staro, z dobrimi spričevali, zmožno nekaj kavcije, sprejme gostilna »Novi svet«, Skofja Loka, Kapucinsko predmestje. 29782-1

Vajenci ke

Vajenca
s hrano in stanovanjem sprejme Rajšter, slaščičarna v Kočevju. 29724-44

Vajenca
za pekovsko obrt, ki je sin poštenih kmetskih staršev, sprejme takoj Vovk Stanko, Novo mesto. 29756-44

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Brivski pomočnik
mlad, dober delavec in bubi štucer, išče službo z 8. avgustom. Ivan Majstorović, Ljubljana, Poljanska št. 12. 29717-2

Prodajalka
verzirana v trgovini mešanega blaga in dež. pridelkov, z dvoletno prakso, vešča tudi pisarniških del, dobra in zanesljiva moč, išče službo na deželi. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vstrajna v delu«. 29721-2

Postrežnica
zdrava in poštena, ki zna kuhati in opravljati hišna dela, želi zaposlenje. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 29750-2

Lahki vojni invalid
prosi nameščenje kot sluga ali karkoli. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Invalid 100«. 29636-2

Frizerka
prvovrstna v železni, vodni in trajni ondulaciji, manikiri itd., išče stalno mesto v boljšem salonu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Prvovrstna in samostojna«. 29532-2

Vrtnarski delavec
srednjih let, neoženjen, vešč celokupnega vrtnarstva, išče službo po dogovoru. Franjo Zvonar, Dečji dom, Osijek I — Strossmayerjeva ulica 71. 29760-2

2—3000 Din nagrade
da inteligenten mladenič, vojaščine prost, nekadilec, trezen in pošten, tisti ljubeznivi osebi, ki mu preskrbi kakršnokoli stalno nameščenje skladiščnika, sluge ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Honorar«. 29694-2

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Šivilja
se priporoča na dom po 20 Din dnevno. — Ang. Schmiedlechner, Ljubljana, Celovška cesta štev. 48/I. 29730-3

Kdo
ve dober nasvet, dobre ideje ali druge prilike, s katerimi se da dobro zaslužiti. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »99«. 29545-3

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

100.000 Din posojila
išče dobro fundirana zadruga z več odličnimi poroki. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Varno naložen«. 29734-16

Družabnika
s 5000 Din iščem za gostilno. Resne ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Gostilna« 29766-16

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Potnika
sprejmem takoj. Ponudbe z opisom dosedanjega delovanja pod »Agilen« na oglasni oddelek »Jutra«. 29758-5

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Vinske sode
10 komadov, od 2000 do 5000 litrov ter 8 komadov od 200 do 300 litrov, po ugodni ceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 29504-6

Kamniškega apna
več vagonov prvovrstnega zamore po prav ugodni ceni takoj dobaviti Franc Prodnik, Kregarjevo, pošta Kamnik. — Zahtevajte ponudbe! 28522-6

Gramofon. plošče
po 1 Din izposojuje »Slager«, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktoria« palače) in v Mariboru, Slovenska ul. 18 254-6

Čevlji »Tempo« na obroke
Ljubljana, Gledališka ulica št. 4 (nasproti opere). 23001-6

Telefon 2059
PREMOG suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ulica št. 5

Kredenco
Bidermajer, dobro ohranjeno, iz prve roke proda Sbil v Mokronogu. 29736-6

Za umetni dež
napravo za 125 Din in drugo moderno
vrtnarsko orodje
proda Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. št. 5. 29735-6

Otroško posteljico
in čisto blazino, dobro ohranjeno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 29751-6

Steklen lestenec
poceni proda Miklavc na Mirju, Dobrilova ulica 22 (ob Gradaščici). 29761-6

Moderna spalnica
kompletna, in otroška posteljica s perilom ugodno naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 29763-6

Okna
mecesnova, 100 × 175 cm, dobro ohranjena, belo pleskana, s šipami, notranji in zunanji štoki, ugodno naprodaj. Poizve se pri hišniej na Dvornem trgu 1 — Ljubljana. 29744-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

2 pisalni mizi
rolo - omaro in garnituro (mizico s foteli), vse samo v res dobrem stanju kupimo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Solidno in ceno«. 29779-7

Predsobno steno
z ogledalom kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Čista — nepokvarjena«. 29778-7

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (14)

Novo kolo 980 Din
z mufnami, izredno močno z najfinejšimi gumami, original torpedo, sedež z dvojnim vzmetom, kompleten, s pripadajočim orodjem. — Miklošičeva cesta št. 7/III, vhod poleg Delavske pekarne. — Se par komadov. Garancija. 29711-14

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Lepe stavb. parcele
pod Rožnikom zelo ugodno prodam. Event. knjižica Mestne hranilnice. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29565-20

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje
štiri- ali petsobno, v bližini Bleiweisove ceste ali Vrtače iščem s 1. novembrom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Stanovanje - november«. 29738-21/a

Stanovanje
sobe in kuhinje, v pritličju iščem za dve odrasli osebi (mati in sin) v okraju sv. Petra. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj ali pozneje«. 29749-21/a

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Trisob. stanovanje
s kopalnico in vsemi pritiklinami takoj odda Bergant Valentin, Dunajska cesta 91. 29732-21

Trisob. stanovanje in pisarniške sobe
v centru mesta, po ugodni ceni oddam z avgustom Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29674-21

Trisob. stanovanje
lepo in solnčno, s centralno kurjavo, oddam s 1. novembrom v vili na Vrtači. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 29741-21

Dvosob. stanovanje
zelo lepo, poceni dobi majhna in mirna stranka v severnem delu Ljubljane Vprašati na Dunajski cesti št. 9/II, levo vrata 5. 29776-21

Dvosob. stanovanje
lepo, vse pod enim ključem oddam takoj. Poizve se v gostilni Urbanček v Stožicah št. 29. 29771-21

Sobo in kuhinjo
oddam takoj s 1. avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29743-21

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Prazno sobo
zračno, s posebnim vhodom in po možnosti z elektriko, v sredini mesta iščem za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Separiran vhod« 29680-23/a

Sobo
s posebnim vhodom, event. s hrano išče gospod. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Za 15. avgust«. 29733-23/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobo
solnčno, mirno in čisto, z 2 okni v mirno ulico v centru mesta, s posebnim vhodom, elektriko in parketom oddam enemu ali dvema boljšima solidnima gospodoma. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 29695-23

Prazno sobo
lepo, strogo separirano, v centru mesta oddam s 1. avgustom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 29698-23

Opremljeno sobo
za dve osebi, s posebnim vhodom oddam nasproti sv. Krištofa. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 29713-23

Prazno sobo
separirano s stopnjišča — pripravno tudi za pisarno, poleg sodišča oddam. — Tavčarjeva ulica 11/I levo 29685-23

Zračno sobico
poceni oddam gospodični na Resljevi cesti. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 29569-23

Kletno sobo
kamor se lahko postavi štedilnik, oddam ženski osebi ali zakoncema v Mariborski ulici št. 17 — Stadion. 29747-23

Sobo
oddam v komfortni vili Cesta na Rožnik štev. 45. 29759-23

2 sostanovalca
sprejmem v lepo in zračno sobo po 125 Din. Marija Krivic, Florijanska ulica št. 13/III. 29774-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 29773-23

Sobo
s posebnim vhodom oddam v Selenburgovi ulici. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 29770-23

Veliko sobo
z vso oskrbo oddam v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 29777-23

Opremljeno sobo
bližu glavnega kolodvora oddam solidnemu gospodu Livarska ulica štev. 6. 29783-23

Opremljeno sobo
zračno, oddam takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29762-23

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvigniti sledeča pisma:
Abstinent, Autobus 1932, Bufet, Bližina kolodvora, Čisto stanovanje, Čimprej, Drogerija 5, Dobra prijateljica, Dober stroj, Dobro izvežban, Denar, Dvosobno, Dober poklic, Direktor, Dobimo se, Dobra eksistenca, Delavec, Dober zaslužek, Edino, G. L. 46, Gotovina takoj, Gotovina 500.000, Gotovina 06, Inštruktor, Inštrument, J. K. 1682, Jamstvo hiša 6000, Kapital za povečanje, Konverzacija, Knjižica, Komfortno, Klun Helena, Konvertiranje, Kapital, Kavcija 10.000, Kavcija 2000, Ljubljana, Ljubljana 200, Lux, Lepa stavba 184, Likvidacija, Ljubljana 2430, Lepo posestvo, Lokal 2065, Mir, Marinič Zora, Marljiva 21, Moda, Mirna 32, Marljiv trgovec Mim, Marljiva in poštena 54, Marljivost 32, Mebilirana soba, Mija, Mirna in stalna, Nikako izkoriščevanje, Nekaj lastnih dohodkov, Nova oprema, Najemnina, N. F., Nujno, Na obroke, Nedosegljiv, Neodvisnost, Parfumerija, Perko, Praktikantinja, Premožen, Počitniška tovarišica, Pod mesto, Pult, Podjetna in solidna, Prva hrvatska, Pomoč nujna, Prima restavracija, Psiha, Prvovrstna in samostojna, Reva, Resna ponudba, Resna, Stalna in mirna, Sigurnost Skupno razvedrilo, Snažnosvetlo, Sortirano, Slaščičar, Soho stanovanje, S. I., Služba julij, Stalna, Solnčno stanovanje, Takojšnja poroka, Takoj 376, Triglav 333, Textil 100, Tristanovanjska, Trgovec, Takoj služba, Trajno, Trgovec 50, Točnost, Uspešnost, Ugodna prilika 1932 Učiteljica, Ugodna kupčija Ugodna naložitev kapitala, Vzgojiteljica, Vesten in pošten, Vinarna 222, Vinska trgovina, Vloge, Za takoj, Za mesto, Za avgust, Začetnica 1. avgust, Zanesljiv in pošten, Zvesta, Za stanovanje in hrano, Združena moč, Zvestoba 50, 4500, 500, 555, 2430 20.000, 800, 99, 525, 22.

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Ček
Post-office Money order, za 30 dolarjev, je bil izgubljen. Proti nagradi ga je oddati na policiji. 29727-28

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Mali papagajček
svetlozelen, je ušel. Vrniti ga je proti nagradi na naslov: Šetina, Idrijska ulica 12. 29714-27

Stroji

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Stroj za oblanje
modern, štiristranski, rabim. Stroj mora biti v najboljšem stanju in je malo rabljen. Takojšnje plačilo Ponudbe z opisom na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »St. 3998«. 29633-29

Šivalni stroj
pogrenljiv, samo v dobrem stanju kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Brezhiben«. 29780-29

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Hiromant-grafolog
Timofejev ostane v hotelu »Lloyd« še do 2. avgusta. 29729-31

Informacije
za najcenejšo zidavo vil, dvo- in tristanovanjskih hišic lahko dobiš vsak čas pod geslom »Imenitno« na oglasni oddelek »Jutra«. 29718-31

Kupim
hranilne knjižice
uglednih ljubljanskih denarnih zavodov v znesku do 300.000. Ponudbe najkasneje do sobote pod »Ciklama« na oglasni oddelek »Jutra«.

Na Novljanovi stojnici
v Šolskem drevoredu
se bo prodajalo od sobote naprej goveje meso I. 10 Din kg, II. 8 Din kg, III. 6 Din kg. Teletina I. 10 Din kg, II. 8 Din kg.
Postrežba točna! 9415

KLIŠEJE
V CINK BAKER ELEKTRON MEDENINO FOTO - LITO IZVRŠUJE
★
JUGOGRAFIKA
LJUBLJANA :: SV. PETRA NASIP 23

KAJ ŠE BO!
To izveste iz zanimivega letalskega romana
Gusar v oblakih
Din 28.—, vezan Din 38.—. Dobite ga v upravi »Jutra«.

Za dekleta
a tudi za vsakogar, ki ljubi ali pa je ljubil, je najbolj priporočljiv roman: **Zvestoba do groba.** Pošilja ga uprava »Jutra« za Din 55.—, vezan Din 65.—.

Kot žrtev nesreče nam je umrl nenadoma naš ljubljeni soprog, skrbni oče, dobri brat, svak in stric, gospod

Ivan Merčun

lastnik inform. biroja v Zagrebu, žandarmerijski kapetan II. kl. v p.

v četrtek, dne 28. t. m. v Slovenjgradcu.

Pogreb se bo vršil 30. t. m. ob 16. uri iz bolnice v Slovenjgradcu.

Slovenjgradec—Zagreb, dne 28. julija 1932. 9417

Herta Merčun roj. **Minibek,** soproga; **Oton** in **Saša,** otroka, **ter ostalo sorodstvo.**

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

10.

Ko je korakal po gosti senci umazanih hiš, je Tarzan mahoma začul vreščanje, takoj nato pa klice na pomoč. Glas, ki je klical, je bil ženski. Razlegal se je iz tretjega nadstropja na drugi strani ulice. Odmev še ni bil zamrl, ko je Tarzan že hitel po stopnicah.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.